

3/147

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 19-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీ అక్షయనామనందనపుర లభిక ప్రైవేటున శుద్ధ పుష్టి ౬.

గెం. 204
సంచిక ౨౯౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితో వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

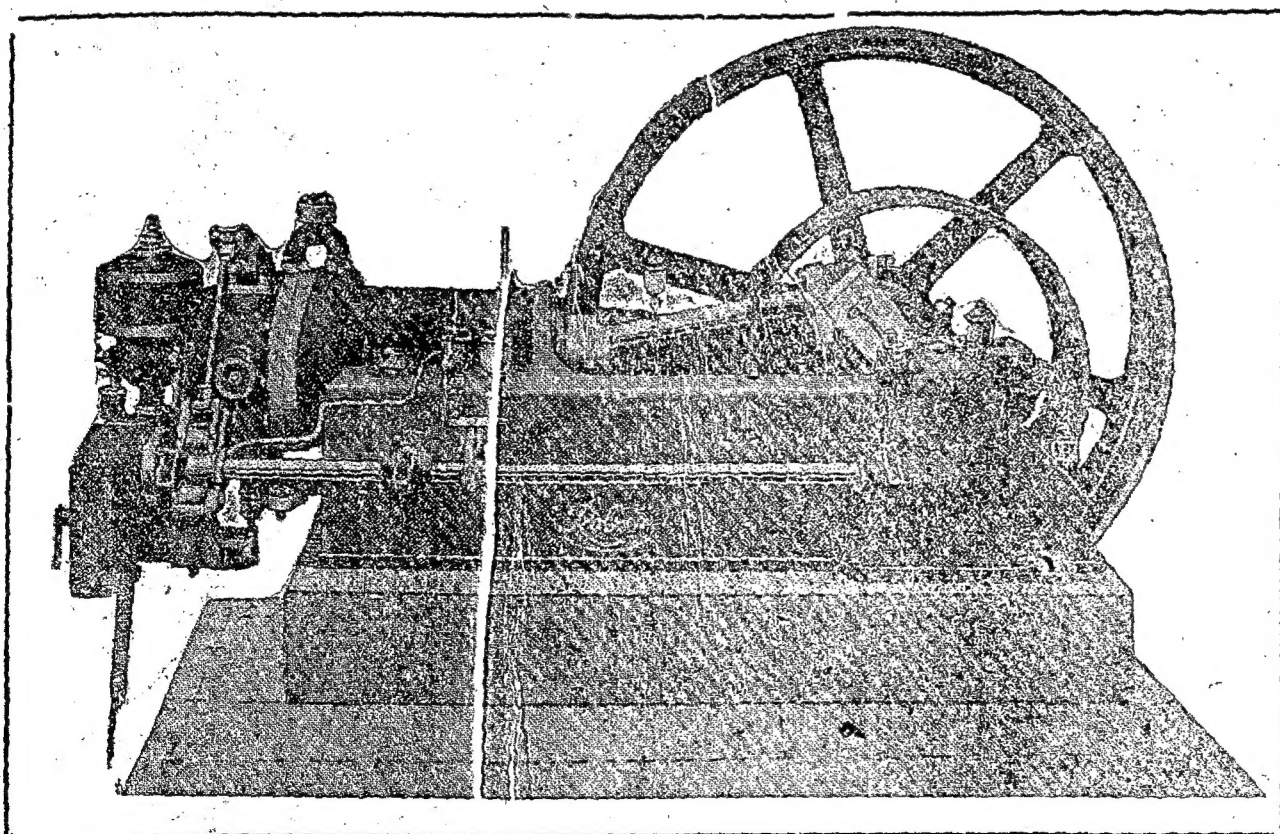

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

The Best and Up-to-date Engine in the Market

“రాబ్ నెక్” లాంగుస్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

1880

ఫేమస్ “కోలుసారింగు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(2) డబుల్ ఎంజిన్
న్యూట్రెపు
క్రూడ్ ఆయిల్
ఇంజనులు
(3) ‘లో కంప్రెషన్’
ఇంజనులు
(4) గ్యాస్ ఇంజనులు
ప్లాంటులు
రెసిస్టెన్సులో
నుంచబడును.

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధి చెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనా చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చుగను.
వేవరైజును తరుచుగా క్లిక చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను,
అంపరు అధికముగానున్నా పుండుటచే చాలాకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు

సోర యేజంటు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

మద్రాసు ఆఫీసు:— లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, 14-15 సెకండులైన్ బీచ్, మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూల్యముగల సంస్కృతములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 35000 శబ్దములకు అర్థములు కొనుగో ఇది ఉన్నచో వైద్యకళబింధు, పర్వశబ్దసంబోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కరలేదు. క్యాలికోరైండు వెల 3-4-0 లు. అనుభవశబ్దరాజము ఇందు సమస్తభిజములు కుదించి భిజ్యములు చేయు యా నాని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. కు 1 కి రు. 500 కిమ్మకుగల భిజ్యములు కూడ గలవు. క్యాలికోరైండు వెల రు. 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

Powell's Extract of Golden

(3421) పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో నెగరోగమునకు ఆద్యుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల ఆయుర్వేద బొషధములనుండి తయారుచేయబడినది. సెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్ర పిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, పిపులోనోపి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— గెనో తాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణాః స్రవణము తప్పక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రు. 1—4—0.
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రు. 1—8—0.
మా దివ్యౌషధములను సుప్రసిద్ధమైన దుకాణము లన్నిటిలోను దొరకును.
మా చిత్రవిచిత్ర క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.
ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, BOMBAY

తం తి విలాసం జి. ఎన్. శెట్టి, సోల్ పబ్లికేషన్స్
“సత్యవర్ణం” 2/19 చైనాబాబురొడ్డు, మద్రాసు.

మీ కొరికప్రకారము నగలుతయారుచేసి యివ్వబడును, అన్నివిధములైన బంగారు, వెండి నగలు, పేదకసామానులు గా జాలు, గొలుసులు, గడియారం గొలుసులు, సాగనత్తులు మొదలగునవి సాఅందముగా తయారుచేసి యివ్వబడును. మావద్ద తయారుఅగు యావత్తు మానులకు యంత్రసహాయముచే, జక్కగాను, అందముగాను, భ్రమింప చేయు మైరింగుల యలట్రోస్టేలు గలవిగా యుండును. యింకా అన్ని విధములయిన సీమకవలముల కట్టడపుపనుల చేయబడును. యొకతూరి మా వద్ద ఆర్డరు యిచ్చినచో మీకు సంపూర్ణతృప్తి చెందెదమన నవ్యకముగలదు. వర్తమాను మాకంపెనీవల్ల మంచి లాభము పొందవచ్చును. 12 యించి వెడల్పు వెండిరేకు పొడుగు యంతకావలసిన చేతి యస్తాము కూలి వివరము వ్రాసినయెడల తెలుపుచున్నాము.

శ్రీ లక్ష్మీ వర్మ

పొన్నయలర, మే. సత్యనారాయణాచారి,
నెం 2/19 కొంపు వెంటటాచలయ్యర దిగి, మద్రాసు.

కృష్ణజిల్లాలో బోర్డులతగాదాలు

(2)

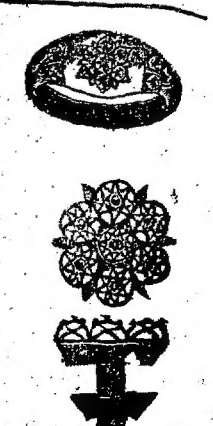
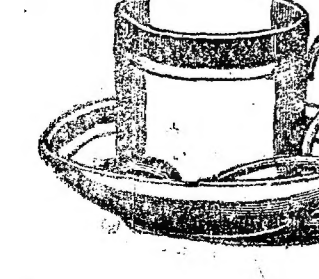
మంత్రి రామారాయణంగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము మంజూరైనతరువాత విశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానమును కృష్ణజిల్లాలో నెలకొలిపి అందుమూలమున మీర్జాపురం రాజా గారికి కొంత ప్రజారంజకత్వము కలుగజేయవలెనని సమకటె ను. అందువలన కృష్ణజిల్లాలోయేతే మూడులక్షలరూపాయలను కార్యస్థానమునకే ఇప్పించుటకు తీర్మానింపజేసెను. విశ్వవిద్యాలయచట్టము రాబోవు ఎన్నికల చదరంగములో జిప్టి సుపార్టి యొక్క ఒకపక్ష కృష్ణజిల్లాలోని బెజవాడకు కార్యస్థానము వచ్చినందుకు తనశిష్యులలో నొకరు రాబోవుఎన్నికలలో లాభ ముపొందవలెను. ఇందువలన కృష్ణజిల్లాలో జిప్టి సుపార్టి బల పడవలెను. కృష్ణజిల్లాలో స్వరాజ్యపార్టీ బలముగానున్నది. దీనిని ప్రతిఘటించు టెట్టు? అని రామారాయణంగారు విశ్ రిక్కించి చట్టము మంజూరుకాగానే కృష్ణజిల్లాకు ఆనుచరులతో పరివారముతో బంధుమిత్రులతో దండయాత్రచేడలెను. ఎకా యకి నూజిపీడు దయచేసెను. మీర్జాపురం రాజాగారు గొప్ప ఆతిథ్య మిచ్చిరి.

వెలమసంఘమంతయు అచటచేరిరి. తమకులస్తులను రామా రాయణంగారు గొప్పపదవిలో నుండుటకు సంతోషించిరి. రామారాయణంగారు ఇదివరకు రెండుతరఫలు మంత్రిగానుం డిరి. ఇక ఉండినచో మాటదక్కదు. వచ్చేదఫా మార్పుజరగని చో జిప్టి సుపార్టిలో అంతకలహములు కలుగును. కావున ఎవరినైనా వారిస్థానములో మంత్రిగా వర్తకగనవారిని చూచు కొనవలెను. వెలమనాయకులైన మీర్జాపురంరాజాగారు మం త్రిగా రామారాయణంగారిస్థానే మంత్రిగా రాదగినవారు. వెలమజమిందార్లమంత్రిత్వము పోగొట్టుకొనగూడదు అనుభావ ములు చాలమందిలో స్ఫుటమయ్యెను. రామారాయణంగారు కూడా ఈభావములను ప్రోద్బలముచేసినట్లు ప్రజలు చెప్పుకొను చున్నారు. మీర్జాపురం తరపువారు తమరాజాగారికి కృష్ణ జిల్లాలో ప్రజలస్థానములో గలిచినచో తప్పక మంత్రియగు నని బహిరంగముగా చాటుచున్నారు. ఏమో! కృష్ణజిల్లాలోయే (పెసిడెంటువచవి లభించినపుడు మంత్రివదవి వలలభించకూడదు అని కొందరు అనుచున్నారు. మంత్రివదవికి ఈశోబలలో ఏమి సమర్థత కావలెను ప్రభుత్వమువారి దయమీద నున్నది. రామా రాయణంగారు సిఫారసుచేస్తే తప్పక అవుతుంది అని మరికొం దరు అనుకొనుచున్నారు. రామారాయణంగారు ఎం. ఏ. ప్యా ను అయినారు. మీర్జాపురంరాజాగారు ఏమిప్యాసయినారు రామారాయణంగారికి మంత్రి అయినదని తనకుకూడా అవు నని మీర్జాపురంగారు అనుకొనుచున్నారు అని మరికొందరు తలచుచున్నారు. ఏదెట్లున్న రామారాయణంగారి ప్రోత్సా హమున మీర్జాపురంరాజాగారు కృష్ణజిల్లాలోని ప్రజల రెండుస్థానములలో నొకదానికి నిలుచుటకు నిశ్చయించినారు. మీర్జాపురం రాజాగారు ధనవంతులు. ఎంతదవ్యమునైనను ఖర్చుపెట్టదలచినారట. ఎంత ఖర్చుఅయితే నేమి! వారికేమి తెల్ల! ఇట్టి ధనవంతుల పోటీయందు స్వరాజ్యపార్టీ కృష్ణ జిల్లాలో ధ్వంసమైపోవునని రామారాయణంగారి ఆశయము. మీర్జాపురంరాజాగారి ప్రయత్నము. ప్రజలు కేవలము ధనము నకు దాసులలో లేక ధర్మము జయింపనో చూడవలసియున్నది. రామారాయణంగారు బందరువెళ్లి ఆడుసుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య గారిని జిప్టి సుపార్టి తరపున నొకకమ్మప్రముఖుని మీర్జాపురము గారితో కలిపి రెండవ అభ్యర్థిగా నిలువబెట్టుచు కొరినట్లున్ను గోపాలకృష్ణయ్యగారికి మీర్జాపురంయందుగల విరోధముచేత మీర్జాపురమును నిలువ బెట్టవద్దనిన్ని తానే ఇద్దరు జిప్టి సుపార్టి ధ లను నిలువబెట్టెదననిన్ని గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లున్ను తెలిసినది. రామారాయణంగారు అందుకు సవ్యకొనలేదట. మీర్జాపురము గారికిన్ని గోపాలకృష్ణయ్యగారికిన్ని జిల్లాలో

ఇదివరకు మాప్రచురణశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసిన

మానమృతము, పనితనము, న్యాయము, మీకు విశదమగును

ప్రస్తుత పనాగరికతకు తగినట్టి లోలాకులు, పువ్వురాగముల తోడులు, చేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుడుకులు అంటుపోగులు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ సెట్లు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధములగు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరుచ్చిన అతిత్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. సూఖ్యగమనింపు:— నీమ వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్యరాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వెకమువాప నిచ్చెదము. 1842 ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబాబురొడ్డు, మద్రాసు.

జన్మి సుపత్య పునాదుకర్తయ్యల కలిగిన పోటీలో రామా రాయణంగారు జిల్లా యొక్క జన్మి సుపాట్టి పట్టాభిషేకము మీదాపురం రాజాగారికి కట్టివేసినట్లు తెలియుచున్నది మం త్రిగారికి బెజవాడతాలూకాబోర్డు టిపార్టీ అడ్రెసు కైకలూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు కాజవంకట్రామయ్య చౌదరిగారి టిపార్టీ అడ్రెసు గుడివాడ లింగంవారి టిపార్టీ అడుసుమల్లి వారి టిపార్టీ బండరులో కలం జగన్నాధరావు నాయడుగారి ఆతి ధ్యము మొదలగునవి బహువర్గాగా జరిగినవి.

మిర్జాపురం రాజాగారు ప్రజలపానమునకు ఉయ్యూరు రాజాగారి తమ్ములగు గొల్లపల్లిరాజాగారు జమిందార్ల స్థాన మునకున కాననసభకు నిలుచుటకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. ముందుగా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు వచ్చినవి. బెజ వాడతాలూకాబోర్డుకింద బెజవాడ తిరువూరు తాలూకా లున్నవి. నందిగామతాలూకాకు ప్రత్యేకము బోర్డుగలదు. నూజి వీడుతాలూకాబోర్డుకు నూజివీడు గవ్వవరంతాలూకాలు గలవు. ఈమూడు తాలూకాబోర్డుల ఎన్నికలలోను తీవ్రమగు ప్రమా రముచేసి తనపక్షమువారిని అధికసంఖ్యాకులుగా లేవలెనని మిర్జాపురంరాజాగారు స్వయముగా తనవలమబ్బులముతో మోటారుకారులమీద గ్రామములలో తిరుగుచున్నారు. ఈ మాడు తాలూకాబోర్డుసభ్యులను తనకు రాబోవుకానసభ ఎన్నికలలో సహాయముచేయవలెను. మూడుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులను తనకు లోబడియుండువారై వారి పలుకుబడినం తకు రాబోవు ఎన్నికలలో తనపక్షముగా వినియోగించవలెను. ఇదివారివలంపు ప్రతిబోధులను నాలుగు నామినేటేడ్ సభ్యు లు గలరు. వారిని మిర్జాపురం రాజాగారి నామినేషన్ చేయు ను. చేతిలో నలుగురు అట్టివారు ఉన్నప్పటికిని స్వరాజ్యపార్టీ పోటీముందర తనకు జయముకలుగవను భయము మిర్జాపురం రాజాగారికి గలదు.

స్వరాజ్యపార్టీ సింహుగు గంపలగూడెం కుమారరాజా గారు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపార్టీ పక్షమున నాయకత్వము వహించి పనిచేయుచున్నారు. తిరు వూరు తాలూకాలోని అయిదుస్థానములకును మిర్జాపురం రాజాగారు రెండుస్థానములకు వెలమమొఖానాద్వారము ఒకదాని కొక వెలమ జమిందారును ఒకదానికొక బ్రాహ్మణజమిందారి గుమాస్తాను నిలువబెట్టి పనిచేయుచున్నారు. ఇంకొక స్థానము నకు మనిషి ఇంతవరకును దొరకలేదు. తిరువూరుతాలూకా లోని కుగ్రామము లన్నిటికిని మిర్జాపురంరాజాగారు మోటా రుకారుమీద వెళ్లుచున్నారు. నూజివీడుతాలూకాలోని కొన్ని చోట్లకును తిరువూరుతాలూకాలోని కొన్నిచోట్లకును నూజి వీడుతాలూకా పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారితోకూడ మిర్జాపురం రాజాగారు వెళ్లివారు. బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ఓటర్లను చేర్చుటలో అనేకమగు తగాదాలు కలిగినవి. గంపలగూడెం కుమారరాజాగారిపేరు కొట్టివేయవలెనని యొక కమ్యు జన్మి సు పార్టీ ఓటర్లగు యలమంచిలి నూర్యనారాయణగారు సబు కలె క్టరు గారివద్ద అర్జీ దాఖలుచేసెను. ఆ అర్జీ కొట్టివేయబడినది. కాంగ్రెసుపార్టీకి చెందిన సి. కొండరెడ్డిగారు బెజవాడ బస్టికి అధ్యక్షిగా నిలచిరి. బెజవాడలోని ఓటర్లసంఖ్యను చౌవరకు లిగించవలసినదనియు బెజవాడ బస్టికి పోలింగ్ స్థానములేకుండ చేయవలసినదనియు కమ్యు జన్మి సుపార్టీవారు అర్జీ దాఖలుచేసిరి. బెజవాడ బస్టియొక్క ఓటర్లసంఖ్యను లిగించిరిగాని బెజవాడ పోలింగ్ స్థానముగా నిలచెను. కాంగ్రెసు ప్రముఖులగు కాకు మాను లక్ష్మయ్యచౌదరిగారిపేరు కొట్టివేయవలసినదని జన్మి సు పక్షమువారు అర్జీ పెట్టిరి. ఆ అర్జీ కొట్టివేయబడినది. ఈవిధముగా సబుకలెక్టరుగారున్న రివైజింగ్ బాడీవారున్న పరిష్కరించు చున్న సమయములో సబుకలెక్టరుగా రింజితో మిర్జాపురం రాజాగారు బసచేసియుండిరి. బెజవాడతాలూకాలోని మైల వరము చీకలపాడు ఫిర్కాలకు మైలవరము రాజాగారిని చీమ లపాడు రాజాగారిని మిర్జాపురంరాజాగారు నిలబెట్టుచున్నా రు. వీరిద్దరును వెలమవారే. కొండపల్లి ఫిర్కాకు కొండపల్లి గ్రామమునసబు (ఒకకాపు) మిర్జాపురంరాజాగారి పక్షమున నిలువబడినాడు. బెజవాడతాలూకాలోని కంకిపాడు, పడ మిట్ట, వల్లూరుఫిర్కాలలో కాంగ్రెసు కమ్యుఅభ్యర్థకులను జన్మి సు కమ్యుఅభ్యర్థకులను పోటీజరుగుచున్నది. ఈఉభయపార్టీ లవారి కమ్యువారై నందున మిర్జాపురంరాజాగారు నమ్మి యిరుగు. వెలమవారగు మైలవరంరాజాగారిని బెజవాడ తాలూ కాబోర్డుకున్న వెలమవారగు గుమ్మడపు వెంకటరంగరావు నీ నందిగామ తాలూకాబోర్డుకున్న వెలమవారగు ఆళ్ళా రావుపేట బాబుగారిని నూజివీడుతాలూకాబోర్డుకున్న అధ్య ష్టులుగా లేవలెనని మిర్జాపురంరాజాగారు సర్వప్రయత్నము ల్పాడు చేయుచున్నారు. కొంతకాల మిటుల గ్రామములలో సం

చారముచేయగా బెజవాడతాలూకాలో జన్మి సుకమ్యువారిని తిరువూరు తాలూకాలో జన్మి సు వెలమపార్టీని కాంగ్రెసుపార్టీ వారు ఓడించునట్లును నాలుగు నామినేషన్లు తనచేతులతో ఉ న్నప్పటికిని తనకు మెజార్టీ లేదనిన్ని మిర్జాపురంరాజాగారు గ్రహించిరి. కావున అదివరలో బెజవాడతాలూకాబోర్డువారి చేత తీర్మానింపబడి జిల్లాబోర్డువారిచేత అంగీకరింపబడి సబు కలెక్టరు మొదలగు రివై జింగ్ బాడీచేత ఖాయపర్చబడిన ఫిర్కా లను గ్రామములను తిరిగి మార్చించుటకు మిర్జాపురంరాజా గారు ప్రయత్నించెను. తనకునుకూలమగు విధముగా గ్రామము లను ఫిర్కాలలో వేయించి తారుమారుచేయుటకు ఆయన సిక్కి యించెను. ఇందుకు జన్మి సుకమ్యువారి తోడ్పాటును ఆయన పొందెను. కొండరెడ్డిగారికి అధ్యక్షుపదవి ఇచ్చెదనియు తనకు ఈమార్పుతో తోడ్పడవలసినదనియు కోరినను ఆయన అంగీక రించలేదు. 9-2-26 తేదీన మిర్జాపురం రాజాగారు జిల్లా బోర్డులో తీర్మానము పెట్టించి గ్రామములమార్పు చేయించెను. ఈమార్పును తాను అంగీకరించనని కొండరెడ్డిగారు అసలు ఏర్పడిన ఫిర్కాలు గ్రామములుగల లిస్టులనుబట్టియు 18-2-26 తేదీన నామినేషన్లు జరుగునట్లును 8-3-26 తేదీన ఎన్ని కలు జరుగునట్లును నోటీసును ప్రకటించెను. అందుమీద విప్ల వన్నేట ఫిర్కాకు మిర్జాపురం రాజాగారిపక్షపు అభ్యర్థియొక కాట్రపాటి తిరుమలరావువారు నూజివీడు మునసభకోర్టులో దావాదాఖలుచేసి నామినేషన్లు పుచ్చుకోకుండా కొండరెడ్డి గారిమీద ఇన్ జంక్షన్ పొందెను.

(సశేషము) (కృష్ణాజిల్లానివాసి)

కైకలూరు తాలూకాబోర్డు

నాలుగు సంవత్సరములక్రిందట నూతనముగా యీతా లూకాబోర్డు స్థాపించబడినది. మొదటిసంవత్సరముందు గవర్న మెంటువారు ఒకసంవత్సరమునకే నామినేషన్ బోర్డుగా చేసి మెంబర్లను ప్రెసిడెంటును నామినేటుచేసిరి. మరుసరిం ఎరె క్షనలకుచోటాయెను. అంతట మెంబర్లును, ప్రెసిడెంటును యెన్నుకొనబడినది.

వారిగవపు యీ సరి రం మార్చి నెలతో ఆఖరగును. జిల్లా విభజన సందర్భములో యీతాలూకా గ్రామము లు 10 యేలూరు తాలూకాలో కలుపబడినవి. ఈఅవకాశము తీసుకుని ప్రస్తుతముయొన్న ప్రెసిడెంటు మెంబర్లు ఒక సరి రం నామినేషన్ బోర్డుగా చేసి మెంబర్లు ప్రెసిడెంటును నామినేటు చేయులాగు ఏకగ్రీవముగా కొక తీర్మానము చేసిరి. ఇదివరకే ప్రజలు ఎన్నుకొను విషయములలో ఆరి కేరియున్న సందర్భములలో నామినేషన్ బోర్డుగా చేయుట వీరియందేక్షము వీమెయిండును? లోకల్ బోర్డు అట్టుయొక్క పుణ్యశ్రమ యి దేవో! వచ్చే సరి రం గుడివాడతాలూకా గ్రామములు 4 యీ తాలూకాలో కలుపునరని వదలిగలదు. అప్పుడును మ రల నామినేషన్ బోర్డునో? ఈ నామినేషన్ బోర్డు యెంత కాలమువరకు? ఇట్టిచర్చలు మాచి ఓటర్లమను కొనెదను? నామినేషన్ బోర్డుకాలయినని కొరుట హాస్యాస్పదము.

మో. ఆదినారాయణ

* * * కయికలూరు తాలూకా వార్తలు * * *

14-3-26 ఆరుతీగలపాడున కయికలూరు తాలూకా బోర్డు వారికి వీడుకొల్లు సందర్భమున యొక్క మహాసభ ప్రజలచే గావింపబడినది. ప్రెసిడెంటుగారగు వెంకట్రామయ్య చౌదరిగారు సంగీత నాయకత్వముతో మోటారున రావించ బడిరి. నూతనముగా యీబోర్డు పరిపాలనలో వేయింపబడిన కయికలూరు కలిడెండి కొడ్డు వారిచే తెనుపబడినది. తను పరి శిలాస్థాపనోత్సవము వారిచే గావింపబడినది. సమయాను కూలముగా పద్మ రత్నములు జూపబడినది. ఉదయమున యీ పై పుత్తనానంతరమున సభ జరుపబడినది. అద్దానికి ముగిరాత్రి గుడిపాడి సూర్యనారాయణగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అందు బోర్డువారిని ప్రెసిడెంటుగారిని పలు విధముల కొనియాడిరి. వారిత్యాగమును గూర్చియు కార్యదీక్ష నుగూర్చియు బోర్డువారి పరిపాలనను గూర్చియు కొన్ని యుప న్యాసములు గావింపబడినవి. భోజనానంతరమున తాలూకా బోర్డు మొటింగు జరుపబడినది. పిమ్మట 8 1/2 గంటలకు తిరిగి మహాసభ సమావేశము జరిగెను. అసభకు ముగిరాత్రి తిహ వారు ఓ. జలాదత్ దస్తాగనూ శ్రీరాజా వెంకట్రామయ్యచౌ దిరావు బహదూరు మిర్జాపురం జమిందారువార్యక్షుల వహించిరి. పలువురు ముగిరాత్రి వెంకట్రామయ్య చౌదరి గారిని వారి బోర్డును శ్రీ మిర్జాపురం జమిందారువారిని కొని యాడుచు వారిని రానున్న యెన్నికలలో కాననసభకు గూడ యభ్యర్థిగా నుండి తమ తాలూకా దైన్యమును బాపగోరి

ఈ సందర్భమున శ్రీరాజాగారిని కూడ వారికి తన సహాయ్య మునుజేసి వారి తాలూకా దుస్థితి బాప ప్రార్థించిరి. ఎన్నిక లకు కైకలూరు తాలూకా ప్రజలు శ్రీ రాజాగారున్నూ, వారి జిల్లా బోర్డున్నూ తమ తాలూకా వీరుడియగుటచే చూసిన యాదార్థ్యము కొనియాడుచు శ్రీవారిని గూడ తప్పక కాననసభకు ప్రతినిధిగా నిలబడవలసిన దని ప్రజలు కొనియాడి ప్రార్థించిరి. శ్రీ జమిందారు వారు యంతుల కియ్యకొని తాము తప్పక నిలబడుచు మనియు ప్రజలకు చేయైన యుప కారము మాటలలో గాక క్రిమా రూపముగా చేయ ప్రయ త్నము శక్తివంధనలేకుండ జేయున దనియు నాధ్వానము జేసిరి. కరతాళధ్వనులతో సభ ముగిసెను. — (ఒక వివరం)

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుక ర్రిగ్రామమునందలి వైశ్యబృం ధమువారి గృహములందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పురో హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. ఎవరముల కొర కు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఉ. వెం. శ్రేణి,

కనుక ర్రి గ్రామపైళ్ళ సంఘాధ్యక్షు,

అక్షినివాడము, నేటపాలెము 10-3-23

కౌను ఫి యే టు 2253

17-3-26 బుధవారమునుండి 19-3-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 8-15 గం., రాత్రి 8-30 గం. మ ద న్ ఫి యే టు ర్సు లి మి టె డ్

మా క్ సె న్నె ట్టు

"మె ల్లి ఓ"

సు ప్ర ద ర్శింతురు

యవ్వనము, ప్రేమగల ఆచార కల్పితకథ

భయము, హాస్యము, ప్రేమ మొదలగువాటితో చేరిన

8 రీల్సు కథ అనేక ఇతర ఫీల్ములుకూడ చూపబడును

విలువయగు వస్తువులు

బహుమానము

మా బొంబాయి ఆ త్రగ్గులు 4 సీసాలు (ఒక్కొక్కటి 0-8-0) వాలుగు రెండు 2-0-0 రూపాయలు కొనువారికి యీ క్రింది వస్తువులు ఏభయ్యలులేక పులిచేయుగ వంపబడును 1. అంద మగు చేతిగుడ్డ. 1. సిగరెటుకేసు. 1. వాసనసబ్బు. 144. బ్లూ బ్లాక్ యంకిమాత్రలు. 1 ఫౌంటెన్కలము డ్రాఫర్తో సహా క్లిప్స్ కలిగినది 12. స్టీలుముక్కలు 1. పెన్నులు. 1. కత్తి. 4. సీసాల ఆ త్రగ్గులు వెల రూ 2/- పోస్టుపన్ను 0-8-0 కొలది నెట్లు మాత్రమేవున్నవి.

Messrs Indian Stores
26 Baburam Ghose Lane Bechoa St Calcutta

ముఖ్యము

మందునరకులు, శత్రువైద్యమునకు సంబంధించిన ఆయుధములు, అస్త్రాయుధములు, చిల్లర సామానులు, టేకు అల్పారాలు మొదలగునవి బొంబాయిలో గవర్నమెంటు మెడికల్ స్టోరుడిపో యందు 23-3-1926 తేదీన వగలు 12 గంటలకు బహిరంగయేలముచేసి విక్రయించబడును.

పూర్తివివరములకు ఈ దిగునవిలాసమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

BYREN & COMPANY
Auctioneers, Apollo Street, BOMBAY

శ్రీ జీ వ యా త్ర

కవిలిలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా ప్రసీధిము

ఉత్తమ రిత్త్యమును పోషించు పద్మకాన్యము.

గీతాశాస్త్ర సీతాగూణాంజనేయగ్రంథముల గం పోరము పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును.

వెల రూ 2-8-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

వలయువారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

పం. జగన్నాధరావు, 2/11 అలంగ త్రవళ్ళ వీధి,

2062 ట్రి ప్లి కే ను, మద్రాసు.

ఆంధ్రానుగారి మనోవ్యధ

ఆంధ్రానుగారు ఫిబ్రవరి 23-వ తేదీని కేపుటవును నుండి మహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

ఆంధ్రానుగారు ఆంగ్లేయులలో నుత్తముడు. భారతీయుల మేలు కల్గించును కోరుచు భారతదేశమునందును విదేశములందును గూడ పనిచేయుచుండును. భారతదేశముపట్ల ఆంధ్రానుగారికి గల అభిమానమునర్హము. అందువలన పలువురు దురభిప్రాయపడుటకు గూడ నవకాశము కలుగుచుండును. ఇప్పుడు ఆంధ్రానుగారు మంచితరుణమునకు దక్షిణాఫ్రికాలో నుండుటవలన అచటి భారతీయులకు కలిగిన మహాపకార ముట్టి నది మన మెప్పుటికిని సరిగా గ్రహింపజాలము.

“ఇప్పుడు కలుగుచున్న మనోవ్యధ అపరిమితము. ఇది పరకు నే నెన్నడును అనుభవించియుండలేదు. ఉచ్చయను ఆశయును కీర్తనను నాకాశంగమును ఇట్టి విరుద్ధఫలముల కిది యాకరముగా నున్నది. అన్ని ద్వారములను తెరవబడునటులును 1914 లోవలె మరల సామరస్యము కలుగునటులును ఒకసారి కనబడెను. జనరలు హెర్బర్టు గారిలోను మలనుగారిలోను గూడ నేను చాలనేపు సంతోషించితిని. వారిద్దరును కూడ సద్భావమునే పెట్టించిరి. అది మనఃపూర్వకముని గూడ నాకు లోచనమిది. వారిపట్ల గల సహనమును మొత్తముమీద చాల కాలమువరకును వ్యవధాన మొనగబడుట కభ్యంతర ముండదని యును నాకు లోచనమిది. దక్షిణాఫ్రికా దేశమునకు మరల గొప్ప విశ్వస్యము కలుగు నవకాశముగూడ కనబడినది. అదియును మనకు శుభమే యని నేను తలచితిని. ఏల యనగా గనులలో బంగారమునకు బదులుగా ప్లాటినం అను లోహము కనబడెను. దీనికి బంగారము కంటెను హెచ్చు వెల కలదు. డెండీ గనులతో సమానముగ బొగ్గు గనులుగూడ ట్రాన్స్ వాలులో కనబడెను. శ్రేష్ఠమైన మీలీ పంట నిరుడుద్విరుణముగ పండనది. ఈపనుల కన్నిటికిని పనివాండ్లు కావలసి యున్నది. అందువలన పొర్చుగీసువారికింద నున్న తూర్పు అఫ్రికానుండి రానియబడుచున్న 75000 మందియు చాలరు గాన యొకను హెచ్చునుండి అటు నుండి వచ్చుట కనుమతి నియ్యవలె నని దొరతనమువారిని కొందరు కోరుచుండిరి. ఇట్టిస్థితిలో దేశమున పనిచేయువారిలో కడు ఓసికతో పనిచేయుచున్న భారతీయులను దేశమునుండి తరిమివేయుట సవతిపై గల కోపమున తన చంటిబిడ్డముక్కుకోసినటుల యగును గాన అంత అవివేకముగా దేశీయులు మెలగరనిచే చాలమందికి లోచింది ఇది స్వాధీనపరత్వమే యైనను యిది బాగుగా వ్యాపించినచో ఆసియాఖండవాసులపట్ల గల నిరసనభావము సడలునని చాలమంది తలచిరి. 1914 లో వలెనే రవీంద్రనాథ టాగోరుగారిని గూర్చి నే నీసారి యొసంగిన ఉపన్యాసమునకు గూడ ప్రజలు వేలకొలదిగా వచ్చిరి. ఆ ఉపన్యాసమును విశ్వవిద్యాలయమునందును రోండ్జిబు ఉన్న తిహారాలలోను మరల పెక్కుచోట్లను గూడ మరల నొసంగవలెననియును వాయనార్తలద్వారా దేశమునం దంతటను ప్రకటింపవలెననియును చాలమంది కోరిరి. ఈ రీతిగా ప్రజలలో ఆత్మధీమాను అనుమానపరివర్తనము కలిగినది. పత్రికలు ఆ సవస్థనుగూర్చి ప్రధాన వ్యాసములను వ్రాయును భారతదేశముపై ద్వేష మేమియును లేదని ప్రకటించెను.

ఇప్పుడు మరల సంతయును మారిపోయినది. “కలరు బారు బిల్లు”తో మరల వైముఖ్యము కలిగినది. పార్లమెంటు సభలో అతినిచముగా రెండుపక్షములవారును ఒండొరులపై కాపట్టును నాలోపించిరి. కడపటి చర్చలో క్రాసువెలుగువారును పట్టునగువారు గూడ అసత్వమునకే గడగిరి. అధికముగ నింద వెనక. పాత్రులను విషయముపైనే వాదమంతయును మొగ్గి యుండెను. హెర్బర్టు గారి రక్షితులుగా తెరచాటున నుండెను. భగంతుడు మిమ్ములను గూర్చి యిటుల తలచుచున్నాడని వారి కెరిగింప గల అపరోక్షజ్ఞాని ఎవరును కనబడలేదు.

అందువలన మరల ఆసియా చట్టమును గూర్చి వెనుకటి స్థితిలో కలిగినది. కొన్నికోజలో వారములో న్యవధి లభించిన లభింపనేమో గాని అంతకంటె మరేమియును జరుగదు. మొదటికోజన చట్ట జరిగినపుడు స్పృహ, స్వాధీన, ప్రమృదు, చాట్లనుగారు రాలేదు. 10 వందల మాత్రమే ప్రతిహాలురు, 81 మంది అనుమాలురు. ఆ పదిమందియును కేపుకాలినవారే. వారికి ఆ మానిండువాలును ఓరుడులు గాన వారు ప్రతిహాలురుగా నుండిరి.

ఇప్పుడు ఏమి భగంతుడో యిప్పుడు ఊహించి చెప్ప నలవి గాదు. రాజకీయవిధియే నిర్ణయించును. ఎంతకేరలో అవకాశము లభించిన ఆంతర్వర్తలో మనము మన అభిప్రాయములను

లోకమునకు వెల్లడించవలెను. చట్టముయొక్క ప్రధాన సిద్ధాంతములు మనకు కేవలము నష్టకరములుగాన వానినిగూర్చి చర్చించుటకు మన కవకాశ మియ్యకుండనే రెండవసారి గూడ చట్టమును వా రామెడించుచో మన మెంతమాత్రమును సాత్వ్యమియ్యగూడదు. మనము సామ్రాజ్యమునం దున్నంతకాలమును కడపటి విజ్ఞప్తిని (నైనులు అపీలు) సామ్రాజ్యసభవారికే పంపవలెను. ఆ సభ అప్రోబరులో జరుగున. హెర్బర్టు, టిలెమును రాసుగార్లు బెల్లెదరు గాని నిరుడు స్పృహగూర్చు మానము పహించినటుల ఈయేడు పీరును మానమువహించెదరు. కాని వారి సిద్ధాంతములు నింద్యములని సామ్రాజ్యసభవారు నిరసింపుట కాత్మేషణ యుండగూడదు.

కావున పర్యవసానమునకు రాజకీయయుక్తి అవసరము. అఫ్రికాలో నున్న భారతీయులను మొదట సముద్రపరిసర ప్రదేశమునకు పంపించి అటునుండి భారతదేశమునకు పంపింపవలెననియే యీ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈ నిశ్చయము తొలగనంతకాలము వా రేదో చట్టమును తెచ్చిపెట్టుచునే యుందురు గాన దేశమున కాంతి కలుగదు. వ్యాయస్థానములలో అందరును సమానులే అను బ్రిటిషువారిపద్ధతికి భగంతు కలిగినది. 1885 వ బంగారు చట్టముకంటెను ఘోరములగు క్రొత్త చట్టము లిప్పుడు దక్షిణాఫ్రికాలో చాల కలవు.

1914 లో మన మెరిగి యున్న ఉదారభావు లిప్పు డెదురులేదు. ఎక్కడనో ఎవరోకొంద రాత్మేపించినను అది వెంటనే అడగిపోవుచుండును.

1914 లోనే యీ కలరుబారు చట్టమును ఆసియా చట్టమును తెచ్చియుండినచో దేశమున వెంత కలవరము జరిగియుండును? కేపుకాట్టమునందలి ఉదారులు తక్కిన భాగములలోని ఉదారులతో చేరియుండురు. ఇప్పుడు 10 మంది కేపుకాట్టముల తప్ప తదితరు లేవరను యీ చట్టముల నాత్మేపించుటలేదు. అందువలన ఆ పదిమందియును పరివోసపాత్రులగుచున్నారు.

దీని అంశ్య మెట్టిది? అంత్యకాలము రాలేదా? మనము కడవరకును పోయే తీరెదముగాని పరాజయము నిశ్చయము.

మనీలాలుగారు దీనిని బాగుగా గ్రహించి చాల పరితాపమును చెందుచు అతిశ్రాస్తానీయులుగా పనిచేయుచున్నారు.”

అని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిరి. ఈ అశభవిజ్ఞానముకంకను నే నామెడింపను. ఇండియా దొరతనమువారును బ్రిటును దొరతనమువారును అడ్డుపడెద రని నాఅభిప్రాయము కాదు. సత్యము ధీరత్వముగల ఉత్తములగు ఆత్మలలో నిమిడియున్నపుడు దానికి విజయముకలుగక తప్పదు. అట్టి అడను కలిగినపుడవటిభారతీయులు తమవిధిని క్షామనీయులుగా నెరవేర్చక మానరు. ఉదారభావముతో కష్టము ననుభవించుటకు వారైచ్చి కముగా పూనుకొనవలెను. అటు లై న వారికి విజయము నిశ్చయము లేనిచో దొరతనమువారు చేసినచట్టముల ప్రకారము నీచముగ కష్టపడ ననుభవించుటయే గతియగును. ఏది మంచిదో వారే నిర్ణయించుకొన నర్హులు.

(మా. క. గాంధీ. ఎంగుఇండియా 11-3-26.)

కాంగ్రెసుమాను అనగా ఎవరు?

మహాత్ముడు 17-2-1926 వ తేదీని సభ్యుత్తి ఆశ్రమము నుండి నారాయణవరమునందున్న శ్రీయుత సి. వి. రంగలక్ష్మి గారికి వ్రాసిన లేఖ కొక ప్రతిని శ్రేష్ఠిగారు ప్రకటనార్థము మాకు పంపిరి.

“ఖద్దరుపైని సంపూర్ణముగ నమ్మకము గలవారను, అట్టి నమ్మకముతో ఎల్లప్పుడును ఖద్దరునే కట్టుచుండువారను, అస్పృశ్యత అనాచార మను దృఢ సమ్మతమును కలవారను, అస్పృశ్యులతో నిరభ్యంతరముగా ఎల్లప్పుడును కలిసిమెలిసి యుండువారను, భిన్నమతములకు వికమత్వ మనవరముని సమ్మతవారను, ఆ సమ్మతమును అవకాశము కలిగినపుడెల్ల అనుసానమునకు తెచ్చుచుండువారను, అహింస(నానువయలెన్పు) యందును సత్యమునందును గట్టి సమ్మతము కలవారను, కాంగ్రెసు మహాసభవారి ఆజ్ఞలను యథాత్మరముగను యథాభావముగను నెఱవేర్చువారను కాంగ్రెసు (మాను) వారగుదురు గాని నిలుకడలేకుండ సార్వభౌమత్వముతో కపటవేషములను వేయువారు కాంగ్రెసువారు కాజాలరు. కాంగ్రెసు వారిలో కాననసభలకు ఓటు నిచ్చుటకు ఆత్మేషణలేనివారు వైన వివరింపబడిన యొగ్యత గలవారికే ఓటి య్యవలెను” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

మిను కార్నిలియాసారాబ్బి శ్రీన్యాయవాది

కలకత్తా, మార్చి 17:—శ్రీన్యాయవాది మినకార్నిలియాసారాబ్బి ఆరిపురపుట్టెల్లా న్యాయమూర్తియెదుట మొదటిసారి అప్పీలు పైలుచేసెను. (అ. ప్రె)

ప్రతికావలెను

బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు పంపిన లేఖ

వేదాంగ భారత తిరుకారకసంఘమువారి పరిపాలనక్రింద నున్న ఒక ఖద్దరు నిర్మాణా స్థానమునకు వెళ్లి యిప్పుడే వచ్చితిని. అగ్రామును పేరు పండాలు. అది దర్శంగా జిల్లాలోనున్నది. దర్శంగ జిల్లాలో రెండురకముల ఖద్దరు తయారగుచున్నది. ఒకటి మామూలు తెల్లఖద్దరు. రెండవది సన్నని పసుపురంగు ఖద్దరు. దానిని కోక్కియందురు. 1925 జనవరి మొదలు ఆడిశంబరు నెలాఖరు 12 నెలలలోను 91,986 గజముల తెల్లఖద్దరు తయారైనది. ఈ 91,986 గజములను నేయుటకు నేత కూలి 11,604 రూపాయ లైనది. ఈబట్టు కావలసిన నూలు వడికినందుకు 10,202 లు మారెయైనది. అచ్చట 8,10 సంబరునూలు తెచ్చినవారికి ఒకటి నూలుకు 1 1/4 పిళల పత్తి నిచ్చెదరుగాని నూలు వడికినవారికి రొక్కముగా సొమ్ము నియ్యరు. 20 సంబరు నూలును దానికి మించిన నూలును మాత్రమే రొక్కమిచ్చి కొందురు. ఆ ప్రాంతమున నేతపనివాండ్లు చాలమంది కలరు. కావున వారికి పూర్తిగా పని చెప్పటకు పాండలు డిపోవారు మూడు కాళా డిపోల నేర్పరచి అచట నూలు పుచ్చుకొని ప్రత్తి నిచ్చుచున్నారు. బాబు సతీశ చంద్రదాసు గుప్తగారును నేనును వి.చేవరి 17 వ తేదీని అచటికి వెళ్లితిమి. ఫిబ్రవరి 10 మొదలు 17 వ తేదీవరకు ఆయాడు డిపోలలోను జరిగిన పని నీదిగవను వివరించుచున్నాను.

ఆవారములో పండాలు కేంద్రమున నేత కూలిక్రింద 848.5-8 యియ్యబడెను. మొత్తము నూలు వడికిన వారికిని రు 956-11.8 యియ్యబడెను. ఈ రీతిగా 12 నెలలలో నూలువడికిన వారికి 10,202 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చినది. వారు దినమంతయును నూలువడకలేదు. తీరిక కాలములోనే వడకుచున్నారు. వారికిర వృత్తులను గూడ చేసుకొనుచునే యున్నారు. ఈరీతిగా తీరిక కాలములో పనిచేసినందులకే యాయొక్క కేంద్రములోను ప్రతివారమును వారికి 608 రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచున్నది.”

నూలు వడుకుచున్న వారిలో చాలమంది మహమ్మదీయ శ్రీలే అని గూడ రాజేంద్రబాబు వ్రాసెను గాని ఎంతమంది శ్రీలకు 600 రూపాయలుపంపకమగుచున్నదో అవివరము గూడ వ్రాయవలసినదే గాని రాజేంద్ర బాబు వ్రాయలేదు. ఒక్కొక్క శ్రీ ఒక వారమునకు 8 అజాలకంటె హెచ్చుగా సంపాదించ జాలదు గాన మూడు 1200 మంది శ్రీలు పని చేయుచున్నారని యూహింపవచ్చును. ధనమును మనుష్యులును యున్నచో దేశమునందు పందలకొలది కేంద్రముల నేర్పరచ నవకాశము కలదు. ఈయేడును లోపముగానే యున్నవి అందులో ధనలోపము కంటెను జనలోపము మరింత హెచ్చుగానున్నది.

ఉచితజ్ఞతతో యాచించిన ధనము లభించును గాని ఉత్తములగు దేశారాధకులు లభించుటయే కష్టముగా నున్నది. కాని నమ్మచున్న లెక్కలను బట్టి అనర్థికాలముననే దేశమునందంతటను తంతు కరణము పూర్తిగా వ్యాపింప గలదని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రస్తుతము ఏర్పడిన కేంద్రములలో పని శ్రేష్ఠముగా జనునటు లేర్పాటు చేయుట మనకు ప్రథమ కర్తవ్యముగా నున్నది. ప్రత్తిలోటు లేకుండ చేయవలెను. ఈకేంద్రముల నన్నిటిని నిలువబెట్టువలెను. అందులకు ధనవంతులు భూరివిరాళమును ప్రత్తి రూపమునైన సరే ధన రూపమునైన సరే యొనగవలెను. దేశభంధు దేశీయ నిధికి వసూళ్లు తాత్కాలికముగా నిలుపబడెను. ఇప్పుడు శ్రీ మాన్ రాజగోపాలాచారి గారును, శ్రీయుత రాజేంద్ర బాబు గారును యాపత్రిక ద్వారా తెలిపిన విషయములు రాట్టమునందు సమ్మతము గల ధనవంతులు భూరి విరాళముల నొసంగునట్లు ప్రోత్సాహ పరుపజాలియున్నవని నేను నమ్మెగను. దీని వలన దరిద్రులు చిచ్చుమెత్తుకొన నక్కరలేకుండ స్వతంత్ర జీవనోపాధి కలుగును. వారి సోమరి తనము వడలును, వారి ఆత్మగౌరవమునకు భంగము కలుగదు. భారతదేశము బట్టు కొరకు విదేశములపై నాధారపడ నవసరముండదు. సాలుకు 60 కోట్లు రూపాయలు విదేశములకు పో నవసరము లేకుండ పోవును. కావున యిది ఉత్తమోత్తమమగుదానము. (మా. క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 4-3-26)

బొంబాయి గవర్నరుగారు ఇంగ్లాండుపయనమవుట

బొంబాయి మార్చి 17:—రావల్పిండి ఓడనుండి ప్రభుత్వధనమునకు వచ్చిన లెంతి ఇట్టున్నది. విల్సనునతిగారికి చాజబ్బుగా నున్నందున ఇది వరలో ఏర్పాటు చేసినట్లు గవర్నరు గారు బొంబాయి తిరిగి రారు. సతితో ఇంగ్లాండువెళ్లెదరు. (అ. ప్రె)

విలేఖకులకు విజ్ఞప్తి

మే మనుదినమును ఎక్కువ పేజీలను ప్రచురించుచున్న విలేఖలు వ్రాసిన వ్యాసములను లేఖలను అన్నిటిని ప్రచురింప లేకున్నాము. సల సంకీర్ణమున ప్రచురింపదలచినవియు గూడ ప్రచురింపజాల కున్నాము. విలేఖకులు తమ వ్యాసములను లేఖలను ఎంత క్లుప్తముగ వ్రాసిన నంతమంచిది. (ఆం॥ ప॥ సం॥)

వృత్తాంతలేఖలు

కాళహస్తి

(2 క వి లే ఖ రి)

భద్రక ప్రచారము

శ్రీయుత సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠిగారు 5 వందల రూపాయలు విలువగల భద్రకము 6 గురు హక్కుతోనున్న బ్రహ్మోత్సవసందర్భమున యిచ్చటికి విచ్చేసిరి. చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులును కాట్టూరి జమీందారుగారును శ్రీయుతులు రాజా పానుగంటి వేంకటరంగారాయణింగారు, అన్ని సౌకర్యములను ఏర్పాటుచేసిరి. ఈయారిలో భద్రక కట్టవారు బహు అరుదు. వేయికి యొకరుగూడ యుండదు. ముందువెనుక భద్రకవస్త్రములను చూడని ప్రజలు వేనకువేలు భద్రకవస్త్రములను దర్శించిరి. బహు స్వల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే భద్రక వస్త్రములను కొనిరి.

గుంటూరు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ఆ త్మ హ త్య

మార్చి 16—మొన్నటిదినమున మహమ్మదు గౌజా అను మహమ్మదీయ పోలీసు తుపాకిచే కాల్పుకొని ఆత్మహత్య చేసికొనెను.

హత్యపట్టు పండుగ

ఇది క్రైస్తవుల పండుగ. వారి మతమునకై సంవత్సరములో నొకనాడయిన సమస్త క్రైస్తవులు కానుక లభించవలయు నను నియమము గలదు. గుంటూరు పట్టణమున గల క్రైస్తవసోదరు లందరు తనివారమునాడు అబ్దుల్ చర్చియావరగా లో దివ్యోత్సవమును గావించిరి. అంగర్లు పెట్టబడెను. రంగుల రాటములు నేర్పాటు గాబడెను. క్రైస్తవసోదరు లందరు ఆచటి వస్తువుల యిచ్చారగా పరస్పరం గొనిరి. వేడ్ మిక్లెల్ లో గలిచినవారికి నొక రజతగిన్నె యీ పండుగ స్మారకముగ కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగారిచే గలుపించిన వారి కివ్వబడెను. 0-1-0 టిక్కెట్టుతో విలువిద్య ప్రదర్శనముకాటి చేయబడెను.

కాననపథా యధ్యక్షి

క్రైస్తవులకు గుంటూరు కృష్ణాజలాల తరపున నొక సానము కాననపథకు గలదు. మా కాలేజీ హాస్టాలు ప్రధానోపాధ్యాయులును, టెన్నికు ఆటయందు దక్షులును, అగు వి. సి. హెచ్. బాకసుగారు అధ్యక్షిగా నిలువబడిరి. వీరు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నున్నప్పటి నుండియు కాలేజీలోని స్కూలు ఫైనల్ పరీక్షాఫలితములు బాగుగా నుంటున్నవి. వీరి పాఠశాలాపరిపాలన బాగుగా నున్న దని తెలియుచున్నది.

కుటుంబీకారాధన

కర్నూలు ప్రాంతములనుండి చేరెడి రామిరెడ్డి యను కుటుంబీకముల నయముజేయు వైద్యుడు ప్రస్తుత మిహట్టణమున గలదు. ఆయన బీదగులకు కుటుంబ నయముజేయుచున్నాడు. ప్రస్తుతము ఆయనకు దోర్నిశానాయుడైనను గృహము కొనుగడ యుపయోగమునకై జూపబడినది. పట్టణవాసులు వారికి తగిన సహాయముచే నెద రని తెలియుచున్నది.

పంచముల ఆశ్రమము

నవంబరు 2-వ తేదీన ఆంగ్లదేశ హిందూనిమ్నజాత్యుద్ధరణసంఘము 'చారిటబిల్' సభ్యులుచట్టములక్రింద రిజిస్టరు జేయబడినది. 5 యొకరములధలము రూ 4000 ల కొనబడినది.

ఆస్థలములో త్రయోదశి సాయత్రము దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిచే బావికి గట్టు యెత్తబడెను.

మల్లెవారి కేసు

22-3-26 తేదీన మల్లెవారి ఫోర్జరీసోదాడు మజిల్లా జడ్జిగారు రగు వాల్ షా దొరగారిచే విచారింపబడు నని తెలియుచున్నది. ముద్దాయిరు తరపున కాకినాడ వాస్తవ్యులును, సుప్రసిద్ధ క్రిమినల్ న్యాయవాదులును నగు మ.రా.రా.శ్రీ.ములుకుట్ల అప్పారావుగారుపంతులుగారు ఫనిచేయుదు రని తెలియుచున్నది.

రాజమండ్రి

సానుభూతి సభ

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

మార్చి 15—ఈనెల 6 తేదీని స్వర్ణస్థలన మిర్జాక్రిల్ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణ రావుగారి మరణమునకై విచారము తెల్పుటకు 11 తేదీని చింతామణినాటకాలలో మిర్జాక్రిల్ న్యాయశాఖ సుబ్బారావు పంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద పాఠశాల సభజరిగెను. సభయందు రెండుతీర్మానము లామోదంప బడెను. మొదటి తీర్మానమును శ్రీ సముద్రాల వెంకటప్పలా చార్యులుగా రుపపాదించగా శ్రీ వీరభుంట్ల లక్ష్మీనరసింహ మూర్తిగారు బలపరచిరి.

(1) "కావ్యులలో ఆంధ్రగోష్ఠాని ద్వారా యమును స్థాపించి దానికై తమజీవితమును ధారపోసి యాత్మదేశము నకును, అనేక గ్రంథములను భాషానీ కరించియు స్వతంత్రముగ రచించియు ఆంధ్రభాషకును మహోపకార మొనరించి లోకమున కొదవర్య భూతులై యశముగాంచి స్వర్ణస్థల నైన సూర్యనారాయణ రావుగారి యాత్మకు పరాత్మయడు కావ్యత మైన యానంద మొసంగుగాక".

రెండవ తీర్మానము.—"కీర్తికేసులైన తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారి యకాలమరణమునకు ఈ పురజనులు వివేచమును పొందుటకు హితములుంబయినను ఈ సభవారి సానుభూతిని తెల్పుచున్నాడు."

సాంవత్సరి కోత్సవము

ఈనెల 10 తేదీని గవర్న మెంటు ట్రయినింగు కాలేజీ యందలి సెకండరీగ్రేడు ట్రయినింగువారి కోత్సవము కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ హెచ్. ఛాపియన్ గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. సభప్రార్థనతో ప్రారంభింపబడెను. అటు తరువాత కార్యదర్శి తన నివేదికను చదివెను. ఆర్జునకాలేజీ యందు చరిత్ర పండితులుగా నున్న ఎ. రంగాచారిగారు "పూర్వకాల మందు దక్షిణ హిందూదేశపు విద్యాపద్ధతిగూర్చి విపులముగ ను పన్యసించిరి. చివర అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు విద్యార్థులను తాముకాలేజీయందు చేర్చుకొనిన దానిని కాలేజీ విద్యవి పెట్టుకనే మరచిపోక తమజ్ఞానము నభివృద్ధిచేసికొనుటకు ఎల్లప్పుడును ప్రయత్నించవలెనయ్యె, క్రొత్తవిధానములను తమ జ్ఞానము ననుసరించి కనిపెట్టవలెనయ్యె చెప్పిరి. అధ్యక్షులకు పంచనములతో సభ ముగిసెను.

ఇంకొకవారి కోత్సవము

రాజమండ్రియందుగల గవర్న మెంటు ఆదవారి సెకండరీ ట్రయినింగువారి కోత్సవము టెలుగు యింగ్లీషు సంఘముల వారిక సభ ఈ నెల 13 వ తేదీని జరిగెను. శ్రీమహాకాళి సుబ్రహ్మణ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

పైన్సు ప్రదర్శనము

ట్రయినింగు కాలేజీ పైన్సు అసోసియేషన్ వారి యాజమాన్యము క్రింద 12 తేదీని ట్రయినింగుకాలేజీయందొక పైన్సు ప్రదర్శనము జరిగెను. అనేకవిషయములు కాస్త్రసంబంధమైవి ప్రదర్శింపబడెను. తరువాత కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ ఛాపియన్ గారి అధ్యక్షతక్రింద ఒకసభ జరిగెను. చాలమంది పాఠకులు, విద్యార్థులునువిచ్చేరి. ఆర్జునకాలేజీ యందుపైన్సు పండితులు గానున్న శ్రీ విన్నా ఆప్పారావుగారు "రెలెటివిటీ విధానము"ను ధరించి ఉపన్యసించిరి.

ధనుర్విద్యాప్రదర్శనము

ఈనెల 14 వ తేదీని శ్రీ ముప్పిడి రామమూర్తిగారు తమధనుర్విద్యను ప్రదర్శించిరి. ధనస్సుబాణములతో అనేకమైన పనులు చేసిచూపించిరి.

ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ సోసైటీ

వారి కోత్సవము

ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీయొక్క సంవత్సరపు సాధారణసంఘసభ 14 తేదీని శ్రీ ఎస్.వి. ప్రసాదరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగెను. 1924-25 సంవత్సరపు ఆడిటర్ రిపోర్టు చదువబడి ఆమోదంప బడెను. ఈసంవత్సర మందు సంఘమందలి సభ్యుల సంఖ్య 65 నుండి 400 వ రకు ను పెరిగెను. లాభమునందు 100 సొసైటీ కొకకై కావ్యతమైన ఆఫీసులను కట్టు నిమిత్తమై వేరుచేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ సొసైటీ అనుపేరు మార్చి సంఘమును ఆర్యాపురం కోఆపరేటివ్ అగ్రికల్ బ్యాంక్ అని మించుటకు తీర్మానింపబడెను. తరువాత టి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యర్ గారు "పరపతిలేని సంఘము" అనువిషయమును గురించి మాట్లాడుచు కోఆపరేటివ్ స్టోర్సున నడపుటకై ప్రయత్నములు చేయవలయునని ప్రోత్సహించిరి.

విజయనగరము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

లేటు విజయనగర మహారాజావారి

ఆయల్ వెయింటింగు

15-3-26 క్రొత్త సంవత్సరాదిని ఇంజరాంగ్రామముననున్న శ్రీయుత నందికోళ్ల గోపాలరావు నాయుడు గారు (మహమ్మదు గారు) కాకినాడనుండి తాము స్వయముగా చిదిరించిన లేటు విజయరామగజపతి మహారాజావారి ఆయల్ వెయింటింగు దీనికొని వచ్చి శ్రీవిజయనగర మహారాజావారికి కానుకగా సమర్పించిరి. పటము మహారాజావారి పూర్తి నైజా తైఫ్ నైజాలో నున్నది. బహు అందుముగా నున్నది. అచ్చముగా లేటు మహారాజావారి ని అన్నివిషయములలోను పోలి చిత్రకళాకృత్యకైని ప్రచురించుచుండెను. శ్రీ ప్రభువువారు తదితరులు చాల పంతో పించిరి.

శ్రీ లేటు యనమండ్ర నారాయణమూర్తి

పంతులుగారు

శ్రీ మహారాజావారి కళాకాలలో ఆంగ్లభాషాభ్యాసములు గా పని జేయుచున్న యనమండ్ర నారాయణమూర్తి పంతులుగారు నగరవాచి చే 10 లో జాలు చాధపడి 18-3-26 రాత్రి పరమమందించిరి. వీరు శ్రీవిజయనగరసంస్థానములో గత 20 సం॥ నుండి పని చేయుచుండిరి. కొన్నాళ్లు కాలేజీలో ఉపాధ్యాయులుగాను, కొన్నాళ్లు ప్రస్తుత మహారాజావారికి ట్యూటరుగాను, కొన్నాళ్లు లేటు రివారాడేగారికిని, లేటు మహారాజావారికిని ఆచారంగిక కార్యదర్శిగాను పనిచేసిరి. వీరు యాపరి అను గ్రంథము మును వ్రాసిరి. ఔరంగజేబు కాలములోని చరిత్ర విషయము. వీరికి ముగ్గురు కుమార్లు నలుగురు కుమార్తెలు. పరమేశ్వరుడు నారాయణమూర్తి పంతులుగారి ఆత్మకు కాంతి నొసగుగాక!

మ్యూనిసిపాలిటీ

10-3-26 తేదీ సరిగినదల్లో ప్రభుత్వమువారు పాత బాకిలనూలునిమ్నలైము ఒక రెవెన్యూ ఉద్యోగిగూర్చి చేసుకొనినవిషయమును సలహా చక్రకు వచ్చెను. అట్టి ఆఫీసులో అవకాశము లేకుండగనే ఛైర్మనుగారు కాన్సిలు కలిసి ప్రభుత్వ వసూలు చేయుటకు నిశ్చయించి ఆసంగతి ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటకు తీర్మానించిరి. 17000 రూ॥ 5 సం॥ నుండి ఇదివరకు ఛైర్మను ను ప్రియేయుటలన బకాయి ఉండినది. అందులో శ్రీయుత రామారావు పంతులుగారు ఎంత యో శ్రమపడుచు ఆయన పచ్చి నవాదిగ స్వల్పకాలములో సుమారు 9000 రూ॥ వసూలుచేసి నట్లు వినుటకు సంశయముగా నున్నది.

జాతీయవిద్యాలయములకు

వ్యాయామపోటీలు — నూలువడుకుపోటీలు
గుంటూరు మండలములోని జాతీయ విద్యాలయములకు వ్యాయామ పోటీలును, ప్రత్యేకించి ఆంగ్లరాష్ట్రముందుగల జాతీయవిద్యాలయములకు నూలువడుకు పోటీయును ధూళిపూడి గ్రామము (రేవల్లితాలూకా) న మార్చి చివరవారములో జరుపబడును.

ఈవిషయమును విద్యాలయముల ప్రధానోపాధ్యాయులు గమనించి తమతమ పాతకాలలమంది పంపుకాలగూర్చి వీ వ్యాయామములలో పాల్గొను నది చరఖాస్తులు ధూళిపూడి జాతీయ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయునికి అందజేయ ప్రార్థితులు. నూలు వడుకుయందు రాష్ట్ర స్థందలి జాతీయ పాఠశాల లన్నియు పాల్గొనవచ్చును. దీనికి వెండి గిన్నె బహుమతిగలదు. పోటీదారులకు, ప్రేక్షకులకు భోజన వసతు లేర్పాటు చేయబడును.

జి. విశ్వనాథశర్మ

ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

ధూళిపూడి జాతీయ విద్యాలయము.

బొంబాయివ రక్తసంస్కరణమోక్షము

బొంబాయిమార్చి 17—ఈమధ్యాహ్నము జంబాయి వ రక్తసంస్కరణ వార్షికసమావేశముజరిగినది. జెల్లిఫోఫుమన్సు కోర్ట్ ఛైర్మను వి. ఎ. గ్రాంథముగారు వివిధములయిన వక్త మాట్లాడుమిక విషయముల గూర్చి చాలనేపు ఉపన్యసించిరి. ప్రీక టి సంవత్సరము ఖరీదులు, మౌళికము, ప్రపంచ వర్ణిణములైన తము మిషన్ రక్తమును నాశనముచేసినవి. కాని ముందు రక్తము తెరుకొనుచున్నది. సహకారభావము కలిగి రాష్ట్రమునకు తమను బాగుచేయుదు. ఇంకను ఖర్చేమనతో తక్కు చేయుక. జపాను పోటీని పార్శి మాట్లాడుచు ప్రాయశఃపరిశ్రమకు తమ మనసరము. వాడుగను కన్యకను నిర్మించు తీర్మానమును అనుసరము. జె. ఎ. రేగారిని రిబోపు సంవత్సరమునకు ఉపదేశికి ఎన్నుకొనిరి. (ఆంధ్ర)

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ

సెనెటు సభ

సాంఘిక సమావేశము

ఆయవ్యయపట్టికపై చర్చ

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ సెనెటు సభ్యులు నిన్నటి ఉదయము 11-30 గంటలకు వైసువాన్సులకు సర్ ఆర్. వెంకటేశ్వరస్వామిగారి యధ్యక్షతన సమావేశమై, నిన్నటి సాయంత్రము ఆయవ్యయపట్టికపై సెనెటు సాంఘిక సభ తిరిగి ప్రారంభింపబడినది. ప్రధానమున ఆర్థికసభకు సభాపాత్ర ప్రశ్నోత్తరములతో గడిచింది. ఆర్థికభాగము ప్రశ్నోత్తరములకు తమిళ విశ్వవిద్యాలయము తయారు చేయుటనుగూర్చి వేచుబడినది.

సాంఘిక నివేదికను అంగీకరింపబడెనది రా. బి. రామనిమిసనుగా రుపపాదించింది. రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావు భాషాస్థానము బలపరచిన పిదప ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయముయొక్క సాంఘిక లెక్కలను 1924-25 సం. విశ్వవిద్యాలయ గ్రంథాలయ లెక్కలను అంగీకరింపబడినది. కె. వి. కృష్ణస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించింది. లెక్కలయందుగల లోపములను వివరించుచు, పరిష్కారము తెలుపబడలేదను కారణముపై అట్టి సంశ్లేషికమును సమాధానము జనంగబడనిచో ఈ విషయమును అంగీకరింపరాదని సభ్యులూరిగారు బట్టిరి.

ఆర్థిక పాఠ్యముపై యెల్లినామలనే బలపరచుచు లెక్కలు నూరక ప్రతిపాదించుట అంగీకరించుట గాక సభ్యులకు సంశ్లేషికముగ వివరములు చెబువలెననిరి. ఇదివరలో సమాధానములన్నియు నొసంగబడినవిని కృష్ణస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించింది.

ప్రతిపాదన వంటునకు తెల్లగ సభ్యులూరి, వెంకట్రామరి మున్నగు కొలదిమంది ప్రతిపాదనతో ప్రతిపాదన ఆమోదించబడినది.

1925-26 సం. ఆదనపుత్రమును అంగీకరింపబడినది.

1926-27 సం.పు ఆయవ్యయ పట్టికను అంగీకరింపబడినది రా. బి. కె. రామనిమిసనుగా రుపపాదన గావించుచు ఆయవ్యయ పట్టికయందలి, వివిధవిషయములను విశదీకరించింది.

ఒకసవరణ

“ఆయవ్యయపట్టికయందు పరిశీలకరకు ప్రత్యేకింపబడిన రు. 8,11,400 లకు రు. 40,000 చే తగ్గించవలసినదని సి. వి. వెంకటరమణయ్యగా రుపపాదించుచు ప్రభుత్వముందలి తక్షణరకాఖిలమువలె విశ్వవిద్యాలయమునందును ఉన్నతోద్యోగులకు అధికవేతనములును, అల్పోద్యోగులకు స్వల్పవేతనములు జనంగబడుచున్నవనియు, ఉన్నత పరిష్కారకాల కిచ్చేది ధనము చాలాఅధికముగనున్నవనియు, గతసంవత్సరము, ఈసంవత్సరము ఖర్చు ఎంతయో ముందు సంవత్సరముయొక్క వ్యయ మంతయే యుండవలెననియు, ఉన్నత పరిష్కారకాల కిచ్చు కొసంగ ధనము తగ్గించబడవలెననియు బట్టిరి.

కె. యస్. వెంకట్రామనిగా రుపపాదనను బలపరచుచు విశ్వవిద్యాలయమునందు ఖర్చు తగ్గించవలసినది అవసరమే యైనను ప్రస్తుతము ఆయవ్యయ పట్టికయందలి సామాన్యసూత్రములను అంగీకరించుచున్నామని బట్టిరి.

డా. పి. లక్ష్మణస్వామి మొదలియగుగారు వెంకటరమణయ్యగారి సవరణను ఆక్షేపించుచు పరిష్కారకాలలలో నెట్టి భేదమును లేదనియు, ఈ విషయమును నిర్ణయించెడిది అతడేమి కాన్పిలు అనియు, ఉపాధ్యాయులు జేసెడి కృషికి వారి కొసంగ ధనము అధికముగాదనియు బట్టిరి.

వైసువాన్సులగారు మాట్లాడుచు పరిష్కారకాలలలో కొంతరహస్యపుట్ర జరుగుచున్నదని అధికమగుటల వెంకటరమణయ్యగారి ఉపన్యాసము తెలుపుచున్నదనియు, పరిష్కారకాలలకు ధనము సంగతలైన ప్రస్తుతమునే నిలుపవలసినదనియు, లేనిచో ధనముకొసంగక గౌరవోద్యోగులగు నియమించుట యుక్తమనియు తమ స్వాభిప్రాయముగ బట్టిరి.

టి. పి. సతేశ్వరగారు వెంకటరమణయ్యగారి సవరణకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు పరిష్కారకాలలవిషయములలో నెట్టి రహస్యముగాని, హెచ్చుతగ్గుగాని లేవని బట్టి సవరణ నుత్సాహించుకొనవలసినదిగ బట్టిరి.

సవరణ నుపసంహరించుకొనుటకును వ్యవధియొసంగబడని కారణముచే సవరణ వంటుకు బెట్టబడి విశదీయెను.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకింపబడిన రు. 26,670 లకు రు. 20,000 లకు తగ్గించవలసినదిగ సవరణ నుపపాదించింది. బలపరచెడివారు తనయిన సవరణ విశదీయెను.

సభ్యుల ప్రయాణపు బట్టెములు

“విశ్వవిద్యాలయాధికారుల సభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులకు గాను ఆయవ్యయపట్టికలో ప్రత్యేకింపబడిన రు. 47,000 లను ఒకరూప్యముతో తగ్గించవలసినది యస్. సూర్యనారాయణ కాశ్రిగారు ఉపపాదించింది. కొంతచర్చ జరిగినపిదప ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడినది.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

డా. విలియం మిల్లరు జ్ఞాపకచిహ్నము

ఆయవ్యయపట్టికలో ప్రయోగముల నీర్వహించు వ్యయమును రు. 10,000 లతో అధికము జేయవలసినదిగ కె. బాలసుబ్రహ్మయ్యగారు రుపపాదించింది. కె. యస్. వెంకట్రామనిగారు బలపరచింది. రా. బి. రామనిమిసనుగా రుపపాదనను సంగతు ఈవిషయమును విచారించుటకు సిండ్రికేటువారి కధికారముగలవని బట్టిరి. “సిండ్రికేటువారి విచారణ కీవిషయము సంపదనని యుపపాదించగ ఉపపాదన అంగీకరింపబడినది. పిదప ఆయవ్యయపట్టిక ఆమోదించబడినది.

విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ఆర్థికపరిస్థితులను గూర్చి విచారించుటకు సెనెటు సభవారి తీర్మానము ననుసరించినదియ వింపబడిన ప్రత్యేకసంఘము యొక్క నివేదికను సిండ్రికేటువారు ప్రవేశపెట్టుచున్నారని రామనిమిసనుగా రుపపాదించింది. “ఈవిషయమును సిండ్రికేటువారి విచారణ కంపబడ బడవలెనని సత్తెయూరిగా రుపపాదించగ సభ్యులెల్లరచే నామోదించబడినది.

అఖిలభారత పరిశోధనానిధికి ధనము

“అఖిలభారత విశ్వవిద్యాలయ పరిశోధనానిధికి మూడు సంవత్సరములవరకు సం. 1 కి రు. 1000 లను ఒసంగవలసినదిగ ఆర్థికసంఘమువారి శిఫార్సు అంగీకరింపబడవలెనని జి. పి. సతేశ్వరగారు రుపపాదించిన పిదప ఆమోదించబడినది.

“భారత సైన్సు కాంగ్రెసుకు సంవత్సరము ఒకటికి రు. 250 లు వంతున 5 సం. లవర కివ్వబడవలెనని” ప్రతి కాండెటుగా రుపపాదించగ ఆమోదించబడినది.

ప్రయాణపు బట్టెములు

“విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలనచెప్పెడివారికి రైలు ప్రయాణమునకుగాను 100 మైళ్లకు రు. 4-0-0 లను అధికముగ నొసంగుటలు పూర్వపు తీర్మానమును పునరుద్ధరింప వలయుననియు, పరిష్కారకారులు మాత్రము ప్రస్తుతమున్న రేటునే ఒసంగబడవలయునని, డా. యస్. కృష్ణస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించింది.

“ఈవిషయమును సిండ్రికేటువారి విచారణకంప వలసినదని రామనిమిసనుగా రుపపాదించింది. సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు సవరణను బలపరచింది.

కె. వి. రామనిమిస సవరణను ఆక్షేపించుచు పరిష్కారకారుల విషయమై కొందరు సభ్యులు జాపిన సవరితీర్మానమును నిరసించింది.

సత్తెయూరిగారు ఉపపాదనను బలపరచింది. అర్థరూపాలు గారు మాట్లాడుచు సభ్యులకిచ్చే ప్రయాణపు బట్టెలలో ధేదములు గలవనియు, సిండ్రికేటు సభ్యులకు 1వ తరగతి బట్టెలను సెనెటు సభ్యులకు 2 వ తరగతి బట్టెల నొసంగుచున్నారనియు ఇక నేమియు మార్పుజేయవలసినది బట్టిరి.

“శిఫార్సులతోగూడ సిండ్రికేటు విచారణ కంపనయు నను సవరణ ఆమోదించబడినది.”

“వట్టి మునిసామిశెట్టి బంగారు పతకమునందు సంస్కృతమునందు రెండును, గణితమునొకటిగ ఒక్కొక్కటి రు. 50 ల వంతున 3 బహుమానపతకము లొసంగవలసినదని కె. వి. రంగస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించగ ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

“విలియం మేయరు ఉపన్యాసములు”

“సర్ వి. విలియం మేయరుగారిచే విశ్వవిద్యాలయమున కొసంగబడి 3000 పానులకుగాను ప్రతిరెండు సంవత్సరములకు “సర్ విలియం మేయరుగారి యుపన్యాసముల”ను జేరి ట చరిత్ర, ఆర్థికకాశ్రియం దుపన్యాసములు, విశ్వవిద్యాలయ మందొసంగబడుటకును, ఆరు ఉపన్యాసములను సం. 1 కి రు. 1500 లు ఒసంగవలయును, వడ్డినుండి మగిలేడి ధనము ఉపన్యాసముల

ప్రచురించుటకు వినియోగించుటలను సిండ్రికేటువారి శిఫారును కె. వి. రంగస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించగ నేకగ్రీవమునామోదించబడినది.

ప్రిన్సిపల్ ముల్లరు ఉపన్యాసము

“చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ ప్రెసిడెంట్ గారి ప్రెసిడెంట్ గారు, చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ వైసువాన్సులగారు బరిజేసి గతించిన, తమగురు గు డాక్టరు విలియం ముల్లరుగారిపేరిట ప్రతి సంవత్సరము ను ఉపన్యాసముల నొసంగుటకు 1926 వ జనవరి 18 వ తేదీ వారిజన్మదినోత్సవసందర్భమున ప్రస్తుత వైసువాన్సులకు సర్ ఆర్. వెంకట రత్నంనాయుడుగారిసంగిన రు. 15000 లను వినియోగింపవలయుట అట్లాడి కృష్ణస్వామి ఆయవ్యయగారి స్థానమున రా. బి. రామనిమిసనుగా రుపపాదించింది. రా. బి. ఆర్. కృష్ణారావుభాషాస్థానగా రామోదించింది.

వి. రామదాసుగారు బలపరచుచు సెనెటునందును వెలుపలను డాక్టరు మిల్లరుగారికి కృతజ్ఞతన విశ్వాభ్యుదయోగ లరనియు, ఇట్టిమహోపకృతి నొసర్పినందులకు వైసువాన్సులగారికి కృతజ్ఞాలమనియు బట్టిరి. ప్రతి పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు గూడ వైసువాన్సులగారి యుదారస్వభావమును గొనియాడిరి, వైసువాన్సులకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు సభ్యులకు తమ కృతజ్ఞతాపూర్వకవచనములు తమగురుగృహులకు డా. విలియం ముల్లరుగారి చరణమలములయందుంచుటయే తమకర్తవ్యమనియు తమగురువునకు తాము రుణపడియున్నందుకు ఇది ఎంతయు చాలినదిగాదనియు బట్టిరి.

పిదప సభ్యులెల్లరచే నేకగ్రీవముగ ఉపపాదన అంగీకరింపబడినది.

“కొ. రామానుజయ్య బంగారుపతకము”

“తనతండ్రియగు కోడాటి రామానుజయ్యగారి జ్ఞాపకార్థమై వేదాంతయ్యగారిచే నొసంగబడిన రు. 1,500 ల విరాళమును సెనెటువారి రంగీకరించుచున్నార” అను యుపపాదనను కె. వి. రంగస్వామి ఆయవ్యయగా రుపపాదించుచు ఈ బహుమతి రు. 70 లు విలువగలిగి యుండుననియు “కోడాటి రామానుజయ్యగారి పేర నుండుననియు, ప్రతిసంవత్సరము వి. పి. తరగతిలో 6 వ గ్రూపు తెలుగుసంపత్తికముగ ఏవిద్యార్థికి మార్కులు వచ్చుచో అతని కొసంగబడుననియు బట్టిన పిదప ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది.

కళాశాల ఉపాధ్యాయుల సెలవులవిషయమై మెట్టను గారియుపపాదనపై కొన్ని నియమములు చర్చితేనే ఆమోదించబడినది.

“పరిశోధనానిధికి భారతీయ వేదాంత కాశ్రియమును వృద్ధిజేయుటకు ఒక ప్రత్యేక ఉపన్యాసమును, తదితర సిబ్బందికిగాను రు. 9,192 లను గ్రాంటుజేయవలసినదిగ డా. హాగుగా రుపపాదించింది. చక్రవర్తిగా రుపపాదనను బలపరచింది.

టి. పి. రామలింగ శెట్టిగా రుపపాదనకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడుచు సంస్కృతమును, తమిళభాషను జరిజేర్చి వేదాంత కాశ్రియపరిశోధనకు బరిజేసిన తమిళభాషయొక్క పరిశోధనసేమియు అభివృద్ధిపరచబడవలయును బట్టియు దేశభాషలలోనే పరిశోధన విద్య జరుపబడవలెనను అభిప్రాయమును చెల్పుచు ఈవిషయమును పునర్విచారణకు సిండ్రికేటు వారికంపబడవలెనని యుపపాదించింది.

సత్తెయూరిగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు సంస్కృతము తమిళము రెంటిని వేర్వేరుగ భేదవృద్ధిలో జూడవలసియు దక్షిణ దేశమందలి వేదాంతగ్రంథము లనేకములు సంస్కృతముదే వ్రాయబడిన వనియు తామును తమిళదేశ దేశజులమే యనియు కావున తమిళసాహిత్యము తమ భాష అప్రాధాన్యముగ గణింపబడునని భయముజెంద నావశ్యకత లేదనియు బట్టిరి.

టి. పి. రామలింగశెట్టి:—ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందలి ఇట్టిపరిశోధకులలో తమిళభాష యభివృద్ధిజేందుట కవకాశము లేదను హేతువుచేతనే తమిళదేశీయులు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును గోరియుండిరి.

సత్తెయూరిగారు:—అటులే నవో నావిశ్వవిద్యాలయముయొక్క జననముకై సంతక పరితపించెను. రామలింగశెట్టిగారు కోరెడిది కొలది మంది తమిళదేశీయుల సౌకర్యము కొరకే కేకర, రామానుజ, మర్ధాచార్యులు మువ్వరు వేదాంత సింహములను దక్షిణదేశమందే జన్మించి కీర్తిని గడించినందుండిరి. స్థాపించబడెనున్న తమిళ విశ్వవిద్యాలయము సంస్కృతమును బహిష్కరించునా? దక్షిణ భారతదేశమందలి విజ్ఞానమందు సంస్కృతములను, తమిళమును ప్రత్యేకముగ విభజింపబాలము. తమిళదేశజులు పలువురు ఉత్కృష్టములను సంస్కృతగ్రంథము

లను వ్రాసిపెట్టెను నామిక్యలెరుంగరా? తామునానవరులు, ఆహార్యులును భారతవేదాంతజ్ఞులుగానివో మరి ఇంకెవరు? (టి. పి. రామలింగచెట్టిగారిని ఒకధ్వని. సభ్యులలో గొప్పసభ్యు) కావున సభ్యులీవిషయములో విశ్వాసమునే ప్రధానముగ నెంచుకొని ఇట్టి వాదనలను దేకుదురని వేడుచున్నాననిరి.

ప్ర॥ కాండేతుగారును రామలింగచెట్టిగారుగాని సవరణ 1925 వ సం॥ తేదీ 19-వ తేదీ శనివారము తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మింకను స్థాపించబడలేదనియు, అంతకు పూర్వమే నానాప్రాంతములవారు గల ఈచచ్చపురి విశ్వవిద్యాలయముం దిట్టి విభేదముల బాటించి, తెలుగు, మళయాళము, కన్నడము మున్నగు జిల్లాలనుండి వచ్చిన విద్యార్థులు అసౌకర్యముల పాలగుదురనియు, భారతవేదాంత శాస్త్రమును అభివృద్ధి చేయదలచిన అన్నిభాషలనుండియు గ్రహింపవలెననియు, తమిళ భాషాభివృద్ధి కొలంకము గలుగునని ములింగచెట్టిగారు ఫితిజెందుట కవకాశము లేదనియు బల్కిరి. రామలింగచెట్టిగారి సవరణ వోటుకు బెట్టుబడి పిగిపోయెను. అసలు ఉపపాదన అత్యధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించ

విశ్వవిద్యాలయముందు గణితశాస్త్రములో పరిశోధనకై ఒక ప్రత్యేకశాఖ నేర్పరుపవలసినదిగ పి. వి. శేషు అయ్యరు గారి యుపపాదనయున్ను, భారతదేశ చరిత్రకా పాఠశాల నేర్పరుపవలసినదిగ నీలకంఠ శాస్త్రిగారి యుపపాదన యున్న ప్రక్కతేకనే అంగీకరింపబడెను.

తమిళ విశ్వవిద్యాలయము

"తమిళజిల్లాలందు అధ్యయనము మొక విశ్వవిద్యాలయ మైనను స్థాపించబడవలెననియు, అట్టిదానిని స్థాపించుటకు వెంటనే తీవ్రచర్య గైకొనవలసినదనియు, ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు గావించుచు 1925 సం॥ అక్టోబరు నెలయును నె నేటువారు గావించిన తీర్మానము ననుసరించి సిండికేటువారు ప్రభుత్వము వారికి వ్రాయగ ఈవిషయములో ప్రప్రథమమున నె నేటు వారే ప్రయత్నములు మొదలెడవలయునని ప్రభుత్వమువారు సంగిన సమాధానమునుబట్టి, ముందు కర్తవ్యమునుగూర్చి విచారింపబడి నె నేటువారిచే నొకసంఘము నియమింపబడవలయునని సిండికేటువారు గావించుశిఫార్సు సంగీకరింపవలసినదిగ డా॥ లక్ష్మీసామి ముదలియారుగారు రుపపాదించిరి. ఉపపాదన గావించుచు ముదలియారుగారు ఇదివరలో నిట్టితీర్మానమే కీ॥ శే॥టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరుగారు రుపపాదించి యుండిరనియు, ఇందు చట్టమునకుప్రతిహామముగ నేమియు లేదనియు, ప్రభుత్వమువారు నె నేటువారి యభిప్రాయము నెరుంగగోరుచున్నారనియు, కాన నీవిషయమును నిలపియుంచరాదనియు పల్కిరి. తల్లియగు చచ్చపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు ఆంధ్రజిల్లాలందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కుమారిత జనించినందులకు మనమెల్లరమును సంతసించుచున్నాము. అటులే తమిళమండలములకును మరియొక కుమారితయుండవలయునని నా యభిలాష. ఈవిషయములో తమ యభిప్రాయమునొసంగుట కిసభవారికి సంపూర్ణ హక్కుగలదు. ఈసభయందు విజ్ఞానమునకును, కార్యదీక్షతకును ప్రేరేపకసభ్యులు పెక్కుండ్రు గలరు. కావున ఇట్టివిషయముపై నభిప్రాయ మొసంగుట కింతకంటెను అగ్ర తగలసభ యుండబోదు" అని బల్కిరి.

ఉపపాదనలపరమపరిమితిపై సభ్యుమార్తిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడిరి. ఉపపాదనలు తామును తమిళదేశములమే యనియు, తమిళమే మాతృభాషగ గలవారమే యనియు, తమిళభాష సారస్వతములను తమకంటెయో ప్రేమగలవనియు, కావున తమిళదేశముల వాంఛితముల నెరవేర్చుచో తమిళ విశ్వవిద్యాలయ ముండుటకు అభిలషించువారిలో తామెవ్వరికిని తీసిపోమనియు బల్కిరి.

తిరుచినాపల్లిలో కొందరు సమావేశమై తమిళవిశ్వవిద్యాలయమునకై తీర్మానము గావించియుండిరనియు, అందరి లాభాలభములను, కష్టముఖముల నన్నియు పూర్తిగ విచారించలేదనియు, మీరుమిక్కిలి ప్రభుత్వమువారిచేతనే నిర్వహింపబడవలసిన పనిని ప్రభుత్వమువారు కొంతభాగ్యులను ఇతరులపై మోపుచున్నారనియు, కావున నిష్పక్షి ఈ ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమునకై తెలపెట్టుట యుక్తముగాదనియు, తల్లి ఆలోచనలపై బిచ్చముగ నుండక పూర్వమే విజ్ఞులంగనుట భావ్యమగుదనియు ప్రశ్నించిరి.

పిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టుబడి క్రింది సభ్యులగుల ఘోషము విషయమును విచారించుట కామోదించబడెను. ప్రిన్సిపలు గార్లినర్, సర్ టి. దేశికాచారి, రామనాథు రాజా, వాలకు, రామసామి సివను, దొరరాజు, ప్రిన్సిపలు నీలకంఠ శాస్త్రి, ప్ర. యమ్. వి. యస్. సుబ్బారావు, ప్ర. హ

ర్తి, కుమారస్వామిరెడ్డి, డా. పి. లక్ష్మీసామిముదలియారు పి. వి. శేషఅయ్యరు, ప్ర. కే. వి. రామనాథన్, టి. పి. రామలింగచెట్టియారు, ప్ర. కృష్ణసామిశాస్త్రి, కె. వి. కృష్ణసామిఅయ్యరు, యస్. సత్యమూర్తి, ప్ర. కాండేయ, సామినాథఅయ్యంగారు, యస్. మార్యనారాయణశాస్త్రి, ఆర్. సామినాథఅయ్యరు, యస్. పి. గోవిందరావుఅయ్యరు, టి. పి. సతేశు పి. వి. గణేశయ్యరు, సి. కె. ముబ్బయ్యమొదలియారు, యస్. త్యాగరాజయ్యరు, పి. రామస్వామిముదలియారు, చినతంబిపిళ్లగారులు".

నే నేటుసభ యంతయు కమిటిగ నియమింపబడవలె నని యొక రుపపాదించిరి. (సభ్యు)

పిదప సభ నిన్నటికి నిలిపి వేయబడెను. నేడు 1-30 లకు సమావేశమగును.

సభాకార్యక్రమమున కుపక్రమించుటకు ముందుగ రా॥ బి॥ ఆర్. కృష్ణరావుభాగవత్గారు తేచిమాట్లాడుచు ఆయుర్యే డుభాషము, ధర్మభాషము, వేరువేరుగ జెప్పియుండిరనియు, ఆయుర్యేడమంతే ధర్మభాషమును కలసియున్నదనియుపల్కిరి.

ఫోర్టు నెంటు జారిగజెటు

(మార్చి 16, 1926)

లాకాఖ

వి. సి. పంచనాథను జారిపర్చుగారిని చిత్తూరుజిల్లాకోర్టు ఆఫీషియలు రిసేవరుగ నియమించిరి.

ఈ దిగువవారిని ప్రత్యేక బెంచి మేజిస్ట్రేటులుగ నియమించిరి.

బల్లారి—ఎల్. సోమయ్యగారు. గుంటూరు—వి. హను మంతరావుగారు.

రిజిస్ట్రార్లకాఖ

ఈదిగువవారి డిప్టీకలక్టరుల మార్పులు జరిగినవి. రా. సా., ఆర్. సుబ్బయ్య నాయుడుగారిని ఉ. ఆర్. గుంటూరుండి పశ్చిమగోదావరి (రైల్వేభూములపని)

పి. శేషగిరిరావు పంతులుగారు విశాఖపట్నం తాశిల్దారుని పశ్చిమగోదావరి డిప్టీకలక్టరుగ నియమించిరి.

ఎం. సోమరాజు చెట్టిగారిని పశ్చిమగోదావరి జనరలు నుండి స్పెషలు డ్యూటీ.

ఎం. లక్ష్మీనరసప్పగారు, తాశిల్దారు, అనంతపురం. పశ్చిమగోదావరి జనరలు డ్యూటీ డిప్టీకలక్టరుగ నియమింపబడిరి.

దివాలక మహంతిగారిని, ఎ. కృష్ణయ్యపంతులుగారిని (నెల్లూరి తాశిల్దారు) పశ్చిమగోదావరి స్పెషలు డ్యూటీ డిప్టీకలక్టరులగ నియమింపబడిరి.

ఎల్. లక్ష్మీరావుగారు, అవసర ల జగన్నాథరావు పంతులుగారు, కృష్ణజిల్లా స్పెషలు డ్యూటీ డిప్టీకలక్టరులగ నియమింపబడిరి.

రా. బి. కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని ప. గోదావరి కృష్ణజిల్లాలలో రైల్వేలకోరకు భూముల ఆక్రమణ ప్రత్యేక కోర్టుగా నియమించిరి.

కె. కృష్ణస్వామి అయ్యరు గారిని విశాఖపట్నంనుండి కృష్ణకు మార్చిరి.

దినబంధు మహంతిగారిని (తాశిల్దారు) గంజాము డిప్టీ కలక్టరుగ నియమించిరి.

స్థానికస్వపరిపాలనకాఖ

పి. భానుమూర్తిగారిని పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో పంచాయతీ సంస్థాపకునిగ నియమించిరి.

ఒంగోలు గంజారామునింగు కె. ఎల్. మరియన్నగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులగ గుంటూరుతాలూకా బోర్డునుండి యెన్నుకొనబడిరి.

తెనాలితాలూకా బోర్డు అధ్యక్షునిగ కె. రామయ్య చౌదరిగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈదిగువవారు గుంటూరుజిల్లాబోర్డుసభ్యులగ ఎన్నుకొనబడిరి. కె. మార్యనారాయణమూర్తి చౌదరి, కె. అంకినీడు వి. సుబ్బన్న. జి. వెంకటకృష్ణయ్యగారు.

పాలకొల్లు మునిసిపల సంఘాధ్యక్షునిగ బి. వెంకట సుబ్బారావుగారిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

ఈదిగువ వారిని మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులగ ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

డి. శ్రీనివాసనాయకరు. ఎల్. సి. గురుస్వామి, రా. సా., ఎం. సి. కుంధురై పిళ్లై ఆర్. డబ్ల్యు. రాను గారు విద్యాకాఖ.

కట్టమంచి రామలింగరెడ్డి ఎం. ఎ. గారిని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ప్రథమ వైసుభాన్సలుగ నియమించిరి.

వర్ణాభిమానమునకు పుట్టినిల్లు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయవిధానము సర్ ఆల్బర్ట్ రహీంగారు ఖండించుట

వంగభాషయందు మెట్రిక్యులేషనువరకు విద్య నేర్పవలదని ప్రతిఘటించిరి

బెంగాలు శాసనసభ కార్యక్రమము

(ఫ్రీప్రెస్ తింత)

కలకత్తా, మార్చి 18—మంగళవారమునాడు సశాసనసభనుండి వెడలిపోయిన హాసయ్యరు, ఎమ్. వారుతో హక్కుగారు వారిపేరనున్న సవరణ ప్రతిపాదించుటకు శాసనసభకు వచ్చుట సభ్యుల కార్యక్రమమును గలిగించెను.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నీయుగ్రాంటునుండి ఒక రూపాయ డిగ్రీయ వలయునని ప్రతిపాదించి, విశ్వవిద్యాలయ సామాన్య విధానమును పరిపాలనను గురించి సర్ ఆల్బర్ట్ రహీంగారు నేడు శాసనసభయందు కఠినముగ విమర్శించిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయవర్ణాభిమానులపుట్టినిల్లని ఆల్బర్ట్ రహీంగారు చెప్పిరి. అరబీ పాఠశాల భాషలయెడ విశ్వవిద్యాలయము పూర్తిగ అశ్రద్ధ జూపుచున్నది. తప్పకవిధానము అవలంబించుచున్నది. విద్యాప్రమాణము అతిశీలముగ నున్నది. ఆదర్శముగాని, ఉద్దేశ్యముగాని విశ్వవిద్యాలయ సునకు లేకపోవుట ఎల్లకష్టములకు మూలకారణము.

విశ్వవిద్యాలయమునుండి మెట్రిక్యులేషను బహిష్కరణను ఫరుచేసి, సెకండరీ బోర్డును స్థాపించవలయునని సర్ ఆల్బర్ట్ రహీంగారు సూచించెను. యింగ్లీషునకు బదులుగ వంగభాష మూలమున విద్య నేర్పటకు మార్పుచేయుటను రహీంగారు సందర్భమున తీవ్రముగ నిరసించిరి. మహమ్మదీయుల విజ్ఞాన సాంప్రదాయములకు వంగభాష విశాతీయమైనదనియు, వంగభాష నభ్యసించు మహమ్మదీయ విద్యార్థు లితర విద్యార్థులతో పోటీయందు వెనుక జడెదరనియు, ఏదొక రకము వంగభాషవారు మాట్లాడినను అది హిందూబాలురు మాట్లాడు వంగభాషవలె నుండదనియు, వంగభాష ద్వార విద్య గరవ ప్రయత్నించుట మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధి కంతరాయముగ నుండుననియు నుడిచి, అట్టిమార్పు గావించుటకు పూర్వము మహమ్మదీయుల అభిప్రాయము తెలిసికొన వలయునని సర్ ఆల్బర్ట్ రహీంగారు గోరిరి. ఆంగ్లభాషందు బాలురు ఘరించుటకుగల భాషాగ్రంథములు వంగభాష యందులేవనియు, యామార్పునకువిద్యాధికులగు మహమ్మదీయులు విముఖత జూపుచున్నారనియు సర్ రహీంగారు వాదించెను. సర్ ఆల్బర్ట్ రహీంగారు తీర్మానముపై చర్చజరుగుచుండ, బెంగాలు శాసనసభ కార్యక్రమము నాటికి చాలింపుబడెను.

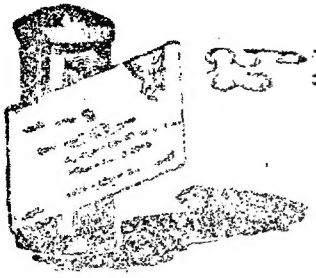
రేపు మరల సభసమావేశమగును.

అఖిలభారత హిందూసభాసమావేశము

శిల్లి, మార్చి 17—అఖిలభారత హిందూసభాసమావేశము నిన్న కృష్ణాధియేటరులో జరిగెను. సరేంద్రనాథ రాజాగారు అధ్యక్షతవహించిరి. కార్యక్రమపట్టికయందు ప్రధానవిషయము కార్యనిర్వాహక వర్గము నెన్నుకొనుట. రాజా సరేంద్రనాథగారిని ఈ సంవత్సరమునకు అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనిరి. లజపతిరాయ, మాలవ్యా, స్వామిశ్రద్ధానంద, రాజారామ్మోసంగుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. క్రిందటి సంవత్సర కార్యదర్శులను దేవత్వశర్య, జగత్పరాయణ లాలగార్లను నిలిపిరి.

సారాయణ గాడోడియాగారిని కోశాధికారిగ నియమించిరి. ఈ క్రింది 20 మందిని కార్యనిర్వాహక వర్గముగ ఏర్పరిచిరి. భాయి పరమానందు, రామశరణదాసు, లాలారామప్రసాదు, పండిత రామకాంతమాలవ్యా, మహేంద్రరాజా, సర్దార్ నర్మదప్రసాదసింగు, హరిశ్చంద్రవాజ్పేయి, రాజేంద్రప్రసాదు, బిజి కోరప్రసాదు, గోపబంధుదాసు, గజానందసింగు, మదనమోహనశర్మ, జయకరునేతు, గోవిందబాలు, పిట్టి ఆనందప్రియ, రాయసామెలు కోయర్నాదు, దేశబంధురెడ్డి, ప్రాఫెసరు ఇంద్ర, చంద్రనాథ కారడా, డాక్టరు చిత్రాము. గార్లను ఏర్పరిచిరి.

(ఆ. ప్రె.)

జాబ్బులు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ తృతీయ సంవత్సరోత్సవము-వీలూరు

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ తృతీయసంవత్సరోత్సవము ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకు లగు మ-రా-రా-శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీవాణిని నాశోధరావు పంతులుగారి ఆగ్రహ పాథిపత్యమున వీలూరు ఘోష్టహాలులో ఏప్రిల్ 24 తేదీలు శనివారము, ఆదివారము రెండురోజులు జరుగును.

తత్సమయమున దేశోద్ధారకులు ఆదిమాంధ్రగ్రంథభాండా గారమును తెరచెదరు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్రసంఘ సమక్షమున శ్రీ దేశోద్ధారకునకు సన్మానపత్రము సమర్పించబడును. సరాలశెట్టి దేవేంద్రుడు, యం. యల్. సి. అధ్యక్షుడు.

రాయుడు గంగయ్య కుసుమ వెంకటరామయ్య కార్యదర్శులు.

బందరు పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘము

1926 సం. మార్చి నెల 20 వ తేదీ శనివారం సాయం కాలం 5 గంటలకు బందరు పురమండలమున బందరు పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సమావేశము జరుగును.

కార్యక్రమము:-

- 1. అధ్యక్ష/కార్యదర్శుల యెన్నికలు
- 2. కార్యనిర్వాహక వర్గమును యెన్నుకొనుట
- 3. ఇతర విషయములు

ఎస్. బి:- ఈసంవత్సరం యంతవరకు యీసంఘములు సభ్యులుగా జేరి యుండక యిప్పుడు చేరగోరువారు శ్రీయుత దిట్టకవి రాఘవయ్యగారి కొట్లో దరఖాస్తు ఫారములు దొరకు ను గావున అచ్చటి ఫారములు తీసుకొని పూర్తిచేసి చందాను చెల్లించి రేకీడు తీసుకొనవలెను. ప్రైవేట్ జరుగులోపల బందరు పట్టణములోనున్న కాంగ్రెసు అభిమాను లందరు సభ్యులై సభ లో పాల్గొనవలెను.

చె. వెం. నరసింహారావు, కార్యదర్శి.

౧-వ ఆంధ్రవైద్య సమ్మేళనము ఏప్రిల్ 3-వ తేదీ ప్రారంభము

దత్తమండలములో నిదివరకు నెవ్వడును ఈమహాసభ జరిగియుండలేదు. ఈ మండల వైద్యులకు ఇట్టి సభాసభ క్తి మృగ్యము. కొందరికిని నిష్ప్రయోజనము లనుభవముగూడ గలదు. నేనును శ్రీ. టి. రామభద్రయ్యగారును, శ్రీ హరిసర్వోత్తమరావుగారి సహాయమున నచ్చటచ్చట ప్రచారము జేయ దలచియుంటిమి. 5 మాసములనుండి సంతకతోగడిచితిమి నగుట నాయభిప్రాయ మీదేనది కాదు. దైవసంకల్ప మిట్లున్నది. నంద్యాలలో జరుగు నీ సమావేశము మిక్కిలి యుపయోగకారి. సభాధ్యక్షులు, శ్రీ ఆచలం లక్ష్మీపతిగారు, ప్రదర్శనాధ్యక్షులు జి. శ్రీనివాసమూర్తి బి. ఏ. బి. యల్. ఎం. బి. సి. యం. గారు ఇద్దరును ఆ గ్రామమువద్ద వైద్యములకు దునిష్టాతులై ఆర్యవైద్యమందు మంచి పరిశోధనలు జరుపుచున్న అనుభవజ్ఞులు. వీరి వైద్యము భవముల ప్రతివైద్యునికి తప్పక తెలిసికొనుట వారి వైద్య ప్రవృత్తి కెంతయో సహాయముగా నుండగలదు. కాన ఆంధ్ర దేశీయ వైద్యులు దత్తమండల వైద్యులు అందఱు తమ యోగ్య ములతో గూడ దయచేసి నంద్యాల కరుదించి మహాసభాసమావేశమునకు గల నుత్సాహములను సఫలపరచుదు గాక. అనంతపురమండల వైద్యులందఱులలో మన మందర మొక సమావేశమై సభకు వెళ్లవలసిన పథకుల నిర్ణయించుకొంద మని మాట విన్నయుంటిని. అది వైదికమునకే నెఱవేరబలపడకు జరిగిల్లు మన్నాను.

కై ప సుబ్రహ్మణ్యశర్మ, ఇల్లూరు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము - బందరు

ఈజిల్లాలో యిప్పటికి కొద్ది గ్రామ సంఘములే యేర్పడినవి. రాష్ట్రపత్యం తీర్మాన ప్రకారము యీజిల్లాలో గాకే, రాష్ట్రపత్యం యెన్నికలు పూర్తికావలసియున్నవి. కాబట్టి కాంగ్రెస్ అభిమానులు వెంటనే తమ తమ గ్రామములలో సభ్యులను చేర్చి యీ కాంగ్రెసులను మన 25-30-35 వ తేదీ లోగా అంగీకరింప వలసియున్నది. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘమునకు సభ్యుల యెన్నికలు 80-85-25 వ తేదీన జరుగును. ఎక్కడ ఎన్నికలు జరుగుననియు ముందుతెలుపబడును. జిల్లా జరిగిన అభిలఖారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో తీర్మానించిన ప్రకారము గ్రామ పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘముల నిర్మాణము సభ్యులను జేర్చుట మొదలగు కార్యభారము అందరిమీదను వున్నదని తెలుసుకొని సర్వజనులు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

దుక్కిపాటి ప్రసాదరావు,

అధ్యక్షుడు.

దిట్టకవి వీరరాఘవయ్య

ప్రధాన కార్యదర్శి.

శ్రీతిలక్ జాతీయ విద్యాపీఠము - తెనాలి

శ్రీ మంధూరు పున్నయ్య పారిశ్రామికశాఖ మామూలు లేఖనంద ఈసంవత్సరముగూడ మాజాతీయ విద్యాలయములో త్రితీయ సంవత్సరాది పండుగ జయప్రథముగా జరుపబడినది. ఉదయము 11 వ గంటలకు భజనతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. భజన జరిగిన వెంటనే పంచాంగ పూజ చేయబడినది. తరుపరి మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు విద్యార్థులకు తరగతివారిగా రాట్రు పోటీలు ఏర్పాటు జేయబడినది. సాయంత్రము నాల్గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ లంకా పార తీర్థేశ్వరశాస్త్రిగారిచే పంచాంగ శ్రవణము చేయింపబడెను. అనంత పురము రాట్రు పోటీలయందు ప్రథమమున నిలిచిన విద్యార్థులకు బ్రహ్మశ్రీ పారతీర్థేశ్వరశాస్త్రిగారి సిద్ధాంత పంచాంగములు బహుమతిగా నొసంగబడెను. విద్యార్థులకు నిద్రాప్రశ్నీకులు గూడ నాంధ్రపత్రిక ప్రతిరకతిలో ప్రథమ విద్యార్థికి పై తరగతి పాత్ర మొకటి బహుమతిగా నొసంగబడినది. చివరకు విద్యార్థు లిరువురు తమ గాన విశేషముచే శ్రోతల నత్యంతం భరితుల జేసిరి. మాతృప్రసిగీతము మంగళముతో సభ ముగింపబడినది.

మా యాహ్వాన మంగీకరించి విచ్చేసిన పెద్ద లండన్ కిని బ్రహ్మశ్రీ వేదమూర్తులైన లంకా పారతీర్థేశ్వర శాస్త్రిగారు మా విద్యాలయమందలి యభిమానులతో వారిసిద్ధాంత పంచాంగములను రాట్రు పోటీ బహుమతులక్రింద నొసంగినందులకును వారు స్వయంగా దయచేసి పంచాంగ శ్రవణ జేయించినందులకును, సభాధ్యక్షత వహించి విద్యార్థులకు బహుమతుల నొసంగి మా కార్యక్రమమును నిర్విఘ్నముగా నెరవేర్చినందులకు వారికి మా విద్యాలయము తరపున మహాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాను.

మల్లాది దేవేంద్రుడు

ప్రస్తుత ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

గుంటూరుజిల్లా వోటర్లమహాసభ బాపట్ల

14-8-26 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బాపట్లలో శివాలయమున కెదురుగనున్న కంపెనీ హాలులో విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులును దేశభక్తులు నగు శ్రీయుత చింతల పాటి వేంకట సూర్యనరసింహరాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఎం. ఎల్. సి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జయప్రథముగా జరిగినది. జిల్లాలోని వివిధ ప్రదేశములనుండియు వుమారు 800 వోటర్లు సభకు దయచేసిరి. వచ్చినవారిలో కొందరాజు రామయ్యచౌదరి, మాధవ పెద్దికాళిదాసు, రామరాజుచెంచురామయ్య, ప్రాతోరి అప్పయ్య చౌదరి, ఊటూరివెంకటేశ్వర్లు, శ్రేష్టి, సుబ్బారావు శ్రేష్టి, ధారా నృసింహశాస్త్రి వోరి వేంకటేశ్వర్లు, ఎస్. వి. యల్. నరసింహారావు, గుంటూరు అనంత నరహరిరావు, నీలంరాజు చలపతిరావు, బాగల్లమూడి కుప్పస్వామినాయుడు పాలపర్తి రామమూర్తి కోనశంకటరావు, ప్రిదర్శనములకు శివానందశాస్త్రి, పి. ఆంజనేయులు ఎం. ఎల్. సి. వి. జాన్, బి. ఏ. ఎల్. టి. ఒంగోలు రాఘవంధరరావు బి. ఏ. రాడిగడప శేషయ్య, కోన వేంకటరాఘవశర్మ, బి. టి. యస్ గార్లు మొదలగువారు ముఖ్యులు.

శ్రీ ధ మ ము న శ్రీ ఆది వా రా య ణ గు ష్ట గా య గావించిన జాతీయగీతముల ప్రార్థనతో సభా ప్రారంభమయ్యెను. తరువాత అహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, వ్యాయ వాచులును నగు శ్రీ కోన వేంకటరావుపంతులుగారు చక్కని స్వాగతతో సభాసభా వాసంగిరి. తరువాత మాధవ పెద్ది కాళిదాసు వందలు బి. ఏ. బి. యల్. గారు శేటిసభను శ్రీ. సి. వి. యల్ నరసింహరాజుగారు అధ్యక్షులుగా నుండవలెనని ప్రతిపాదించగా సీటుకుగారి సుబ్బారావు శ్రేష్టి ప్రత్యక్షుల తీవ్రపీడిత చింతల పాటి వేంకట సూర్యనరసింహరాజు బి. ఏ. బి. ఎల్. ఈసభా రన్యక్షత వహించి కామార్చు కాంగ్రెసు తీర్మానమునుగూర్చి యు శాసనసభాసభ్యుల కర్తవ్యముగూర్చియు; భౌతిక కర్తవ్యమునుగూర్చియు చక్కని యుపవాస మొనంగిరి. అనంతరము రాజోవు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు ఆదర్శముల నంగీకరించిన వారికి మాత్రమే వోటునీయవలసినదనియొక తీర్మానమును ఊటు తూరి సుబ్బారావు శ్రేష్టి గారు పాదించగా గుంటూరు నాగ భూషణంగారు (పెదపులిపర్తి) ఆనువదించిరి. దానిపై దర్బారు పత్రికాసతీయగు పాలపర్తి రామమూర్తిగారు ప్రజాశ్రేయ కయ కృషి జేయువారికి మాత్రమే వోటుల నీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ సవరణ నామోదించువారు లేకుండుటలన వీగిపోయినది. అందుపై రామరాజు చెంచురామయ్య గారు ప్రిదర్శన వాపట్ల, కామార్చు కాంగ్రెసు నిబంధనలు అంగీకరించి ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే నంగీకరింపబడిన వారికి మాత్రమే వోటుల నీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ సవరణను మర్రుప్రాజి వాస్తవ్యులు ఆమోదించిరి. దీనిపై నీలంరాజు చలపతిరావుగారు (ఒంగోలు) కాంగ్రెసు సభ్యులని చెప్పకొనువారికి మాత్రమే వోటునీయవలసినదనియొక సవరణ నుపపాదించగా నామోదించువారు లేనందున వీగిపోయినది. రామమూర్తిగారి సవరణయును చలపతిరావుగారి సవరణయును వీగిపోయినదని అధ్యక్షులు ప్రకటించిన పప్పుడు సభ్యులు గాంధీజీ యని కరతాశ్చర్యములు చేసిరి. తరువాత చెంచురామయ్యగారి సవరణతో గూడిన ప్రథమ తీర్మానమును సభవారు ఏకగ్రీవముగా నామోదించిరి. తరువాత గుంటూరు అనంత నరహరిరావు బి. ఏ. బి. యల్. గారు గుంటూరు జిల్లా శాసన సభలో పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ లాలలభజనీ రాయి ప్రభృతులు సభను వీడి ఆత్మగౌరవమునుగాపాడినట్లు మను ముద్రాను శాసనసభలో స్వరాజ్యవాదులును తదితర జాతీయవాదులును 16 వ తేదీన సభను వీడ నుండించి నందులకును ఈ సభవారు అనేకవందనము లర్పించు చున్నారు. అను నదియు ఇదివరలో జరిగిన ఎన్నికలలో ప్రథమమున స్వరాజ్య పక్షము వారి తోడ్పాటుతో విజయమున నప్పటికిని విజయమునందిన తర్వాత తత్తేక్షమున జేరి ప్రజాహితమును మార్గమున నడచుచు 'జిల్లా గౌరవమును నిలవజేసినందుల కీ సభవారు శ్రీయుత పి. ఆంజనేయులు పంతులు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. గారి నభినందించు చున్నారు. అనునదియు నుపపాదించి తత్తేక్షయమును గూర్చి విపులముగానువనన్యసిందిరి. ఈతీర్మానమును ములుగు శివానంద శాస్త్రి, గుంటూరు నాగభూషణంగ నాయుడుమండల చినవెంకయ్యగార్లు ఆమోదించిరి. సభవారందరేకగ్రీవముగా నామోదింపిరి. ఆతర్వాత నీలంరాజు చలపతిరావు బి. ఏ. గుంటూరు అనంత నరహరిరావు బి. ఏ. బి. ఎల్. సి. ఆంజనేయులు బి. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. గార్లు వోటును గూర్చి యు వోటర్ల ధర్మమునుగూర్చియు చక్కగా నువనన్యసిందిరి. తర్వాత అధ్యక్షులు తమ యంతోష్ట సన్మానమున వోటర్లకర్తవ్యమునుగూర్చియు శేపు 16వ తేదీన మద్రాసు శాసనసభయందలి వీడ్కోలును గూర్చియు చక్కగా నువనన్యసిందిన వెనుక మహాత్మాగాంధీజీ జేయున జయజయ ధ్వనులతో సభ ముగింపబడినది (గుప్ ఫోటో దీయబడినది. సభకు వచ్చిన అతిథుల కందఱకును శ్రీకోన వేంకటరావుపంతులుగారు, ప్రిదర్శన బాపట్ల భోజనాదివసతుల నొసర్చిరి. వారికి నేక వందనము లర్పింపబడినవి. ఈజిల్లాలోని వోటర్లయందు రాజకీయ పరిజ్ఞానమును గల్గించు విషయమున శేమతీకి సామర్థ్యముల వినియోగించుచున్న శ్రీ కోన వేంకటరావుశర్మగారి నెంత కొనియాడినను తనివితీరదుగా!

సవరణ:- 11-2-26 తారీఖు గల ఆంధ్రప్రదేశ్ 16-వ పుటలోని బ్రమరింపబడిన "కోమారు నెంటరు డి. స్వామి సంఘసభ" యను వృత్తాంతలేఖయందు "నందూరు స్కూల్ శ్రేణి డిప్టి యిక్ సెక్టరుగారు శ్రీయుత డి. జే. జే. వి. గారు" అనుటకు మారుగా "నందూరు స్కూల్ శ్రేణి డిప్టి యిక్ సెక్టరుగారు శ్రీయుత డి. జే. జే. వి. గారు" అని పాఠములు వదుపుకొనఁ బ్రార్థితులు.

శ్రీ శే॥ తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారిపై పద్యములు

సీ. పండుగనాడింబుఁ బ్రాణబంధువులున్న విద్యాలయంబును పీడ దెవుడు "నాన్న మమ్ములజూడర"ని బురికలు చెప్పి పంప విద్యార్థులపనుల నెవరు జూతురటంచును మాతల నెప్పుడు జూడఁగ నొకసారి పొడవెండు చందాలకును బరిచయ ముండువారల దరి కేగ నీ కింత దైన్యముగను దిరుగ నేల నటించును దెలుప ధర్మ మే జయం బంచు బాగు నమేయా డట్టి తల్లప్రగడవంశపుఁ ధరణి గ్రంథు చుండ విద్యార్థు లందఱుం జూడరంచు.

సీ. మల్లోకముల ప్రభువుల కందరకును దా నేలిక నంచును నిండుదెవుడు విజ్ఞులనుండ విద్యాలయమునకు సాయ మితినియ్యెండు చేయు మనుచు జెప్పి యొప్పించి వాచనమి నిల దెత్తు విద్యాలయంబున విద్య గలప నంచు మనంబున నాలోచనముఁజేసి పయనంబు క్రోధన ఫాల్గునమున కృష్ణసప్తమియందున గోష్ఠదీప ముజ్వలించెదనంచుకా మాకు నిన్ను పాలకునిగను నిజముగఁ బ్రార్థి పోయె స్వర్గ మాతని సుఖముగ జేర్చునయ్యె. వచ్చుననంతగూడి యనివారణకృత్త దనంగుడింక నే నిచ్చటనున్న "నితి దీనుని భక్తు"డటంచు బాణపుం జిచ్చున గాల్పు పీని కి క జిన్నతనంబున నంగరూ పఱిజెచ్చెరకేతునంచునటుజెందెను భక్తునిజూడు మీశ్వరా!

ఏలూరి అనంతరామయ్య

(విద్యార్థి) ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయం, కొత్తూరు.

- * * * గీ॥ కామయనన దగ్గక మానమానమునకు నాల్గవండులు వచ్చెడి న్యాయవాది పదవి త్యజియించితిని దేశభక్తి గలిగి అమలగుణధుర్య సూర్యనారాయణార్య! గీ॥ ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయముకొఱకు వెనుకముం దాడమండఁ గావించిట్టి పనుల నన్నింటి నామ్రవ్య వశమే మాకు అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య! గీ॥ బుధవరేణ్యులు పల్కలు పొగడునట్లు నవ్వరితిని విరచించి నవల నొందు ప్రీతితో నాంగ్రమాత కర్పించినావు అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య! గీ॥ పపతు లెన్నో పాతకల కేర్పఱచినావు విద్య నభివృద్ధియై భావించి తయయి! తను రొకటి దల్ప దైవంబు దలచె నొకటి అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య! గీ॥ కడు భయంకరమైన రక్షాక్షిముఖము నుండి తప్పించుకొని విన, గుండె లవియ నకట! క్రోధన కోగిరం బైతివయ్య! అమలగుణధుర్య! సూర్యనారాయణార్య! కోగంటి దుర్గా మల్లిఖార్జునరావు.

మునిసిపలు నౌఖరులు ఎన్నికలు

మునిసిపలు నౌఖరులు ఎన్నికలలో పాల్గొనుట గూర్చి ప్రభుత్వమువారు గావించునట్లు నిబంధనలదిత్తునుఘాయ దాను యాదిసరికి గతెటుటో ప్రకటించిరి. దీని గూర్చి ఎవరికైనీ అభ్యంతరములున్నచో 6 వారములలోపున ప్రభుత్వమువారికి దెలుపవలెను.

1 (ఎ) మునిసిపలు నౌఖరు లెవ్వరును ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టముక్రింద నియమింపబడు శాసనసభలకు గాని, మునిసిపలు సానిక సంఘములకుగాని జరుగు ఎన్నికలపందర్భరమున ప్రచారము జేయరాదు. వారికి ఓటున్నచో ఓటునీయవచ్చును. కాని ముందుగా ఎవరి కిచ్చునది తెలుపరాదు. (బి) యీనిబంధన పూర్తిగ కాల మంతయు వినియోగించు నౌఖరుకి అనుమతియను.

అక్షయగమనము

(కేసరి ఆదినారాయణశర్మగారు)

సీ. "శ్రీ రస్తు రిపుజయ శ్రీరస్తు శే" యని ఓతిసుర్మ శ్రేష్ఠ లాశిర్వడింప హృద్యవాగవద్య పద్యవిరాజిత లేఖతో గవీంద్రవాళియును బంపఁ గడుభీతి వైరు లాక్రందనారావసుల్ సలుపును, శరణి లలి భజింప బహుకాలవితనాఫల మక్షయబుమి వచ్చె నాదైవజ్ఞు లెచ్చరింప

తే. గీ. సూక్ష్మ రుచిబాలశోభితానూనబహుళ మహితరత్నఫణిత దివ్య మండనముల నెసఁగుపాద్యులు స్వాగత మొసగ నిదిగో! వచ్చితిని మీకు నక్షయభాగ్యము లిడ.

సీ. మితిలేని మీ మిడిమేలంపు గొనములు మాపి సత్వధమున మనుమటకును విడింప రాని మీభీతుకత్తునుఁ బాపి కామిత్యము లిచ్చి కావటకును భక్తిప్రపత్తిసంపద్విలాసంబులు నిరతంబు నింటింబ నిలుపుటకును బాడెపంటలఁ కూర్చి పౌరుషంబును దెంచి న్యేచ్ఛాన్య గాములఁ జేయటకును

తే.గీ. సమయసముచిత సత్సాధనముల గాంచి కరము నయభయములను, బగతుల నొంచి మహినిబాలించి, సత్వధర్మముల నించి సచ్చరితనాగఁ జేరొంద వచ్చితివుడు.

మ. ధర వర్ణాశ్రమధర్మరక్షణము వేషప్రోక్తమార్గంబునకొ నిరతంబుకొ జరుపం దలంచితిని వన్నె లెట్టి "హిందూ"జనా తురచి తలంబులఁ దృప్తిజేయఁ గుశలోద్యోగార్థసంధానమకొ గురుమఃత్రెంబుజింపఁబూనితినిమికోర్కూల్ ఫలింపకొవెన్

చ. ఆసన్నతవై భవోన్నతిని వైచ్చిక క్రి నొసంగఁ జాలునే నవమసదాశేషుడ్రకటి తాత్పర్యవై యింకవత్సంగంబులొ బసనెఁ గంగఁ జచ్చి యల భవ్యకోశ్చవ మాచరింతు మే ల్వాసంగజిత్తునంచుననుఁబుచ్చెను గాల్గబ్రహ్మవిద్యలన్.

మ. కరుణాసాగ్రదుఁడు గాంధీ నామఁడు సం గ్రామేచ్ఛలకొ డుచ్చిమి, కురుభాగ్యంబులఁ గూర్చఁ దీవతమము గ్రొంగొత్తరాపంబునకొ, గరిమంజేయుమన్న వాఁడు హితుఁ డా! గారికు నేరితి నా, నరుఁడారాధన నేనె బాకుపత మందకొ మున్నుఁ దానట్టులన్.

* * * శ్రీ మాధవుకయన్ తయ నామక సంవత్సరంబు * నానాదుర్వ్యయ మాధివ్యాధిత్వయ మై మహితోత్తుంగమంగళాక్షయ మగుతన్. 1

మ. ఘన మై సౌఖ్యములన్ మహాభవ మైకళ్యాన్ సదానందవ ర్ష మై వాఙ్మితకార్యసిద్ధులఁ గళిత్రైభావపుత్రాదిశో భవమైయభ్యుదయంబులన్ తయనవాఙ్మయ బక్షయశ్రీ జనా ర్థమంద్యుష్టినిసౌఖ్యదాయయగఁ గాతన్మిమనాద్యంతయున్.

మ. అనుఁ గై నిత్యనిరత్యయంతిభ మైయాత్మమమోదప్రబోధన మై సర్వలక్ష్మీవృత్తికర మై * ధర్మకియాశ్చర్యశోధనమైశ్రీయక్షమాతనాబ్దుమకుభాదాయాక్షయంబైజనా ర్థమంద్యుష్టినిసౌఖ్యదాయయగఁ గాతన్మిమనాద్యంతయున్

మ. సకలప్రాణిమనోవినిద మయి శశ్వద్భద్రద్రష్టోదదా యక మై పావనజీవనప్రదము నై * యత్రాంతరిద్యోతితా త్యకమైశ్రీహరిమాపుప్రాపునమనాశ్రీశ్రీక్షయబుబుకో రికఃకరియమగాక మీ కెపు డుడుక్కిఁగూతసంపత్తితోన్.

కావ్యతిథి: వద్దులంబి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి.

* * * సీ. కర్మశ్రమాచారః పరిజపాదుల నెల్ల నీదుపాట్లనఁ బెట్టి * కీడ్లు పాయ సర్వసన్మయలు * సకలంబు లయ్యును తుదాప్య దేశంబు * క్షోభనొంద

భేదభావము బూని * వేదమార్గము మాని కామార్థములకుఁ గాఁ * గ్రమముఁ దప్ప గ్రోధంబు వలెఁ గ్రక్కి * కుజనుల పాల్పడఁ గజనుల జేరితి * క్రోధనాబ్దు!

గీ. యలమహాత్ముని బరమేశు * నాదిదేవుఁ గొలిచి సన్మార్గమును బూని * మార్చిమీఱ నక్షయబుబునందైన * నక్షయంబు నందగల్గెడు మంద తాళనంద మంద. లక్ష్మూరు-శంకరనారాయణ శెట్టి.

* * * శా. అక్షయంబునఁగూత దేశమున నానందబుబోకాళికాత్రక ప్రక్షిప్తంబు విద్యులుకొ జగత్తుకొ ప్రాయశ్చయంజెందు సాక్షాత్కారముజేసి దైవమునుకొ స్వాతంత్ర్యసంపాదనో ద్వితీతంత్రులుగాఁగఁ బ్రోచు * బలంజేపారసీయక్షయకొ. గా॥ మారిసర్వోత్తమరావు.

అక్షయనామ సంవత్సర పంచాంగము

టంగుటూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ వెంపరాల సత్య నారాయణమూర్తిగారిచే గుణింపబడిన పంచాంగమును బ్రహ్మ శ్రీనిమ్మగడ్డవెంకటనృసింహస్వామిగారిచే గుణింపబడిన పంచాంగమును కృష్ణజ్యోతో నందుకొంటిమి. ఇవివరకు చేరిన శృంగేరి పంచాంగమునందును నిమ్మగడ్డవారి పంచాంగమునందును అక్షయ వత్సరమనియే యున్నది, గాని వెంపరాల వారి పంచాంగ ములో క్షయ వత్సర పంచాంగ మని యున్నది, నిమ్మగడ్డ వారి పంచాంగము ఆంధ్రప్రతికాధిపతులచే ప్రకటింపబడెను. వెంపరాల వారి పంచాంగమునందు ప్రతిధికి సూర్యోదయము సూర్యాస్తమయకాలములు గూడ వినిరింపబడెను. ఇదియొక విశేషము. రాత్రి పగలు ప్రాద్దు కట్టులు గూడ దీనియందు, కలను. తక్కినవిషయములన్ని యాను రెండు పంచాంగములలోను పరిగానే వివరింపబడెను. వెంపరాల వారి పంచాంగము ఎలయువారు ఉంగుటూరు తాడేపల్లిరాడెంపోట్లు అనియును, నిమ్మగడ్డ వారి పంచాంగమును ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము చెన్నపురి అనియును వ్రాయవలెను,

* * * తెనాలి తాలూకా పేరుకలపూడి గ్రామ వాస్తవ్యులగు అవ్వారి వేంకట సుబ్బారాయ సిద్ధాంతిగారిచే గణియింపబడిన పంచాంగమునుగూడ కృష్ణజ్యోతో నందుకొంటిమి వీరుగూడ క్షయసంవత్సర పంచాంగమనియే పేరిడిరి. వీరు దృష్టినిధాంతమును గూర్చి యొకవ్యాసము నిందు ప్రకటించిరి. శ్రీ॥ దృక్కరణైక్య విహీనా మూలాః మాటానకర్మణా మరః" అనే న్యాయముచే సర్వకర్మలను దృష్టినిధాంతము ప్రకారము సాధించిన తిథ్యాదులయందునే చేయవలెను. అని వీరు సిద్ధాంతికిరించిరి. ఎలయువారు పైచిరునామాను వ్రాయవలెను.

అక్షయనామ సంవత్సర దృగ్గణిత పంచాంగం

చెన్నపురిదొరతనమువారి సత్తత్ర ఆఫీసులో వెనుక ప్రథమ సహాయ జ్యోతిష సిద్ధాంతిగా నుండిన పి. రాఘవాచార్యుల వారి పుత్రులగు పి. దొరసామిఅయ్యగారిచే గుణింపబడెను. ఇందు దేశాంతర సంస్కార పక్షముగూడకలదు. సత్తత్రనామా తురపల గ్రహోదయాస్తమయములు, సంక్రమణము, అమావాస్య, పూర్ణసృష్టి, ఏకాదశి, వృష్టి, ప్రదోష, మాస శివరాత్రి, చంద్ర దర్శన వివరములు, ఆరవ నెలల కేర్లు, గవర్న మెంటు నెలపు దినములు, పంచకము మున్నగునవి కలవు. వలయువారు పి దొ॥సామి అయ్యగారు నంబరు (1) అగ్రహారం స్త్రీలు, నుంగంబాకం, మదం ను అని వ్రాయవలెను.

ననాతనధర్మమహాసభ

డిల్లీ, మార్చి 17:—విన్నూరాత్రితో ఒక్కంగ మహారాజావారి ఆధిపత్యమున జరుగుచున్న సనాతన ధర్మమహాసభ ము గింపబడెను. ఒక ఉపసంఘమును బాలామోతీచంద్, లాలారామశిరగాడు, బాయి విక్రమచంద్, వల్లిమి మిత్రదాసు లాలాగ నేశపత్తు, లాలాబహులిరామ, లాలామీనామత్, మా లీరామగార్లను ఏర్పరచి భారతవహానుదేవి వారి రూపును పరీక్షించి దానినే సనాతనధర్మ మహాసభ తరపున అభిలభారత సంస్థగాచేయుటకు సలహాలనీయబడినదియు, ఈసలహాలను ఏప్రిలు 1వ తేదీ నాడు కూడ నున్న కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి ఎదుట పెట్టవలసినదనియు కోరిరి. రెండవ తీర్మానము డిల్లీలోని దేవాలయముల యజమాన్యునగుగూర్చి యున్నది. ఢిల్లీ ప్రబంధకకమిటి ఏర్పడినది. ఒకపూజారిగడిలోని విగ్రహములను తీసివేసెను. వారు చేయుచున్న షక్తి ఇదియే రుజువని ప్రబంధక సంఘమువారిని హెచ్చరించిరి. ఢిల్లీ పోలీసునందరను తమను సహాయపడవలసినదని కోరిరి

బెంగాలు శాసనసభ

మరికొన్ని వైషమ్యాలు

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

కలకత్తా, మార్చి 18:— బెంగాలు శాసనసభయొక్క నేటి కార్యక్రమమునందు పాల్గొనుటకు సభనుండి మంగళవార మందు వెడలిపోయిన స్వరాజ్యవాది సానయ్యుడు ఎన్ డామల్ హక్కుగారు వచ్చిరి. తన్ను ఎన్నుకొనిన ఎన్నికవర్గము కోరిక ప్రకారముగా శాసనసభకు హాజరయ్యెనని సానయ్యుడుగారు చెప్పిరి. విద్యకొరకు డిమాండు ప్రతిపాదించి, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు నీయ ప్రత్యేకించిన రూ 3,74,128 ల నుండి ఒక్కరూపాయి తగ్గించవలయునని సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు కోరిరి. ప్రతిష్ఠను నిల్వకొనవలయునని సభ్యుడు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముపై చాడి వేడెను. “పాస్టు గ్రాడ్యుయేటు” కాఖ సరిగ నడపబడు లేదు. సక్రమమైన సెకండరీ విద్యా విధానము మిక్కిలి అసత్యక మైయున్నది పెట్టికెట్లవేను. తరగతికరకు విద్య వంగ భాష ద్వారాగరవుటకు మార్పుగావించు ప్రయత్నమును సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు ఎదిరించిరి. మార్పుగా వించినచో విద్యార్థుల యింగ్లీషు భాష పరిచయము సన్నగిల్లును. అంతియకాక మహమ్మదీయుల విశ్వచాలవకు అభివృద్ధి అంతరాయముపాలిల్లును. సరియగు సెకండరీ విద్యావిధానము స్థాపించవలయు యింగ్లీషు ద్వారా విద్యనేర్పరచినవని మహమ్మదీయులు గోరుచున్నారు. వంగభాషయందు బాలరు పఠించుట కనుకూలముగా భాష గ్రంథములు లేవు. మహమ్మదీయులు ప్రాముఖ్యముగ నెందు యిస్లాము విజ్ఞానమునకది విశాతీయముగ నున్నవి. వంగభాష ద్వారా విద్యనేర్పరచు మహమ్మదీయ విజ్ఞానమున కుపద్రవకరముగ నుండును. సర్ అబ్దుల్ రహీం సవరణపై చర్చజరుగుచుండ నాటికి శాసనసభనిశ్చయబడెను.

బొంబాయి శాసనసభ

అభివృద్ధికార్యముల గ్రాంటు అంగీకరింపబడుట

బాలేరిక్ల మేషను స్క్రిమునుగూర్చి దీర్ఘచర్చ

బొంబాయి, మార్చి 17:— నేడు శాసనసభయందు బొంబాయి పట్టణాభివృద్ధివిధానమును గూర్చి చాలదూరము చర్చ జరిగెను.

నారంజీగారు స్క్రిములక్రింద నేర్పరచబడిన 67 లక్షల 28 నేలలో 66 లక్షలకోత నుపపాదించుచు రిక్లమేషను స్క్రిముకు సంబంధించిన సంఖ్యలు సరియైనవిగావని తెల్పి అన్ని స్క్రిములును అవజయము గాంచుచున్నపుడు మరేమియు అభివృద్ధికార్యములనుగాని యెక్కువదబ్బును ఖర్చుపెట్టవద్దని హెచ్చరించిరి. ఇంకను నెన్నియో వ్యయాంశములు పరిశీలించవలసియున్నవి.

జేసరలు మెంబరు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు స్క్రిములయొక్క చరిత్రను పూర్తిగ జెప్పిరి. చాల మంది వక్తలు స్క్రిము నంతయు నిష్కృతపాతముగ విచారించవలెనని కోరిరి. లక్ష్మీగారి యుపపాదనముపై గంభీరమైన చర్చయొన వివర పదివోటును పెట్టగా త్రోసివేయబడెను. 42 మంది ప్రతిపాదనలు, 16 మంది ఆనుకూలముగ నుండిరి. అసలు డిమాండు అంగీకరింపబడెను. మిగిలిన డిమాండు లన్నియు గూడ నుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను. అంతట సభ రేపటివర కాపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె)

ప్రభుత్వకార్యక్రమము పూర్తి అయ్యెను

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

బొంబాయి, మార్చి 18:— 1924-25 సంవత్సరములో బొంబాయి రాజధానియందు పరదేశీయులనుండి దిగుమతియైన మందుల విలువ మారు 95 లక్షలు గలదని శాసన సభయందు వేయబడిన ప్రశ్నకు మంత్రియారదవగారు సమాధానమిచ్చిరి. సర్ ధూనీలాల్ మేతాగారి ప్రతిపాదనపై రెండు తీర్మానముల కాసనసభ ఆమోదించెను. ప్రకృతివేగుదు నియమింపబడినట్టి ఆర్థిక కమిటీ శాసనసభ రద్దు చేయబడవలయునని పనిచేయవలయుననియు, ప్రతి శాసనసభ కాలవందును పబ్లిక్ అక్సాంట్యు కమిటీ నియమించుటకు, ఆకాలవందు ఖాళీలు కమిటీయందు సంభవించినయెడల త్రొత్త ఎన్నికలను ఖాళీలు పూర్తి చేయుటకును బొంబాయి శాసనసభ నిబంధనలు మార్చవలయునని యిండియా ప్రభుత్వమునగోరుచు సర్ ధూనీలాల్ మేతాగారు తీర్మానముల ప్రతిపాదించిరి. ఇంతటితో దొంతనముయొక్క కార్యక్రమము పూర్తి అయ్యెను.

శాసనసభ రేపటివరకు నిలిపివేయబడెను.

సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభ

డిమాండులపై వోటింగు

కాశీ అలీషురు విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రభుత్వము ధన సహాయము చేయ నిరాకరించుట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు)

లక్నో, మార్చి 17:— నేడు సం॥ రా॥ శాసనసభయందు బడ్జెటు డిమాండులో విద్యాశాఖావ్యయముగూర్చి చర్చింపబడెను. సభ ముగించునప్పటికి యిండిమాండుచర్చ ముగిసెను. మరల సభ రేపు సమావేశమగును.

విద్యాశాఖాంగమంత్రి గా॥ రాయరాజేశ్వర బాడిగారు విద్యాశాఖాక్రింద 17588009 రూపాయల గ్రాంటు కావలెనని యుపపాదించుచు బడ్జెటులో విద్యక్రింద మొత్తము చాదాపు 1 కోటి 80 లక్షలు ప్రత్యేకింపబడెను.

గత ఎత్తరముకన్న యిందు 14 లక్షలెక్కువయే గలవు. బడ్జెటు మొత్తములో నీమధ్య గావించబడిన నిర్బంధప్రాధమిక విద్యాశాసనమున కేర్పాటుగలవలయు పబ్లిక్ ట్రైబరీలకు 28860 రూపాయ లేర్పాటు చేయబడెననియు విద్యాశాఖాంగమంత్రి చెల్లెను. ఈసంవత్సరము మిడిలువర్గావర్గముల పాఠశాలలలో వ్యవసాయము నేర్పుట ఆచరణలోనున్నది. కొన్ని మిడిలుస్కూళ్లలో శరీరవ్యాయామ శిక్షణము ప్రవేశపెట్ట ప్రయత్నములుగలవు. ఇందులకుగాను ప్రత్యేకశిక్షణము బడయుటకు కొందరు ఉపాధ్యాయులు నియమింపబడిరి. పాశ్చాత్యవిద్యలోధనమునందు శిక్షణము బడయుటకు యిద్దరు పండితులను యూరోపుకు బంపుటకు డబ్బుయేర్పాటు చేయబడెను.

లక్నో, మార్చి 18:— విద్యకొరకు ప్రభుత్వము గోరిన డిమాండుపై సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభయందు చర్చ సుపూర్తి అయ్యెను. 18/4 కోట్ల రూపాయలీ అంశము క్రింద వ్యయము చేయుటకు కావలయునని ప్రభుత్వము గోరెను. కాని యి మొత్తమునుండి రూ 10 లు దిగగోయబడెను. కాశీ, అలీషురు విశ్వవిద్యాలయములు రాష్ట్రీయ సంస్థలుగాకపోయినను, నాటికి ధన సహాయము ప్రభుత్వము చేయవలయునని శాసనసభ డెల్టుటకు రూ 10 లు మొత్తము గ్రాంటునుండి తగ్గింపబడెను. అధికార విభజన నిబంధనల ప్రకారము నా రెండు విద్యాసంస్థల పోషించు భారము యిండియా ప్రభుత్వముపై గలదని ఆర్థిక సభ్యుడు సర్ కామ్ ఒడోనెల్ గారు సమాధానమిచ్చెను. పది రూపాయలు తగ్గించి డిమాండు గ్రాంటు చేయబడెను. పబ్లిక్ వర్క్సు, సివిలు వర్క్సు డిమాండులుగూడ గ్రాంటు చేయబడెను. ఈ రెండు డిమాండులు సంపూర్ణముగ గ్రాంటు చేయబడెను. కోత తీర్మానములు ఓడిపోవుటయొకలే ఉపసంహరము చేయుటయో తటస్థమైనది.

శాసనసభ తిరిగిరేపు సమావేశమగును.

మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభ

కాలేగారి స్టేటుమెంటుపై రాఘవేంద్రరావుగారి ప్రత్యుత్తరము

నాగపూరు, మార్చి 17:— మధ్యరాష్ట్రముల శాసనసభయందు స్టాంపుల డిమాండు గ్రాంటు త్రోసివేయు సందర్భమున అధ్యక్షుడు కాలేగారు కాష్టింగ్ వోటు నిచ్చినందులకు గావించిన స్టేటుమెంటుపై స్వరాజ్య పక్ష నాయకుడగు రాఘవేంద్రరావుగారు అధ్యక్షుని కాష్టింగ్ వోటువిషయము కాలేగారి యెదుటనే ముందుగ స్వరాజ్యపక్షము వారిచే చర్చింపబడెనని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ తంతు చెప్పిరి. అవసరము వచ్చినపుడు పార్టీకనుకూలముగ కాష్టింగ్ వోటునిచ్చుటకు కాలేగారు రొప్పకొనిరి. ఆయన అట్లుజేయుట కొప్పకొన్న పిదపనే పార్టీ అధ్యక్షిగ నిర్ణయింపబడెను. నేడు శాసన సభయందు అసాధికార కార్యక్రమము జరుగును. (ఆ. ప్రె)

బీహారు ఒరిస్సా పరిశోధకసంఘసమావేశము

పాట్నా, మార్చి 18:— బీహారు ఒరిస్సాపరిశోధక సంఘసాధారణవాత్సరిక సమావేశమునకు నిన్న సాయంత్రము గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బహుధరలు

1926-వ సం॥ మార్చి 19-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

మియాలు రూ 1-8 రు 85 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

విద్యములపై			
మనుమలెకాలిని	,,	ర 48 గలవి రు	11 8 0 18 0 0
నెల్లూరిని	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	15 0 0 16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-8	,,	8 12 0 9 0 0
జువ్వలు	,,	,,	20 0 0 24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు	బస్తా 1-8 ర 205	,,	12 8 0 18 0 0
సెనగలు	,,	డిటా	12 8 0 18 8 0
సెనలు	,,	డిటా	14 0 0 15 0 0
మినుములు	,,	డిటా	17 0 0 18 0 0
ఉలలలు	,,	ర 164	8 8 0 9 0 0

3. నూనెపప్పులు

మవ్వలనూనె	రూ 1-8	,,	150 0 0 152 0 0
నయ్యి	మ 1-8	,,	14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పు	రూ 1-8	,,	58 0 0 59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,,	54 0 0 56 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ	రూ 1-8 రు 118 మి.కా.నూనె	,,	116 0 0
అముదము	రూ 1-8	,,	97-0-0 98-0-0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపప్పు	రూ 1-8	,,	75 0 0 80 0 0
మారపప్పు	,,	,,	40 0 0 42 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరు)	రూ 1-8	,,	105 0 0 120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	మణుగు 1-8	,,	45,50
కాళహస్తిపాయకట్టు	,,	,,	50,55
తెల్లము	రూ 1-8	,,	40 0 0 60 0 5
చింతపండు	రూ 1-8	,,	28 0 0 70 0 0

ఇనుము.

జట్టారకం	రూ 1-8	,,	80 0 0 44 0 0
చదరం	,,	,,	88 0 0 84 0 0
రత్నండు	,,	,,	88 0 0 84 0 0

6. లోహములు

నెండ్లి 100 కులంకు	,,	68 0 0 71 0 0
అంగారము, కులము 1-8	,,	21 4 0 21 8 0
నవరము 1-8	,,	18 6 6
ఇత్తడి రూ 1-8	,,	258 0 0 262 0 0
రాగి డిటా	,,	278,0 0 275 0 0
అస్కాచక్రెర 226 ఖాళి గలవి	,,	82 0 0 82 6 0

7. దూది

బొంబాయిబాదామ 1-8	,,	800 0 0
జల్నాడు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

పుష్కారు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-8	,,	6 0
మూళయేనుగ నెం 20	,,	8 4 0
నెం 20 తెన్ని సియం యాకె	,,	8 12 0
నెం 22	,,	8 14 0
నెం 12 1/2 తెన్ని పర్కూ	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	7 8 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్న	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 14 0
నెం 14 1/2	,,	7 2 0
నెం 12 1/2 క్విలక్ కల్వ	,,	6 0 0
నెం 14 1/2	,,	6 4 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0
నెం 12 1/2	,,	6 12 0
నెం 14 1/2	,,	6 14 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 7
నెం 20 గోక	,,	7 12

సామాన్య నిధి

1926 సం॥ మార్చి నెల 19-వ తేదీ శుక్రవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యతలం, గోపాపురం, విశాఖపట్నం, కాకినాడ, మచిలీపట్నం, కర్నూలు, చిత్తూరు, ఆనంతపురం, కడప, నల్గొండ, ముదాచి, కడపూరు, నేలమ, కోయంబూరు, తిరుమనగల్లి, నాగపట్నం, మధుర, పొలంబడి, తిరునల్వేలి, తిరుచేండూరు, కొచ్చిర, కాలికట్టు, ముగ్గురు, పెంకురూరు, మేర్కార, కొడవరెడ్డి. Rows contain numerical data for each location.

సర్కారులు:—మేముములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. గో

పాలపురంలో ఆర్థిక ఎక్కువ. విశాఖపట్నం ములో తక్కువ. మచిలీపట్నం ములో 5 1/2, తక్కినచోట్ల 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ.

దక్కణ:—కడపలో చినుకులుపడెను మేముములు పల చగున్నవి. కర్నూలులో ఆర్థిక తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 1/2 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మేముములు ఒకమోస్తరుగనున్నవి. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

24 గంటలలో మార్పిడి.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

కాతవర: కాత్తూరు.

ఉరుదే జాతీయ భాష

జమయతులు ఉరేమా తీర్మానము

కలకత్తా, మార్చి 18:—బెంగాలు అస్సామ ఉరేమాల సమావేశమే చేసిన వంగ దేశముందు మహమ్మదీయులకు వైతము ఉరుదులోగాక వంగభాషలోనే భాషింపవలెనను తీర్మానమునుసూచి అబ్దుల్ హక్ సాహెబ్ ప్రేరేపించి విశేషింపిల్లు చెప్పెను. "జెమయతులు ఉరేమాకును ఈతీర్మానమునకును" ఏ సంబంధములేదు. కాకి భారత దేశమున ఉరుదే జాతీయ భాషగనుండవలెననియున్నది. కావునవారి తీర్మానమును అంగీకరింపరు. తీర్మానమును అమోదించిన ఉరేమాలు ఎవరో తెలియదు. చెప్పబడలేదు. ఆ తీర్మానమును ఎవర ఆమోదించిననవారు వంగ దేశముందలి మహమ్మదీయ అభిప్రాయమును మాత్రము వ్యక్తపరచుటలేదు. అట్టిసభ జరుగునని నాకు తెలిసి నంతవరకు ఎక్కడను ప్రకటనగాని ఆహ్వానముగాని చేయబడి యుండలేదు. శ్రీ వెగినంతవరకు ఎక్కడను ఏ పెద్ద మనిషి యు అట్టి సభకు వెళ్లియుండలేదు.

నూతన సంవత్సరాది

కృష్ణాదెల్వ రైతుల కష్టపరంపరలు

కడపిన సంవత్సరము తుపానువలన యాసంవత్సరము

పంటలు రూపాయకు పావులూలు తగ్గినవి. పశుగ్రాసమును తగ్గిపోయెను. అందుకు తగినట్లుగ జనుము మొదలగుపెరులు చిడ పురుగుల కారయయ్యెను. ఇదియిట్లుండ మూలైను నక్కపై తాటిపండుపడుటవలె మార్చి 8, 9 తేదీలలో గలిగిన ఆకాల వర్షము తైత్తులను మరింత అధ్యాత్మమున బడవై చినది.

పాలములన్నియు జలమయములై పోయినందున భూమిలోనున్న నీరేణి వాయువు ఆకాశము నలినమైపోయి భూమి లుపరిగా ఫలించనేరవు. భూములు పశువుల త్రొక్కిడి వలన వ్యవసాయమునకు కులభముకాదు. పాలములు చాడువేసిపోవును. భూమి సంవత్సరపు నాడునున్న కష్టకృష్ణుడు మిడుతలదండును ప్రయోగించుట వలన మాగాని పాలములకు నాడు కరవు వచ్చుట కీయకాలవర్షము సాధన సంపత్తి చేకూర్చగలదు.

ప్రస్తుతమున పరిశుష్టము నూర్చిడి సమయముగటచే పాలములన్నగడ్డ యంతయు తడిసిపోయి పశువులకు ఆనారోగ్యమున నాహారముగ నేర్పడెనది. గడ్డివాముల దొడ్లనుచేర్చిన గడ్డియు జనుప కష్టయు తయారుకాని పడుగులుగ నుండి చాలభాగము కుళ్ళిపోయెను.

కృష్ణములలోనున్న ధాన్యము తడిసి పోవుటచే చాలభాగము భూమిలో కలిసిపోయెను. మిగిలిన ధాన్యము మొలకలెత్తుట చే సంచులలో కట్టి చెరువులలో రెండురోజు లుండనిచ్చి. అడిగిత అరుపు ధరలకు వుప్పుమగ్నపు ఫాక్టరీల వారిపై బారవై చుచున్నారు.

కాలువలు వర్షపు నీటితో నిప్పటికిని ధారాశక్తుగ ప్రవహించుచునేయున్నది గనుక కాలువలమరమ్మతు లెట్లునో తోచుట లేదు. గడచిన సంవత్సరమును దెల్పకాలవలమరమ్మతు లేదు. త్రవ్వ పనుల చేయున అర్జునుగ నుండుటచే నరావురం నూతనరైల్వేవారి రేల్వ పోటీకాలవపనులను మూలబడునని తోచుచున్నది.

పాలములలో గనిములులేయు వారికిని పాలములో త్రవ్వపనుల వారికిని అనుకూలముగ సావకాశములు చెడిపోయినవి. యిప్పటికిని ఆకాశము మేఘావృతముగ నున్నది. ఇంకొక్క వర్షమివర్ష మే వర్షించినచో రైతుల యవధి చెప్పనక్కరయే లేదు.

కాలువలయందు దెల్పాయధియారులు ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించి, ధారాశక్తుగ త్రవ్వ పనులను చురుకుదనముతో పూర్తిచేయనిచో ముందటి సంవత్సరపు దుస్థితికంతయు దెల్పాయధికారులే యుత్తరవాదు లయ్యెదరు. ఇప్పటినుండియు కడుక్రమితో పనులు పూర్తిగావించినచో ముందటి సంవత్సరపు దెల్పాలనము మరింత అధ్యాత్మముగ నుండునని దృఢముగ నమ్ముచున్నాము. డెల్వారైతు.

ఎం. అందు ఎస్. యం. రైల్వే

రాజమహేంద్రవరం నుండి విశాఖపట్నంమునకు రైల్వే

రాజమహేంద్రవరమునుండి విశాఖపట్నంమునకు ఉదయము 5 గంటలు మొదట 12 గంటలలోగా మూడు రైల్వేలును చేరుచున్నవి గాని మధ్యాహ్న మొక్కటిమును పావుట లేదు. ఉదయం 5 గంటలకు పాపెజరును, 9-40 నిలకు మొయలును, 11-45 నిలకు మరీయు పాపెజరును రాజమహేంద్రంనుండి విశాఖపట్నంమునకు వెళ్లుచున్నవి. సాయంకాలము 4-4 నిలకు ఒక ట్రెయిను రాజమహేంద్రవరమునుండి కాకినాడకు వెళ్లును గాన రాజమహేంద్రవరమునుండి విశాఖపట్నంమునకు సాయంకాలముగాని రాత్రిగాని వెళ్లబుండి ఒక్కటియును లేదు. ఇది అత్యవసరముగా నన్నది. కచేరీలలోను కోర్టులలోను పనిచూచుకొని రాత్రిబయలుదేర గోరువారు మరునాడు ఉదయము 5 గంటలవరకు పడి యుండవలసి నచ్చుచున్నది. అందువలన రెండురోజులు వృథాగా పోవుచున్నది. సాయంకాలముగాని రాత్రిగాని ఒక ట్రెయిను బయలుదేరదునో మరునాడు తెల్లవారు సరికి విశాఖపట్నము చేరి పనిచూచుకొన వీలగును దీనినిగూర్చి చాలమంది విద్యాధికులు సంతకములుచేసి రైలువారికి వ్రాసినను వారు దీని అవసరమును కనిపెట్టలేదు గాన యీ సారియైన వారు బాగుగా నాలోచించి వెంటనే యీలోపమును తీర్చెదరగాక యని శ్రీయుత భావరాజు వెంకట కృష్ణారావు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు రాజమహేంద్రవరమునుండి ముఖ వ్రాసి.

వ్యాపార క్రిడలు

ద.భా. వ్యా.సం॥ తెన్ని సుపందెములు

శ్రీల సింగిల్సు కడపటి పందెము

లీవిసు, వాడింగ్ల నుసతుల ప్రత్యేక పోటీపందెము నిన్నటిపందెము ద. భా. వ్యా. సంఘమువారి తెన్నిను ఆటఫలము ప్రేక్షకులచే నిండిపోయెను. శ్రీలసింగిల్సుగో కడపటి పందెములు జరిగెను. మిస్. జడ్, బ్లాండ్సెటితో నాడి రెండుసెట్టులలో సులభముగ నోడించెను. బ్లాండ్సెటి క్రిలోపము తేక పోరాడినను మిస్. జనుయొక్క అప్రతిహతసామర్థ్యాతీతమువను లోబడక లెప్పదాయెను. జడ్యొక్క ఆటలో విశేషసాందర్యముగాని, నూత్నవిలాసములుగాని భీకపోయినను కడుదైర్యముతో, నిశ్చలచిత్తముతో తెగపికేక ఆడగల క్రిమంతురాలు, మొదటిసెట్టులో రెండాటలు ప్రశ్నార్థి కొసంగినను రెండవసెట్టులో ఆరు ఆటలను తానే గైకొని కష్టము జయించెను.

సెమి-ఫైర్ల్యురకు నాడిన వాడింగ్ల నుసతి మిస్ లీవిసు గారలు ప్రత్యేక పందెములో పోటీచేసిరి. లీవిసు ఫలియొక్క ఆటనైపుణ్యము నిదివరలో చేర్చునియుంజిమి. నిన్నటి దినమును ఇంతకుముందు మిస్. జడ్తో నాడియాట కేమాత్రము తీసిపోతుండెను. ఈవిడ మిక్కిలి చురుకైన కోర్టుకంటెట తానెయై పరువెత్తుచు సాధ్యమగునంతవరకు బంతిని తప్పకుండ కొట్టుచుండును. ఈవిడ ప్రశ్నార్థి యగు వాడింగ్లను సలిపయకునందు లీవిసు సతికంటెను చాల వృద్ధురాలైన ననుఅసామాన్యశక్తి గలది బంతిని చిత్రిచిత్రికతుల వేయుచు, ప్రశ్నార్థిని కోర్టువను నా నాగతుల మూలములకును ద్రిష్టయ ముప్పటిప్పలు పట్టుసాగెను. వయోధికతచే గలిగెడి అలసత్వముమొయందు గానరాకుండెను. నిజముగ శ్రీల సింగిల్సు పందెముకంటెను గూడ నీమూట మాడ సాంపుగ నుండెను. తుట్టుకుదకు మిగుల ప్రయాసపడి మిస్. లీవిసు వాడింగ్లను సతి నోడించెను.

పురుగుల డబుల్సు పందెములో వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగారలు బాలయ్య వెంబ్బతో మొన్నటి దినము అసంపూర్తిగ ముగిసిన పందెములో కడపటియాట నాడిరి. నిన్నటి దినము వెంకటరామానుజులపక్షము గలిచిన దినన రంగప్రసాదే అందులకు చాలభాగము బాధ్యుడని చెప్పవలెను. నిన్నటి యాటలో ఆటకాండందరిలోను రంగప్రసాదు ఖరకరునివలె దీటులేనివాడై ప్రకాశించెను. సర్వీసుగేముతో తనయాటను మొదలిడెను. సర్వీసు ఆటలతోడనే వరుసగ మాడాటలను గలిచెను. ప్రశ్నార్థులు కోర్టులో చిందరవందయెదరిదిక్కుదోపక అటు నిటు పరుగెత్త సాగిరి. ఆమెగలిచిన కొలది ప్రసాదు సుతానా మతికయిల్లు చుండెను. ప్రసాదున కిది స్వభావిదమే! అంతవరకు ఏమియునుతోపక దిక్కులు పరికించుచున్న ప్రశ్నార్థులభుభికింత స్థితి త్రిమితో నెగర్చుకొనసాగిరి. ఇగురుగును చాల పాటబడిరే గాని బాలయ్యనాడేమో సరియగుస్థితియందు లేదు. బాలయ్య వెంబ్బగారలభ్రుకు రెండు ఆటలను గైకొనిరి. వెంకటరామానుజులు ప్రసాదిగా రలు 5 ఆటలను జయించి ఒకయాటను ప్రశ్నార్థులకొసంగి ఆయా యాటను గెలుపొంది యమును గాంచిరి. వెంకటరామానుజులు యథాప్రకారము తన అద్భుతప్రావీణ్యమును వెల్లడించె

శ్రీలీలములు

మిస్. జడ్, బ్లాండ్సెటి నోడించెను. 6-2; 6-0

మిస్. సులీవిసు, వాడింగ్ల నుసతి నోడించెను. 8-2; 8-7

వెంకటరామానుజులు ప్రసాదుగారలు బాలయ్య వెంబ్బల నోడించిరి. 5-3.

నేటి ఆటలు

మిస్ జను, కారికుగారలు గాంపట్ల సభ, వెంకటరామానుజులతో నాడెదరు.

శ్రీ. రంగప్రసాదు, వి. వి. యల్. ప్రసాదుగారల నాడును.

మరణవార్త:—ఎం. కత్తి వెట్టిగారు పొలములోను కోర్టు ఇంటరుప్టును పిందని ఉద్యోగి, పిల్లలతో స్యూరముందు 80-వ ఏట మరణించిరి.

చెన్న పురి శాసనసభ సభా కార్యక్రమమును నిలిపివేయవలెను ప్రతిపాదన

ప్రజా ప్రతినిధ్యమును గోల్పోయెను

గోదావరి డెల్టా అభివృద్ధి గురించి ప్రభుత్వవిధానము

చాలామంది ప్రజాప్రతినిధులు వైద్యకేంద్రమున, నీరసన సభ ప్రజాప్రతినిధ్యమును గోల్పోయినది గనుక శాసనసభ కార్యక్రమమును ఆయనయొక్క పట్టికపై చర్చను తిరిగి ఎప్పుడు సాగింపబడుట కాలనిర్ణయము లేకుండా నిలిపివేయవలెనని జె. ఎ. సాల్వానాగా డిడినయన తీర్మానమును సుపాదించినపుడు శాసనసభ యంగీకరణ భయపంద్యములతో విధ్రమముజేసెను. మధ్య మధ్య చాలామంది సభ్యుల డిడినయన సాల్వానాగా తీర్మానమును చరింపక, తన ప్రతిపాదనలకు కారణములను, ప్రభుత్వమువారు నామినేటెను సభ్యుల సహాయముతో ప్రజాప్రతినిధుల ప్రతిపాదనల నన్నిటిని పరాజయ మొందించుటయేగాక, మంత్రియగు, కార్యనిర్వహకసభ్యులను, గత మూడుదినములలోను పెరి బుచ్చుచున్న నిర్లక్ష్యభావమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. ప్రతిపాదనను తుదకు ఓడిపోయెను.

ఈదినమున ప్రశ్నిత్రమలలో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. ప్రశ్నిత్ర సమయమునందు చాల నిరసనాకరముగ నుండెను. పిమ్మట బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చ సాగెను.

గోదావరి డెల్టా మరమ్మతులు ప్రభుత్వ వైఖరి

రెవెన్యూమంత్రిగారు నిన్న గావించిన ప్రతిపాదనకు లా మెంబరుగా రీడనమున ప్రశ్నిత్ర మొసగును నిటల నుడిచి గోదావరి డెల్టాలో ఇరిగేషను కాలనల మరమ్మతు కేసులను టుకు దీసికొను చర్యల గురించియు, కాలనల పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకము కొందరుద్యోగుల నియమించుటకు గురించియు వెల్లిరాజుగారు 1925 జూలై మాసమున కొన్ని ప్రశ్నలడిగిరి. వైకార్యములకొరకొక స్పెషలు డివిజను సేర్పాటు చేయుటకు గురించి ఛీఫ్ ఇంజనీరును సీవేజ్ కెడురు చూచుచుంటి మని ప్రభుత్వమువారప్పుడు ప్రశ్నిత్ర మొసగిరి. మాగంటి సీతయ్యగారు 1925 ఫిబ్రవరి నెలలో, గోదావరి, కృష్ణా డెల్టల సభ్యులవైద్యులును గురించి యొక ప్రతిపాదనను దెచ్చి ఒక కమిటీని నియమింపవలెననినని గోరిరి. ఇప్పుడు కావలసినది ఉద్యోగులుగాని కమిటీగావని ప్రభుత్వమువారప్పుడు చెలిపిరి. పోలవరముదీని ప్రాజెక్టు విషయము చర్చింపబడినపు డీవిజనును అన్నియునుచర్చింపబడెను. కృష్ణా డెల్టా యందును గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాయందును, ఉద్యోగుల భారమును తగ్గింపుగాను రెండు సబుడివిజనులు 12 క్రొత్త స్పెషలు ఏర్పరుచుటకునూచింపబడెను. గోదావరి డెల్టాయందు కాలనలను రిమోడలు కేయువిషయము నాల్గోచింపుట కొక స్పెషలు డివిజను సేర్పరుచుటకు ఛీఫ్ ఇంజనీరుగా రిటిరేషన్ నుచనలను పంపిరి. ఆర్థికశాఖవా రానూ చనల పరీక్షించుచున్నారు.

నాల్గు అంగకముల తూములను దీసి 6 అంగకముల తూముల సేర్పరుచు విషయమున లామెంబరుగారు మాటలాడుచు, ప్రభుత్వమువారి విధానమునే సాగించుచున్నారనియు ఈ పని నింకను త్వరముగ సాగింపవలెననినవో ఎక్కువ మంది యుద్యోగుల నియమింపవలసియుండును. కృష్ణా డెల్టాలో ప్రస్తుతమున్న ఉద్యోగులు చాల తక్కువగుటచే అననుకూల కొందరిని నియమించు విషయములో చనలో నున్నదని క్రిందటి ఆయనయొక్క చర్చలో చెలిపిరి. అదేవిధముగ రెజిస్ట్రార్ డెల్టా డెవలప్మెంట్ 2 సబుడివిజనులు 12 క్రొత్త స్పెషలు ఏర్పరుచుటచేసెను.

పోలవరము ప్రాజెక్టు కి వర్సరము రు 218585 లు ప్రత్యేకింపబడెను. ఇటీవల ఛీఫ్ ఇంజనీరు శిఫార్సుపైసక్రమేముత్రము రు 1 లక్షలకు పోచ్చింపబడెను. ఇంకను ఎక్కువ మొత్తము గానలెవచ్చునో, ధనమునను గోలుండదు.

గోదావరినదిపై మట్టరను ఎత్తుకీయు విషయమున లామెంబరు మాటలాడుచు కృష్ణా ఆనకట్టపై క్రొత్తమట్టరల నిర్మించినయిటు దానినితముగా 14000 ఎకరములు క్రొత్తగా సాగులోనికి వచ్చుననియు నుడిపిరి. గోదావరి ఆనకట్టపై మట్టరలపై ఎత్తుకీయు విషయమును విశ్లేష్యము పొడున్యాయమును అభివృద్ధి కేసు విషయమును ప్రభుత్వమువారిలో చింపుచునారు ప్రభుత్వమువారి విషయమును విడిచి రిజెక్టు.

ఈయందు డెల్టాను—ఆడెల్టా ప్రజల దృష్టియందే నిలిచి, రాష్ట్రమునం ఎక్కువ భాగమున కావలసినదాముల ప్రకరణ రాజీయం డెల్టా ల న విషయమును ప్రభుత్వమువారి విషయమున భరదీపిజాతము.

రాజ మండిము తాలూకాను సాగుజీకి చెమ్మటకు గాను, తోసిపాడు ఉత్తాపు కాలవనుపు మోడలుచేయు విషయమును, పామునేరు, సేతపల్లెరులను ఏకమొనర్చు విషయమును, తొగ్గిగడ్డ స్కీమును గతవత్సర మాయవ్యయ పట్టిక చర్చసందర్భమున ప్రభుత్వమువారి దృష్టికిబెట్టెను. సీతప్పి వారుపై రిజిస్ట్రారురును నిర్మించు విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నా మనిసేనవచ్చును చెలిపిరి. రమణయ్య పేటకు కొంచెపుగువగా వోక రిజిస్ట్రారురును నిర్మించు విషయముగూడ ఆలోచనయందున్నది. కాని తగినంతమంది ఉద్యోగులు లేక పోవుటచే పీ వి వి ష య ము ల గు రిం చి ప రి శో ధ న ల నొ న ర్చ ను లోకపోయెను. సీతప్పియేరును పమ్మివేరుతోకలపి ఆప్రవాహము నుపయోగించుటకు తగినంత ధనము లేకపోవుటచే తొగ్గిగడ్డపల్లె న్యాయులునిర్మించు ప్రయత్నము వదలకొనబడెను. రమణయ్యపేటపల్లె రిజిస్ట్రారురు నిర్మించువిషయముగూడ ఆలోచింపబడును. ప్రభుత్వమువారు క్రమముగా నుద్యోగులను పోచ్చించుచునేయున్నారు. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నము లోపమేవియు లేవనితెలియగలదు.

కట్టలె డాము నిర్మాణము

“కట్టలె వద్ద డామును వెంటనే నిర్మించు టవ స ర మని” డెంపుటకుగాను కల్లెల్లాసాహెబుగారు డిమాండునందు రు 100 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. 1. రామస్వామి మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ప్రస్తుత మీ డాము లేకపోవుటవలన తంజావూరు జిల్లా భూముల న్నియు వరదలచే చాల నష్టపడుచున్నవనియు నుడిపిరి.

లామెంబరుగారు ప్రశ్నిత్ర మొసగును కట్టలె డాము నిర్మాణమును ప్రభుత్వమువారు వదలివేయలేదనియు, డాము నిర్మాణ నూచనలను ప్రభుత్వమువారు పరిశోధించుచున్నారనియు, అనవరతమునో ఒప్పిమెంటరీ గ్రాంటుల నడిగదరనియు చెలిపిరి. ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

పడమటి కాలవ (బల్లారి) ప్రాజెక్టు

ఎ. రంగనాథమొదలియారుగారు ఇరిగేషను వర్క్సు గ్రాంటునందు రు 101 లు తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు బల్లారి జిల్లాలోని పడమటి కాలవ నిర్మాణమును వెంటనే ప్రారంభింపవలెననియును, తూర్పు కాలవ నిర్మాణమునకు అంచనాల తయారు కేయింపవలెననినదనియు గోరిరి.

లామెంబరు ప్రశ్నిత్ర మొసగును, దత్తమండలముల సీటి పొరుగులపరకు విచారించుట కిదివరకొక యుపసంఘము నియమింపబడినదని చెలిపిరి. వారి సీవేజిక్ మూ చేరెను. బడ్జెటు చర్చయుగయగనే, ఆ సీవేజిక్ లోని శిఫార్సులపై చర్చదీసికొనుటకు ప్రయత్నములొనర్చబడెను. దత్తమండలములలో భూమినీరు నిలువజేయుటకు అనుకూలమైనదిగాను. అందుచే నచ్చట రిజిస్ట్రారురులు చిన్నచిన్న ఇరిగేషను వర్క్సులు విధియులయ్యెను. ఈ విషయమున ఉపసంఘమువారుగూడను తోనేకీధించిరి. పడమటి కాలవ స్వభావమును గురించి పరీక్షించి సీవేజిక్ సంపవలెననినది వ్యవసాయ శాఖాధికారిని గోరడమైనది. అతని సీవేజిక్ ము నంపుట కాలసమ్యక్తమని యెంచెను. ఇంజనీరుగారా ప్రాంతము వ్యవసాయయోగ్యమని ఇదివరకే చెలిపిరి. పడమటి కాలవ నిర్మాణమును సాగించుటకు ప్రభుత్వమువారిదివరకే నిర్మించుకొనిరి గనుక వెనుకకుపోవుట యుండజాలదు. తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును నిర్మించుటకుగల ఆటంకములలో ఇదివరకే సభవారి కెరుక పరచితిరి. హైదరాబాదు సైకాముగారికిని, ప్రభుత్వమువారికిని ఈ విషయమున సమాధానము గురురలేదు. అందుచే నీ ప్రాజెక్టును బొంబయి మదరాసు రాష్ట్రముల సరిహద్దులందు నిర్మించుట కాలోచించుచున్నాము. ఆచ్చట నీటి వివాదములు సంభవించవు. దత్తమండలములలో సీటి పొరుగుల నిర్మాణములవేర్పరుచువిషయమున ప్రభుత్వమువారు చాల ఆతురతతో నున్నారు.

ప్రతిపాదనముపసంహరించుకొనబడెను.

జెల్లూరు జిల్లా ఇరిగేషను వర్క్సులు

“జెల్లూరు జిల్లాలో ఇరిగేషను వసతుల గురించియు తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు స్కీమును గురించియు చర్చించుటకుగాను బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు ఇరిగేషను వర్క్సు వ్యయమునందు 1 లక్షరూప్యముల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి.

లామెంబరుగారు—జెల్లూరు, నంగము డెల్టాల అభివృద్ధినిగురించియు, తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును గురించియు దత్తమండలముల ఇరిగేషను విచారణ సంఘమువారు నూచనల నొనర్చిరి.

బి. రామచంద్రరెడ్డిగారు తగ్గవారే మాటలాడుచు సం గం రిజిస్ట్రారురునకు తగిన మురుగుపారుదల వసతులలేక పోవుటచే వర్షకాలమున సాగునకు చాల నష్టము గలుగుచున్నదనియు, కట్టలు తెరిచిపోవునని భయము గలుగుచున్నదనియు, ప్రజలు విరంతిర భయావస్థయందుండెనియు నుడిపిరి.

లామెంబరు ప్రశ్నిత్ర మొసగును, ద. మం. ఇరిగేషను విచారణ సంఘమువారు, జెల్లూరు జిల్లాకు చాల ఇరిగేషను సౌకర్యముల నూచించిరిననియు నుడిపిరి. ఈ స్కీములు ఆచరణలో పెట్టుటకు రి కొట్టు గావలసియుండెను. అయినను, ఆస్కీమునందొక్కొక్క భాగ మొక్కొక్కవత్సరమున నిర్వహించి పూర్తి తేయుటకుయత్న మొనర్చబడును.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

దత్తమండలముల ఇరిగేషనువసతులు

రా|| బి|| టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు డిమాండునందు 1000 తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, దత్తమండలముల ఇరిగేషనుకమిటీ సీవేజిక్ పై ప్రభుత్వమువారి కేసుచర్చ దీసికొనునదియు చెలువవలెననినదని కోరిరి. దత్తమండలములు నిరంతరము ముచే బాధపడుచున్నది. అందుచే నీ ఇరిగేషనువర్క్సులను వెంటనే ప్రారంభించుటఅవసరము. కృష్ణానదినుండి కడప కర్నూలుకాలవవద్దానా సీటిని చెచ్చినయెడల చాల రిజిస్ట్రారురుల నింపవచ్చును. ఇంతవరకే సీటిసౌకర్యములుగల ప్రాంతములకే ఇంకను ఎక్కువసౌకర్యముల వోసగుటయైన, ఇదివర కెట్టి సీటివసతులును లేనిప్రాంతములను మరిత నిర్లక్ష్య మొనర్చుటయు ప్రభుత్వమువారివిధానముగ నుండరాదు.

లామెంబరు ప్రశ్నిత్ర మొసగును, ప్రభుత్వమువారు ఇతర మోషప్రాంతములను నిర్లక్ష్యమొనర్చి మేట్టూరుభవానీప్రాజెక్టులపైనే దృష్టివంతము కేంద్రీకరించుచుండెని యెంచుట స్యామ్యముగాదు. కొన్నివత్సరములు వరుసగా తంజావూరు తిరుచనాపల్లి, జిల్లాలు ఇతరులచే బాధపడుచుండుటచే నావిషయమున కెక్కువ శ్రద్ధపుచ్చుకొనబడెను.

టి. న. గారు—అంతా దక్షిణజిల్లాలలోనే!

లామెంబరు—దక్షిణజిల్లా లెక్కువ బాధపడునపుడు వారికి సహాయమొనర్చవలెనని గౌరవనీయసభ్యుడు నుడువడని నమోదమ.

లామెంబరుగారు చిన్నచిన్న స్కీముల సంవర్ధముగ, గౌరవనీయసభ్యుని వాక్యముల బాధకముయొకవెదనని నుడిపిరి. అయినను ఉత్తమండలమున ఇరిగేషనువర్క్సులు సఫలముగావలె ననినవో పెద్దస్కీము ప్రారంభింపబడవలెను గాని చిన్న స్కీములవలన గాదని లామెంబరుగారు తిరిగి నుడిపిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

సభను నిలిపివేయవలెను

సభాకార్యక్రమమును నిలిపివేయవలెనని ప్రతిపాదించుచు జె. ఎ. సాల్వానాగా రిట్టునుడిపిరి. ప్రస్తుతము బరుగుచున్న శాసనసభాకార్యక్రమమును కాలనిర్ణయము లేకుండా నిలిపివేయవలెననినది 1914 స్టాండ్లింగఆర్డరుక్రింద ప్రతిపాదించుచున్నారు. ప్రజల కెట్టిమించిని కేయజాలభును నిరాకరెను నిస్పృహదేతను, ఈసభయందలి ప్రజాప్రతినిధులుం దభికసంఖ్యాకులు చెడలి పోయిరి. మిగిలియున్న ప్రజాప్రతినిధులైన నను ప్రభుత్వమువారు తమదిశ్వాసములోనికి దీసికొనలేదు. కొన్ని సందర్భములలో ప్రభుత్వమువారు చాల హెచ్చుమొత్తములను గోరుటకు కారణములగూడ చెబుటకు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు, తా మభికసంఖ్యాకులుగ నుండిమిగదా యని, వీలు చిక్కించుకొని ఏప్రతిపాదనను నెగ్గనియకున్నారు. ఈకారణములచే నీ శాసనసభ ప్రజాప్రతినిధ్యమును ప్రజలభిక్వాసమును గోల్పోయినది. గతమూడుదినములలో చాల ముఖ్యమును ప్రతిపాదనలు ప్రజాప్రతినిధులు జేగా, నవి యన్నియు ప్రభుత్వమువారిచే నోడింపబడెను. ఈ ప్రతిపాదనలే ఇదివరకెల్ల అనేకపర్యాయములు నెగ్గుచుండెను. కాంగ్రెసుసభ్యులు శాసనసభనుండి వెడలి పోయినపుడు అపరిమితసంఖ్య నుండిన ఎ.రామస్వామిమొదలియారు ఇట్టిదనిసితిని సంభవించగలదని గమనింపజాలకపోయిరి. ఇకమీద తను పక్షమువారు నిరాశుటముగ నేర్వచ్చు వర్ధింపగలమని వారనుకొనిరి.

ఎ. రా. మొదలియారుగారు—అధ్యక్షా! ఈ ప్రతిపాదన కామాదకు లెవ్వరు ఉండరని ప్రతిపాదనకును తెలియును. అయినను ఈ రోజులకు ప్రశ్నిత్ర మొసగుటకు మాకవకాశములేదనిదెలిసికొని గౌరవనీయసభ్యుడు అన్ని పక్షములవారేని

ఎడమవైపున ఉన్నది. అధ్యక్షుడు వచ్చి అధ్యక్షులనుండి కాపాడవలెను.

అధ్యక్షుడు—ఈ ప్రతిపక్షము ఆమోదము గలదా?

సా. లా. నా. గా. రు. నా. య. ప. నా. ప. మ. గ. న. త. రు. వా. త. ఆమోదముగలదా అను విషయము వచ్చుచున్నది ఇప్పుడుగాను.

అధ్యక్షుడు—లేదులేదు. ప్రతిపక్షము మామోదముగలదని మీరు పూర్వమును నిర్ణయించుచున్నాను.

ఎ. రంగనాథ మొదలయినారు—నే నామోదించుచున్నాను.

సా. లా. నా. గా. రు. నా. య. ప. నా. ప. మ. గ. న. త. రు. వా. త. ఆమోదముగలదా అను విషయము వచ్చుచున్నది ఇప్పుడుగాను. సా. లా. నా. గా. రు. నా. య. ప. నా. ప. మ. గ. న. త. రు. వా. త. ఆమోదముగలదా అను విషయము వచ్చుచున్నది ఇప్పుడుగాను. సా. లా. నా. గా. రు. నా. య. ప. నా. ప. మ. గ. న. త. రు. వా. త. ఆమోదముగలదా అను విషయము వచ్చుచున్నది ఇప్పుడుగాను.

అధ్యక్షుడు—ఈ ప్రతిపక్షము వారల తీర్మానముగ తరుగి తీయమనుచున్నది. ఇదిగోమన, ప్రా. జ్యో. ఎ. లెక్కకు స్పీ. కు. లు మొదలగు ముఖ్యమగు విషయముల చర్చించుట కేమి తీర్మానము చేయవలెనని అడుగుతున్నది. లా. మొదలయినారు ఇదిగోమన స్పీ. కు. లు గలది ఎట్టి విషయములను చర్చించుట లేదు. తెలిసినవి గలవిలో గూడ తీర్మానము చేయవలెను. లా. మొదలయినారు స్పీ. కు. లు చేయవలెను చర్చించుట లేదు నంతయు గాఢాధికారముగ నున్నది.

నభనుండి లేచిపోవలెను

కాననభ దినము ముగియవలెను. చర్చలు మాం ద్యభూతిములే అనవలెను నున్నది. అందు చే చర్చలు నావీరే, గృహములకు పోవుట కాననభకు గౌరవ ప్రదము. ఇచ్చట నిలిచియుండు ఘట్టము చేదలగు ప్రజాసామాన్యమున కెట్టి యభికారమును చేయజాలనవచ్చును.

కాననభను నిలువకపోయిన యెడల ప్రజాసామాన్యముల కాంగ్రెసు సభ్యులవలె కాననభను వదలిపోవలసినదని గోరుచున్నాను.

మంత్రివర్గము రాజీనామా నియమలెను

మంత్రివర్గ పక్షమువారు గతమున దినములలో ను చాల పరాజయముల తరువాత మంత్రివర్గమువారు వెంటనే రాజీనామా కోసకుట గౌరవప్రదముగ నుండెడిది. అటుల గాని యెడల ప్రస్తుత కాననభనుగలదే తీరిగి యెన్నికల జరుపవలసినదని గవర్నరుగారిని గోరిన మ ర్యాద గ నుండెడిది. అందుకు ప్రభుత్వ వారంగీకరింపనియెడల మంత్రివర్గము వారు తమ యనుబంధంతో సభనుండి లేచిపోవలెను

లా. మొదలయినారు ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వపక్షమునలా. మొదలయినారు ప్రతిపక్షముగలదేమిదని నీడముగ లేమనినదికొంతమంది సభ్యులు నామినేటకు నభ్యులకును ప్రజాప్రతినిధులకును విడుదల మొనర్చుచుండి రని యు అని పోరబోలినయి నామినేటకు సభ్యులును ప్రజాప్రతినిధులును ఒకటేననియు యడిరి. ఈ కాననభ ప్రజాప్రతినిధులభావమును గోల్పోయినదనియు, ప్రజల కెట్టియు సకార మొనర్చజాలనియు సా. లా. నా. గా. రు. తలచియుండునెవల వా రీసభను వదిలి వెళ్లియే యుండెడివారు.

కాననభలో కొరముండునంతవరకు కార్యక్రమముజరుగుచునే యుండవలెను. (హర్షధ్వను.)

ఎ. రంగనాథ మొదలయినారు, కాననభనుండి లేచి పోవుటయందు తనకు విశ్వాసము నున్నదియు, అయినను, ప్రతిపక్షము ఆమోదములేక విడిచిపెట్టుట కిష్టములేక ఆమోదించినవిషయము నుడివిరి.

సభనుండి కొందరు లేచిపోవుటయందు చర్చల కెట్టిభంగము గలుగలేదనియు నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు—ఆమోదముల ప్రతిపక్షమువారులేక మూడు లాడుట విచిత్రము.

ఎ. రంగ. మొ. గారు. సభయందు చేపట్టినవారిట్టి ప్రతిపక్షమును దెచ్చినను తా నామోదించి యుండెడివాడనే.

ప్రతిపక్షము వోటును బెట్టగా విడిచిపెట్టెను.

ఇదిగోమన. డిమాండు వోటును బెట్టగా నామోదించబడెను.

తెనెల అడ్విర్బిస్తేవ పరిపాలన డిమాండుపై చర్చ జరుగమండగా సభవారు ఘటనములకు లేచిరి.

మొలాపూరు సంగీతసభ—ఈ సభవారి యాజమాన్యమున 21 వ లేదీ 4-15 గి. మొలాపూరు సభాసభిలో గోపాలనాయగరు స్కూలునందు గానసభ జరుగను. రామానుజయ్యంగారు గాత్రము. నారాయణస్వామి అయ్యరు ఫీడేలు సామిఅయ్యరు వృద్ధంగం-నేతారామయ్యరు-మొగ్గింగు.

పౌరులహక్కులు బాధ్యతలు

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట రహితమా?

గౌ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి 'కమలా' ఉపన్యాసము

నిన్నటిదినము సాయంకాలము ఆంధ్రప్రదేశ్ కమల ఉపన్యాసములందలి కడపటి ఉపన్యాసము జరిగెను. గౌ. వి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు పౌరుల హక్కులు బాధ్యతలను గురించి ఉపన్యసించిరి. సర్. సి. పి. రామస్వామయ్యరు న్యాయమూర్తి రామేశ్వరంతులు డాక్టరు బెనంతుగార్లు మదికొందరు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. శాస్త్రిగారు ఈక్రిందివిధముగ ఉపన్యసించిరి.

ప్రజలు కొన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించుట వైతికధర్మమగుచున్నది. చట్టము ననుసరించి కూడ కొన్ని బాధ్యతలను నిర్వహించవలసియున్నది. పన్నులను చెల్లించుట ఒకటి. కేసుల విచారణసందర్భమున పంచాయితీదారులుగ గౌరవముగ పని చేయవలయునని చట్టము కానించుచున్నది. ఇతర పనులు పౌరులకు ఇవ్వవలెను చేయవచ్చునని లేకున్న నూరకుండవచ్చును. సంఘక్షేమమును నుద్దేశించి మదికొన్ని బాధ్యతలను కాననములు నిర్ణయించుచున్నది. సి. పి. సి. 144 క్లును ననుసరించి సంఘమునకు గొప్పసవ్యమును కలుగజేయు శరతులు తనకు తెలిసిన విషయమును ప్రభుత్వమునకు తెలిపవలెను. నేరముగ పరిగణింపబడుచున్నది. చట్టవిరుద్ధమును సమాజమును చెదరగొట్టుటయందును ఇట్టి సమాజమును జరుపువారిని నిర్బంధించుటయందును పౌరులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడవలెను ననియు ఆట్లు తోడ్పడవలెను. నేర. మనియు 42, 128. ఎ. సెక్షన్లు మూచించుచున్నవి.

పూర్వనిబిత్తు పోలీసు

ఏదైనను ఒక ప్రదేశమున తరచుగ అల్లరులు జరుగచున్న, ఆ అల్లరుల నడచుటకై ఆ ప్రదేశములందు పోలీసుల కొందరిచే నిర్బంధముగ పోలీసులను చేయించుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారమున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారి అధికారమును దుర్వినియోగ మొనర్చుచున్నారని పోలీసువారికి ఇబ్బంది కలుగజేయువారిని పూర్వనిబిత్తు పోలీసుదళమునందు చేర్చుట సా. ప్రజాపాలన మగుచున్నది. సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఇటీవల ఒక మాజీప్రేమి న్యాయవాదులను కొందరిని అదనపు పోలీసుదళమునందు చేర్చి ప్రభూతిపడెను. కాని కొన్ని కొన్ని సమయములందు అల్లరులను అదుపుకై ప్రజలు పోలీసు పక్షమున చేరుకొన్నాను.

వోటుఅధికారము

వోటుఇచ్చు అధికారము పౌరులకున్నది. ఈ అధికారమును ఉపయోగించుట ఒక బాధ్యతయని గుర్తించవలయును. పౌరసత్వపురాక్కులు ప్రజాధర్మము వృద్ధి చెందవలయునని ఉద్దేశముగలవారందరు తమతమ వోటును ఉపయోగించవలయును. కొందరు ఈవిషయమున ఆశ్చర్యముపెడతరు. అట్లు చేయుట ప్రజామత ప్రతిపక్షములను భావముల అభివృద్ధికి భంగముకలుగజేయుటయగును.

ప్రభుత్వము ప్రజామత ప్రకారము నుండవలయుననిన ప్రతిపక్షమును తనవోటును ఉపయోగించవలయును. సరియగు ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడుటకు దానిని గుర్తించుటకు పౌరులందరు తమతమ వోటును ఉపయోగించుట అవసరము. పౌరులెప్పుడో ప్రభుత్వము స్థానికసంఘములపరిపాలనవర్గము నిర్ణయించబడును. నీవు నీ వోటు ఇచ్చినగాని ప్రభుత్వము నిర్ణయించినవారిలో నీవొకడు కావాలవు. కావున వోటుఇచ్చు విషయమున ఆశ్చర్యముపెడవారు ఆవిర్యామునందుండుటకు అర్హులేనివాడగును. ప్రభుత్వవర్గముల విమర్శించుటకు యోగ్యత యుండదు. ప్రభుత్వవర్గము తన అనుచరులవలెనే గాక ప్రభుత్వవర్గము విమర్శించు ప్రతిపక్షులవలె కూడ పోషింపబడుచున్నది. ఈ సిద్ధాంతము ననుసరించుచు కనీసము ప్రతిపక్ష నాయకునకు ప్రధానమంత్రికన్న కొంచెము తక్కువజీత మివ్వబడుచున్నది. ఈకారణములవల్లనే కావోలు ప్రధానమంత్రిని ఓడించవలయునను పట్టుట ప్రతిపక్ష నాయకునకు లేదని చెప్పబడుచున్నది. సమయమువచ్చినపుడు వోటు ఇచ్చుని ప్రతిపక్షమును ప్రజామత ప్రతిపక్షమునంధుల అభివృద్ధికి భంగము కలుగజేయుచున్నాడని నేను నమ్ముచున్నాను. ఏసంఘములో అధికసంఖ్యకుల వోటు ఇచ్చుకో అసంఘమువారు వోటుయొక్క విలువను గ్రహించలేదని చెప్పవచ్చును. పార్లమెంటువారు భారతదేశమున లక్షలకొలదిజనులకు వోటు ఇచ్చు అధికార మొసగిరి. ఏవో రాజకీయకారణములని చెప్పుచు వోటుఅధికారము నుపయోగించకుండుట తప్పని నా అభిప్రాయము. ఈవిషయమై అమెరికానెనటను, రాజ్యాంగవిషయములందు ప్రజామతము అను ఎ. రి. హుయాటుగారు ఇట్లు వాసిరి.

వోటు ఇచ్చుట ప్రతిపక్షము ప్రభుత్వము యెన్నది. ఎన్నైలే వోటుఇచ్చుట అవసరమని తలచుచున్నా అతడు సామాన్య విధిచే గుర్తించు లేదనియు ఇతరులు చేయుపనివలె లాభము పొంద నుద్దేశించువాడనియు చెప్పవలయును. తనధర్మమును తాను నిర్వహించనప్పుడు ప్రభుత్వమును విమర్శించు యోగ్యత అతనికి కుండదు.

ఇంతేకాక ముఖ్యమంత్రియగుటయందుగాని ప్రతిపక్షమునందులగుగాని సభ్యత్వమును నిరాకరించువారుకూడ తమ ధర్మములను గుర్తించునని రని చెప్పవలయును. ఒకనివర్గమును చెప్పెదను. మిరొక వర్గమునుకూడ కార్యదర్శి యనుకొనును. సంఘసమావేశము జరుప నిశ్చయించి సభ్యులకు నోటికి పంపెదరు. సమావేశమునకు నిర్ణీతసంఖ్య సభ్యులుకూడ రాకున్న ఎట్లుండును? సభ్యులపక్షమున కార్యదర్శి పనులన్నియు నిర్వహించుచుండును. కార్యదర్శి ఏసనియందు తోడ్పడినవాడే కార్యదర్శిచట్టములను తీర్చుటకు విమర్శించుచుండెదరు. ఇట్టి అనుభవము మనకందరకును కలిగియున్నది. కాననభయందు ఒక ఉపసంఘము ఎంతో శ్రద్ధతో అన్ని విషయములను పరిశీలించి ఒకనిర్ణయమునకు వచ్చెదరు. కొందరు సభ్యులు వారి కేటబమున తోడ్పడకుండుటయే కాక తప్పు టెనెను తప్పు దొరికిన టెనెను చూసి మినపడెదరు. ఇట్టివారు ప్రజాసామాన్యమునకు కంటకప్రాయము. ప్రజల ఉత్సాహమును వారు కల్పించుచుండెదరు. ఈవిషయమై ఎ. రి. హుయాటుగారు ఈక్రింది అభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు.

పౌ. లందరు శ్రద్ధతో పనిచేసినగాని ప్రజామత ప్రతిపక్షమును నిజముగాంచును. అందరు ఏదో కొంత బాధ్యత భరింపవలయును వారివారివిధముల అనుభవము యొక్క అర్హత ననుసరించి వారిబాధ్యతలను బాధించుచుండును. ప్రభుత్వమునకు మంచిచెడ్డ లుండును. తమతమ శక్తులను సాక్షాత్తు లగు జరుగుచునే యుండును. సభాభివృద్ధి పాటుపడుచుండెదరు. దురుద్దేశము ఈశ్వరగలవాడు పగనాధిండుకాన తమ అధికారము నుద్ధరించుకొని మొనరెదరు. ప్రభుత్వమునకునుండి కొంతమంది అవసరంపవలయును ఉద్దేశముగల, దుర్బుధిపరులనుండెదరు. ప్రజాప్రదేశమును పురికొల్పి తద్వారాలాభము పొంద నుద్దేశమున వక్రముల నున్నారు. ఈ విధమున ప్రభుత్వమున చెడుభాగములు లుండును. స్వార్థ త్యాగ పరులు, ధర్మదృష్టిగలవారు, దేశభక్తి గలవారు, దేశసేవాధురంధరులు, వీరికి ప్రతిపక్షులై పనిచేయుచుండెదరు. వీరికి శత్రులందరు యథావిధిగ తోడ్పడి పనిచేయుచుండును. అట్లు పనిచేయుటచే తనకును తన బిడ్డలకును తన కుటుంబమునకు తన సగరమునకు తన దేశమునకు లాభము కలుగును. ఈసంఘర్షణమున ప్రతిపక్షము తన ధర్మమును నిర్వహించవలయును.

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట

ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుట ప్రజలహక్కుగాక ఒక పుష్కల తప్పనివిధిగాక నగును. పరిస్థితులు విషమించినప్పుడు తన అభిప్రాయములను అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించు హక్కును ప్రతిపక్షమునకు యుండవలయును. కడపటి తనకే కిలది అగ్రమును అంతమొందింప పోరాడి విఫలమనోగనైన పౌరుడు అగ్రమును సరింపక ప్రభుత్వమునే ప్రతిఘటించి స. క. క్రిందికొనవచ్చును. కాని ఈవిధమున సంకల్పించుకొనుటకు పూర్వము అన్ని విషయములు ఆలోచించుకొనవలయును. ఏదైనను తప్పనితోచినప్పుడు ముందునెనుక ఆలోచించక దానిని ఎదిరింపవలయునని కొందరియొద్దేము. కాని సంఘక్షేమము దేశక్షేమముననుసంధున్నవారు త్వరచే పనిచేయువాడె. ఏలయినన ప్రపంచచరిత్రయందు అశ్రేయగున విషయములు గొప్పవైవిధ్య రీతయగు ఫలితములను కలుగజేసినవి. కావున ప్రతిపక్షమును తానుచేయు పనివల్ల కలుగు ఫలితములను సరించి ఆలోచించుట అవసరము. “ఇది నాధర్మము ప్రపంచము వాళ్లమైపోయినను నేమారకుండను” అని చెప్పట న్యాయముకాదు. అట్లు మాధముగ ప్రవర్తించువారు ధర్మమును అతిక్రమించినవారని చెప్పవచ్చును. నీవుచేయుపనివల్ల సంఘమునకు గలాలాభములను పరిశీలించి ప్రవర్తించవలయును. ఇట్లుచేయుట ఎన్నటికి పిరికితనము కాదు. ఈవిషయమై ప్రా. స. రు. లి. గా. రి. కింది అభిప్రాయములను తెలిపియున్నారు:—

ప్రతి ప్రభుత్వము ప్రజలు తమహక్కులను అనుభవించుచుండునట్లు చేయవలయును. ఈవిధమున ప్రజల అనుభూతి ప్రాయముపై ప్రభుత్వములను అధారపడియుండెను ప్రజలహక్కులను సంరక్షించుచున్నంతవరకే ప్రభుత్వకార్యములు ధర్మములగుచున్నవి. ఎప్పుడైన ప్రభుత్వము వారు పౌరుల హక్కుల సంక్షోభము విషయమై ఆశ్చర్య హక్కుల వాదించు విషయమై స. కో. ప. ప్రకటించు పౌరుల విశ్వాసమునకు మూలమైయున్నారు. (స. కే. ప. మ.)

చెన్న పురి శాసనసభ

బడ్డెబుడిమాండులపై చర్చ

రిజిస్ట్రేషను, ఇరిగేషను

నిన్న భలహారానంతరము శాసన సభవారు తిరిగి సమావేశమైనపుడు బడ్డెబుడిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమైనది. సాయం ద్రిమి కాన్వేక్షనుము నాపునప్పటికి రిజిస్ట్రేషను, ఇరిగేషను (వినియోగము) డిమాండు ఎట్టి పనులైనా లేకయే నా డిమాండు నంగీకరింపబడెను. పైచర్చ ముగిసి ఇరిగేషను పట్టిక వచ్చు డిమాండుపై చర్చ ప్రారంభమయెను. ప్రతి డిమాండు పైన కొన్ని సవరణలు ఉపపాదించబడెను. కాని వానిలో చాల భాగము పరిష్కరింపబడినవి. మిగిలినవి వీరిపైయే ప్రకటించబడెను.

రిజిస్ట్రేషను డిమాండు

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు రిజిస్ట్రేషను శాఖకు రు. 25-07 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

జి. ఎ. సాహెబుగారు ఎస్టాబ్లిమెంటుల వ్యయమునందు రు. 100 ల తగ్గింపవలెనని ఉపపాదించుచు అపుడు గ్రేడు సబు రిజిస్ట్రేషను పద్ధతులను దైర్ఘ్యము నియోజన మొనర్చు పద్ధతిని నిర్ణయించి క్రింది యుక్త్యులను ప్రమోదముజేసి ఈ పద్ధతులను పరిష్కరించునని. అరిజిస్ట్రేషను శాఖయందు ఇండియన్ క్రైస్తవులకు తన ప్రాతినిధ్య మొనర్చుటలేదని ఆక్షేపించుచు తాను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముకొరకు అడుగుటలేదనియు భారత క్రైస్తవులు విద్యావిషయమున చాల అభివృద్ధి నందియుండిరి గనుక, వారికి వుక్త్యులను నొసగవలెనని నుడివెరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, క్రిందిపదవులలోని వారు సమరిజిస్ట్రేషను పద్ధతులకు వచ్చునట్టి స్వచ్ఛమైన రైతుల కొరతను నిర్ణయించుచు, ఇందుచే క్రొత్తవారి నా పదవులకు నియమించునట్లు కార్యనిర్వహణము సాధ్యముగ నుండును. భారత క్రైస్తవులకు తన ప్రాతినిధ్యము నొసగలేదని ఆక్షేపించుట సంగతిసందర్భములు దెలియక చేయు పని. ఇది వరక శాఖయందు పని చేయుచున్న వారి నందరిని తొలగించి ఒక్కమారు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మొసగి అందరిని క్రొత్తవారినియందుంచవలెననిసాహెబుగారి యుక్తిమేహు డెలియకున్నది. ఇంత వెర్రి యాహుమి యుండదు. క్రొత్తగా ఖాళీయైన పదవులకు నియామకములొనర్చునపుడు మాత్రమే సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము గమనింప వలగును. ప్రభుత్వమువారి విషయము బాగుగ నేగమనించుచున్నాడు. అన్ని పరిమలువారికి ఒక్కమారుగా నరికమాన ప్రాతినిధ్యము గవ్వరువలేదు ఆక్షేపించుట హాస్యాస్పదము. మంత్రులు గారెట్లు జేయజాలరు.

మహమ్మదీయుల నిరాదరణ మొనర్చుట

అబ్బాస్ అలీగారు ప్రతిపాదనమును బలపరుచుచు మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తర మొంతయు సంతృప్తికరముగ నుండవచ్చునో అంతయుసంతృప్తికరముగనున్నదనియుచు తీవ్రముగ ఖండించిరి. మంత్రిగారు వారు, తాము సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరువారమనియు, అన్ని కులములవారిని సరిసమానముగ జూపుచుందుమనియు, ప్రగల్భములు పలుకుచుందురు. మహమ్మదీయులకు కుద్రోగమొసగుటలో నీ మంత్రివర్గమువారు అందు ముఖ్యముగా విద్యాకులై వర్తమానా రొనర్చినంత నిరాదరణమును మరియొకరొనర్చలేదు.

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు— అందుకు చాల సంతోషించుచున్నాను.

“ఇంతకంటె బ్రాహ్మణులకాలములో మేలు”

అబ్బాసుఅలీగారికి రింకను మాటలాడుచు ఖాళిలు వచ్చినపుడు, విద్యావంతులగు మహమ్మదీయులను జూపి శిష్యాత్వముగా మంత్రిగారు అదివరకే ఆశాఖయందు పని జేయుచున్నవారి కొరతని నొసగవలసి యున్నదనియు అందుచే నాక్రొత్త యభ్యర్థి కొరగ వలెదనియు సాకు జెప్పెను. మిగిలినవచ్చుట ఆక్షేపణ అభ్యర్థులు లేకపోవుటచే మహమ్మదీయుల నియమించుట సమచతురు. వీరి చర్చను జూచిన ప్రతి మహమ్మదీయునకును బుజులు మందకొని పోవుచున్నది. పూర్వము యూరపియులను బ్రాహ్మణులను అధికారమునందున్నపుడు మహమ్మదీయుల విప్లవకాండకంటె చాల అధికముగ నాదరింపబడెదగునని.

క్రింది యుక్త్యులలో అశాంతి

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, క్రిందియుక్త్యులను నిరాకరించి, సబు రిజిస్ట్రేషను పద్ధతులకు క్రొత్తవారిని నియమించు పద్ధతిని తీవ్రముగ ఖండించిరి. ఇందువలన కాలము సత్ప్రవర్తనతో నేవజేసిన యుక్త్యులకు అభివృద్ధి లేకుండ నణచివేయబడుచున్నారని. క్రింది యుక్త్యులకు లం దీధానము చాల అసంతృప్తిని గలిగించు చున్నది. వారు నిష్ప్రభులై మాసత్ప్రవర్తనకు, చిరకాల నేవకా ఫల మిదియాయని ప్రశ్నించుచున్నారు.

సర్ ఎ. పి. పాల్వోగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అబ్బాసుఅలీ తరుచు ఒక వైపునుండి మరియొక వైపునకు మారుచుండుననియు వారి మాటల గమనింపవలెననియు వారికి సరియగు అంకెలు తెలియక పొరబడి, మహమ్మదీయులు నిరాదరింపబడినది నుడివెరి ననియు మహమ్మదీయోక్త్యుల సంఖ్య ఇదివరకు కంటె తగ్గిపోలేదనియు నుడివెరి. క్రిందియుక్త్యులకు అశాంతిని గురించి నుడువుచు వారుజేయుచున్నది నేవయనియు నేవకు వృత్తియందు సంభవించు కష్టనష్టముల భరింపవలెననియు నుడివెరి.

అబ్బాసు అలీగారు— నేను తరుచు ఒక వైపునుండి మరియొక వైపునకు మారుచుండునని మంత్రిగారుజేపించిరి. మంత్రిగారు గూడ అనేక పర్యాయము లిట్లు మారినవారే. అభిప్రాయముగా మారినపుడు మనుష్యులు రాడ మారుట చాల తేద్య పద్ధతియందు గూడ చూచుచునే యున్నాము.

ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టుగా వీగిపోయెను. కడితిలిలో సబ్-రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసు

ఎ. రంగనాథ మొదలియ్యారుగారు మరియొక తగ్గింపును పాదించి బహిర తాలూకా కడతిలి గ్రామములో సబు రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసును ఏర్పరుపవలెనని గోరిరి. మంత్రిగారి విషయము విచారించినదని చెప్పిన తరువాత ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

రా|| బి|| టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు డిమాండునందు రు. 1000 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించిరి. రిజిస్ట్రేషనుచార్జీలు తగ్గింపవలసినదని దీనివీరుగోరిరి. 1822 సం|| స ఈజిజి హెచ్చింపబడెను. చాలవత్సరములు వరుసగా ఆదాయమున లోటు గలుగుచుండుటచే నప్పు డీహెచ్చింపునకు సభ్యవారంగీకరించిరి. ప్రస్తుతము మనఆర్థికస్థితి కొంతబాగుపడినది. రాష్ట్రీయ కష్టములు ముజరాయెనగబడుచున్నవి. అందుచేత సమయమున రిజిస్ట్రేషను చార్జీలను పూర్వపు లేకును తగ్గింపవలె నను ఇదిగాక సర్వీజీలువలన రి లక్షల ఆదాయ మెట్లుల వచ్చుచున్నదాయని ఆశ్చర్యము గలగుచున్నది. ఇది బీదప్రజలపై వసూలు చేయబడుచున్నవారి కిది చాల బాధకరముగాన తగ్గింపవలెను. ఆదాయులుగారు జాయంటు సబురిజిస్ట్రేషనులకు అదనపు అల్ల చెన్నుల నొసగవలసినదని గోరిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ప్రస్తుతపు రిజిస్ట్రేషను ఫీజులేకువలన బీదప్రజలకు కష్టముగలుగుటలేదనియు వానిని తగ్గించుటకు తగుకారణములు లేవనియు నుడివెరి.

డిప్యూటీ సెక్రెటరీ— ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనదరా?

టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు— ఉపసంహరించుకొనక మేమేమి జేయగలము? (నవు)

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. తరువాత రిజిస్ట్రేషను డిమాండువోటునకు బుట్టుగా నంగీకరింపబడెను.

ఇరిగేషను డిమాండు

మాములబ్యాంకు (రెవిన్యూ సభ్యుడు) ఇరిగేషను (వినియోగము) కొరకు 14-85 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

కర్నూలు నెల్లూరుజిల్లాల మైనరు ఇరిగేషను కర్నూలుజిల్లాలో మైనరు ఇరిగేషను వర్కులకు మరమ్మత్తు చేయవలసినదని గోరుటగాను కె. కరభారెడ్డిగారు గ్రాంటునందు ఒక రూపాయి తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కర్నూలుజిల్లా ఇరిగేషను వర్కులు చాల హీనస్థితియందున్నవని తెలిపిరి.

వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ప్రతిపాదనను బలపరుపరుచుచు నెల్లూరుజిల్లాలోని మైనరు ఇరిగేషనువర్కులను దుస్థితిని వివరించి వానిని మరమ్మత్తు జేయవలెనని గోరిరి.

మార్కుబ్యాంకుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఇరిగేషను వర్కులు పట్టినవర్కులకు సంబంధించినదనియు, ఈ గ్రాంటు వానికి వర్తింపవలయు 257 ఎకరములు సాగుజేయు స్వల్ప

ఇరిగేషను వర్కులకు మాత్రమే వర్తింపవలయు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

ఇరిగేషను (పట్టికువర్కు ఆఫీసరులు) డిమాండు గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ఇరిగేషను (పట్టికువర్కు ఆఫీసరులు) వ్యయముకొరకు రు. 205,85 లక్షల నొసగవలసినదని గోరిరి.

బక్కింగుహాము కొనాలు, కూవము నదుల దుస్థితి

బక్కింగుహాము కాలవయొక్కయు, మదరాసు నగరమున కూవమునదియు దుస్థితిని వివరించి వానిని నాకాశ్రయంగా యోగ్యముగ మొనర్చుటకు తగువర్కుల దీనికొనవలెనని గోరుటగాను, ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యారుగారు, డిమాండునందు రు. 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించిరి. బక్కింగుహాము కాలవ పాడగుచుండ, ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిపూర్వకముగ, జూరుచు మారకొనుచున్నారని ప్రజల కనుమానము గలదని మొదలియ్యారుగారు నుడివెరి. బక్కింగుహాము కాలవను మరమ్మత్తుజేసి నాకాశ్రయమున కెక్కువ సౌకర్యమొనర్చు నెడల దక్షిణ ఇండియా రైల్వేవారి యాదాహము తగ్గిపోవునని భయముచే వారి నిటుల జేయుచున్నారు ఒకానొక రైల్వేకు చెప్పిప్రయోజనముకొరకు ప్రజల సౌకర్యమును తగ్గగమొనర్చుట చాల అన్యాయము. ఎన్నియో పట్టణములకును, గ్రామములకును, బక్కింగుహాము కాలవ మహావకార మొనర్చుచున్నది. కొన్నివస్తువుల నొక ప్రదేశమునుండి మరియొక ప్రదేశమునకు గొంపోవుటకు రైలుకంటె నీటివార్డుము ప్రజల కెక్కువకురము. మొదలియ్యారుగారు కూవమునదిని గురించి మాటలాడుచు, ఆనదిని ప్రైవేటువదిగ నొనర్చుటనుగురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిదివరకెన్నియో విచారణ సంఘముల నియమించినవియు, క్రిందటి వత్సర మివిచారణల కొరకైవను ఆయవ్యయ పట్టికలో కొంత మొత్తము ప్రత్యేకింప బడెననియు, ఈవత్సరము ఆయవ్యయ పట్టికలో ఆవిషయమునే బలపెట్ట లేదనియు వివరించి, ఆడియంతయు తాత్కాలికోత్సాహమేనా యని ప్రశ్నించిరి.

గా|| సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, కూవమునదిని ప్రైవేటువదిగ నొనర్చుటకుల కష్టములను వివరించి, చెన్న పురివద్ద సముద్రపు పోటుపాలులకు మూడడుగులుమాత్రమే భేదము. అందుచే, కూవమునదిని ప్రైవేటువదిగజేయుట కల్పించినను ఎక్కువ లాభముండును. అయినను, మరియొక తేలికవార్డుము లేదుగనుక, ప్రైవేటువదిగ జేయుటకే ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందుకు రెండు పన్నులు జేరు కూవము సముద్రములో గలియు ముఖద్వారము తరుచు పూడిపోవుచుండును. పూడికను తరుచు తీయించుచుండుట మొదటిది. రెండవది, చింతాద్రిపేట మురుగును, కూవము నదిలోనికి ప్రవహింపవలయుండ జేయవలెను. ఇవి కార్యోరేషనువారి పని. ఈకార్యములకొరకు అధుము నాల్గులక్షలైనను గావలెను. అందు మూడవవంతు మొత్తమునైనను కార్యోరేషనువారి సగుటకు అంగీకరించునెడల వెంటనే పనిప్రారంభింపబడును. లా మెంబరుగారు బక్కింగుహాము కాలవను శిథిలముగా నిచ్చుట ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముగాదనియు, ఈసంవత్సరము బక్కింగుహాము కాలవను ఒక అడుగులోతులెత్తించి నాకాశ్రయంగా యోగ్యముగ నొనర్చుటకు ప్రభుత్వమువారుజ్జేకించుచున్నారనియు నుడివెరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గోదావరి డెల్టా ఇబ్బందులు

రా|| బి|| సర్. కె. వి. రెడ్డివాయడుగారు, తక్కిత్యరము దక్షిణకాలవను పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు అంచనాజేయబడిన మొత్తమునందు రు. 100 ల తగ్గింపవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పాములేరు నీతపుల్లెలలను ఏకమొనర్చి ఇరిగేషను వర్కును నిర్మించి రాజమహేంద్రవరము తాలూకాభూములకు నీటిసరఫరాజేయు ప్రయత్నమును గురించియు తొగ్గిడ్డప్పీమునుగురించియు వెంటనే చర్యదీసికొనవలెననిగోరిరి. ప్రస్తుతము పనిజేయుచున్న కాలవలయందు 4 అంగుళముల తూములను తొలగించి 6 అంగుళముల తూము నేర్పరుపవలసినదని గోరిరి. గోదావరి ఆనకట్ట వట్టర్లను 1 అ 9 అం నుండి 8 అడుగులకు హెచ్చింపవలెనని గోరిరి. గోదావరి డెల్టాలో మురుగుపారుదలపనులను అభివృద్ధిజేయువలెనని హెచ్చరించిరి.

సభవారంతటలేచిరి. తిరిగి ఈదినమున సమావేశమయ్యెదరు.

పండితసభ, చెన్నపురి

౧౯౨౬ సం. ము ఆనవరినెల ౩1 వ తేదీ శనివారము నాడు చెన్నపురియందుండవర్తకశాఖలందును దమ్మంగల పాతశాలలలోను దేశీయభాషలును సంస్కృతమును నేర్పుపం

(౧) ఈసభకు 'చెన్నపురి పండితసభ' అని యుండవలయును.

(౨) పండితులసేతి మంచిస్థితికిఁ దేర సర్వవిధములఁ బ్రయత్నింపవలయును.

(౩) ఈ సభకు సభాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును, దేశభాషలలో నొక్కొక్కభాషకు ఉపాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును, కార్యదర్శిద్దఱును గోకాధ్యక్షుఁడొక్కఁడును నుండవలయును.

(౪) శ్రీ మేధిరాజే మహిళాకళాశాలయందలి యజ్ఞపండితులు మ. రా. శ్రీ సి. ఆర్. నమశ్శివాయ మొదలియగు సభాధ్యక్షులుగను, వచ్చయప్పకళాశాలలో దేశీయభాషల కధ్యక్షుపదవి వహించిన మ. రా. శ్రీ కందసామిమొదలియగు బి. పి. గారు అనుభాషకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, చెన్నపురి క్రైస్తవ మహిళా కళాశాలాంధ్రపండితులగు బ్ర. వే. శిరోభూషణము వేంకటరంగచార్యులుగారు ఆంధ్రభాషకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, దొరతనమువారి కళాశాలలోఁ గన్నడభాషకుఁ బండితులుగా నుండు శ్రీమాన్ అశ్వనీంగరాచార్యులుగారు కన్నడభాషకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, అక్కడనే మళయాళభాషకుఁ బండితులుగా నుండు వే. పి. కృష్ణయ్యగారు మళయాళమునకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, వచ్చయప్పకళాశాలయందలి సంస్కృతవిద్వాంసు లగు శ్రీమాన్ బి. అనంతచార్యులుగారు సంస్కృతభాషకు ఉపాధ్యక్షులుగాను, శ్రీమాన్ యస్. శేషాద్రిఅచార్యులుగారును, మ. రా. శ్రీ శిష్యుత్తు కుమారస్వామి మొదలియొటిగారును కార్యదర్శులుగాను, వచ్చయప్పకళాశాలాంధ్రపండితు లగు బ్ర. వే. సంగారేషుదలకాశ్రమిగారు శోకాధ్యక్షులుగాను నుండ వలయును. నాఁ డప్పటికఁబ్రాజ్ఞుడైనదన సభాధ్యక్షులముఁ జేయవలసిన మాదనములతో సభ ముగిసినది.

౧౯౨౬ సం. ము ఫిబ్రవరినెల ౧౫ వ తేదీ వచ్చయప్ప కళాశాలయందే మ. రా. శ్రీ సి. ఆర్. నమశ్శివాయ మొదలి యుగారి యాజమన్యమునఁ పండితసంఘము సమావేశ మై యీక్రింద నుదహరింపఁద తీర్పులు చేసినది:—

(౧) అనుభాషలో సభాకార్యక్రమము జరుపవలయును. ఈసంఘమునందు ద్రావిడభాషావిద్వాంసు లనేకు లుండుటఁజేసి యజ్ఞపములోఁ గార్యక్రమము నడుపుట బా గనుటయే దీనికిఁ గారణము.

(౨) అనుభాషకు నలుగురుసభ్యులవంతునను, ఆంధ్ర భాషకునల్గురు సభ్యుల చొప్పునను, కన్నడమున కిద్దఱనియును మళయాళమున కిద్దఱు రనియును, సంస్కృతమునకు ముగ్గురు సభ్యులనియును, కార్యనిర్వాహకసభ ఉండవలయును. అట్లు తీర్పు చేసినతెఱంగున నీక్రింద నుదాహరింపఁబడిన పండితులు కార్యనిర్వాహకసభ్యులగ నియమితులైరి.

అజ్ఞాపనము:—౧. మ. రా. శ్రీ యస్. టి. తిరునావుక్కరకు మొదలియగుగారు ౨. బ్ర. వే. ఇ. వి. అనంతరామ అయ్యగారు, ౩. మ. రా. శ్రీ పి. గోవిందరాజు మొదలి యుగారు, ౪. బ్ర. వే. వి. దొరసామి అయ్యగారు.

ఆంధ్రభాషకు:—మ. రా. శ్రీ బి. ఆదినారాయణయ్య గారు, ౨. బ్ర. వే. ఎ. వి. నరసింహము పంతులుగారు, ౩. శ్రీ మాన్ ఇ. భాష్యకాచార్యులుగారు, ౪. మ. రా. శ్రీ కాళ్ల కూరు గోపాలరావు పంతులుగారు.

సంస్కృత భాషకు:—౧. శ్రీమాన్ కె. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు బి. ఎ. ౨. బ్ర. వే యస్. వేంకటసుబ్రహ్మణ్యకాశ్రమిగారు, ౩. బ్ర. వే కృష్ణకాశ్రమిగారు.

కన్నడమునకు:—౧. శే. నరసింగరావుగారు, ౨. కృష్ణ రావుగారు.

మళయాళమునకు:—౧. అమృతనాయకు బి. ఎ. గారు జె. అమృత వివాన్ బి. పి. గారు.

(౩) తీర్పు:—సంఘమునకు వలసిన చట్టము లట్లుటకు సభాధ్యక్షులును, నిర్దుష్టకార్యదర్శులును, మ. రా. శ్రీ. అమృత వివాన్ బి. పి. గారు, శ్రీమాన్ అశ్వనీంగరాచార్యులుగారు ను, సభ్యులుగాఁ గలసభ నియమిత మైనది.

చెన్నపురి కార్యరేషను

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు దావాలు దెచ్చెదమని బెదరింపు

చెన్నపురి కార్యరేషనుసభ సాధారణ సమావేశము, సామి వెంకటచలంకెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద మొన్నసాయంత్రము సమావేశమయ్యెను.

సమావేశము నొక దినమునుండి మరియొక దినమునకు మార్పుటనుగురించి ప్రశ్న

కార్యక్రమము ప్రశ్నోత్తరములతో ప్రారంభమయ్యెను. పట్టికయందలి ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే పి. టి. కుమార స్వామి కెట్టిగారు: ఈసభ నిన్న జరుగుననియు, తరువాత నా కన్యకముగ గత దినమునుండి ఆదివారమున మార్పుబడెననియు, సమావేశము నిటలమాగ్గుట కధ్యక్షున కధికారమున్నను, తన కారణము లున్నపుడే ఆమధికారము నుపయోగింప వలెనని నిబంధనలలో విధింపబడెననియు, ప్రస్తుతసందర్భమున నీమార్పుదలకు గల కారణము తెల్పియో చెలువవలసివదనియు అధ్యక్షు నడిగెను.

ది.బి.జి. నారాయణసామి కెట్టిగారు ఒకమారు సమావేశమును నిర్ణతదినమునకు నిర్ణయించి తిరిగి మార్పుట కధికారము లేదని ఆశేపించిరి.

రా॥ బి॥ టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు గూడ నిదే విధమున ఆశేపణను దెచ్చిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:—కొందరు సభ్యుల గోరికపై వ్యక్తుడి మార్పును గావించినయెడల, ఇతరపక్షము లసభ్యులు గోరినయెడల గూడ నిట్టిపాకర్యమునే యొనగవలసిన దని గోరిరి.

రా॥బి॥ ఓ. తణికాచలంకెట్టిగారి ప్రశ్నల కధ్యక్షుడు ప్రత్యుత్తర మొసగును, సభనుమార్పు టవసమని ఆదివారము రాత్రి నిర్ణయించుకొంటి ననియు, సోమవారము మధ్యాహ్నము ఈమార్పును సభ్యుల కెరుకపరుచుచు జాబు లంపబడెననియు, పత్రికలగుగూడ చెలువబడెననియు దెలిపిరి.

అధ్యక్షుని స్టేటుమెంటు

అధ్యక్షుడు ప్రశ్నలన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నీక్రింది విషయముల దెలిపెను.

“ఈమార్పును గావించినందుకు నేనెట్టి క్షమాణను చెప్పు కొన వసరము లేదు. ఈమార్పు నాపాకర్యము కొరకు గావించబడలేదు. చాలమంది సభ్యులు నావ్యతిరేకమున 16వ తేదీ సాయంత్రము సముద్రపు తీరాడున జరుగుచుపోసభకు వెళ్లవలసి యున్నదనియు, అందుచే కార్యరేషను సమావేశమును మరు సటిదినమునకు మార్పువలసివదనియు గోరిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:— అది పార్టీ సభయా ?

అధ్యక్షుడు:—అవును. పార్టీ సభయే.

డి కుం:—ఏ పార్టీ సభ.

అధ్య:—శ్రీరాజ్యపక్షము వారిసభ. కాసనసభనుండి కాంగ్రెసుపక్షమువారు వెడలి వచ్చినందుకు ఆభిసందింతుటకు

(౫) తీర్పు:—నెల ౧ కి నూలు రూ॥ లను దానికి మించినదేము వచ్చుబడి గల పండితులు సం. ము ౧ కి మూడు రూ. ల వంతునను, నెల ౧ ఏ.బి.పి రూ. లను, దానికి మించి నూలు రూ. ల వఱకు దీతము వచ్చుబడి కలఫండితులు సం. ము ౧ కి రెండు రూ. లవంతునను, నెల ౧కి ౩0 రూ. లు మొదలు ౫౦ రూ. ల వఱకు దీతము కలవారు సం. ము ౧ కి ఒక్కరూపాయలవంతునను, నెల ౧కి ౩౦ రూ. లు దీతము కలవారు సం. ము ౧ కి ఎన్నివఱాలవంతునను, చందాధనము సభకు జెల్లింపవలయును. ఈచందాధన మొక్కతడవ. చెల్లింప వసరము లేదు. ఆటలనెలల కొక్కసారి చెల్లింపవచ్చును.

ఇట్టి సభలు ఒక్కొక్క జిల్లాయందుం గలపాతశాలలందలి యాంధ్రపండితులు సంస్కృతభాషా పండితులఁ జేరి నెల కొల్పి తమస్థితిగతులు చక్కఁజేసికొనఁ బ్రార్థితులు. చెన్నరాజ్యభాగమున వెలయు సర్వకళాశాలలందును, పాతశాలలందును, దేశభాషలను సంస్కృతభాషను నేర్పుపండితుల మహాసభ కావించ నుద్యమములు చేయఁబడు చున్నవి. ఆసభ కెల్లపండితులు వచ్చి జయప్రసముగ సాగింపఁ బ్రార్థితులు.

7 సన్నిధికి, మాంబళము, పెదాపేట. 1౩—౨6.

శిరోభూషణము వేంకటరంగచార్యులు, ఆంధ్రభాషాశాఖకు ఉపాధ్యక్షుడు.

జరుపబడిన మహాసభ కా॥ పక్షసాధనములనుండి (వినుదు వినుదు అను కేకలు)

రా॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంకెట్టిగారు:— ఆసమయమున క్రొత్తగా పుట్టిన శిశువును బలియొసగిరి.

స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు:—బలియొసగబడవలసిన శిశువు ఇంకను గర్భములోనే యున్నది. వెలుపలికి రాలేదు!

అధ్య:— ఆపక్షమువందు నేను ప్రధానసభ్యుడను గాను సాధారణ సభ్యుడగు అందుచే నేను సభకువెళ్లక పోయినను అనుకొనువా రుండరు. కాని చాలమంది సభ్యులసభకు వెళ్లెదమనియు కార్యరేషను సభగా పవలసినదనియు గోరుటచే నిట్లు జేయవలసి వచ్చెను. ఆసభ్యులు రాకున్నయెడల కార్యరేషను సభయందు కొరము గూడెడిదిగాదు. అందుచే వచ్చినసభ్యులు తిరిగివెళ్లవలసినదెట్టిది. సభ్యులకాయనవనగ ప్రయాణ కలగకుండ జేయుట కీసభకు మరు సటి దినమునకు మార్చితిని. ఇతరపక్ష సభ్యులలో చాలమంది గోరినయెడలగూడ నీవిధముగనే సదుపాయము మొనర్చుచుండును.

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు

తరువాత స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు ప్రారంభమయ్యెను.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు:—ఇటీవల కార్యరేషను సభయందు ఖాళీయైన నాలుకావములకు (కొత్తవారిని ప్రభుత్వమువారు నామినేటు జేసినవిషయము అధ్యక్షునకు దెలియునా. తెలియనెడల నారీప్యటించియు సభ్యులగ పరిగణింపబడవచ్చునా? (లేదు లేదు అను కేకలు)

అధ్యక్షుడు:—నామినేషనులను డెలువును ప్రభుత్వము వారు పంపినజాబు నాకిప్పుడే జేరెను. వారుఇప్పటినుండియు సభ్యులగుదురో కాదో ఎవరికి వారే నిబంధనలజూచి నిర్ణయించుకొనవలెను.

ఎన్నికల నిలువవలెను

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు, ఎన్నికలను రాజోవు సభవరకును నిలపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించుచు, అటుల నిలపియుంచిన యెడల క్రొత్తగా నామినేటు జేయబడిన సభ్యులు గూడ ఎన్నికలయందు పాల్గొనుటకు వీలందుననియు నుడిపిరి.

టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు బలపరచిరి. కాని ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టగా వీరిపోయెను. 7 గు రకుమాలముగను 17రు ప్రతిపాలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి. తటస్థులు ముగ్గురు.

అంతట ఆరోగ్యస్థాయిసంఘమునకు ఎన్నికలు జరిగెను హమీదుఖాను సాహేబు కాంగ్రెసు గారికి 19 వోటులవచ్చుటచే నెన్నోకొనబడిరి.

తిరిగి అడ్వక్ మెంటు ప్రతిపాదన

టి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, విద్యాస్థాయి సంఘమునకు ఎన్నికల నిలపియుంచవలసిన దని ప్రతిపాదించుచు క్రొత్తగా నామినేటు జేయబడిన వారిలో జిల్లా విద్యాధికారిగలదనియు అతని నెన్నుకొనినయెడల నెక్కువ యుపయోగకరముగ నుండుననియు నుడిపిరి.

టి. కుందరరావు నాయుడుగారు బలపరచిరి. కాని ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టగా వీరిపోయెను.

కాంగ్రెసు సభ్యుని విజయము

పిన్నులు, విద్యాస్థాయిసంఘమునకు ఎన్నికలు జరుగగా హమీదుఖాన్ గారు హెచ్చు వోటుల సంపాదించుటచే నెన్నుకొనబడిరి (పక్షటించిరి).

మాలవల్లెల కమిటి

మాలవల్లెల కమిటికి తరువాత ఎన్నికలు జరుగగా, ఇ. యస్. అయ్యరుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

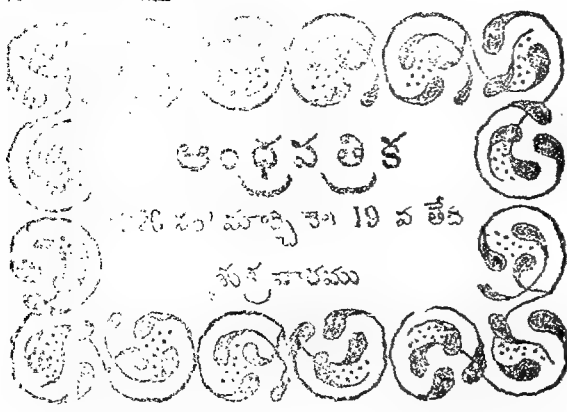
కొత్తులో దావాదెచ్చెద మని బెదరింపు

ఈ సమయమున రా॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంకెట్టిగారు లేచి, ఈ యెన్నికలగురించి, దావాలు వచ్చునని నోటీసు నొసగుమంటినరయు అందుచే నోటీసు పత్రములు భద్రపరచి యుంచవలసినదనియు అధ్యక్షునకు దెలిపిరి.

తరువాత స్థాయిసంఘముల శిఖర్వులపై చర్చ జరిగెను.

బర్రా గవర్నరుగారు

రంగూను, మార్చి 17:—చాలమంది మామమందగా శేటి మధ్యాహ్నము గవర్నరుగారు పార్థమికపక్ష (కొత్త ఆఫీసులనుపునాదులు జేసెను. (ఆ. వెం)

జాతీయవారము

—(1)—

వృత్తిలో 6 వ తేది నుండి 13 తేదివరకు జాతీయ వారముగ పరిగణించి దానిని జయప్రదముగ నిర్వహించుట భారతీయుల ధర్మము. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రజల కి సంగతిని జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచున్నాడు. ఈవారముయొక్క ప్రాముఖ్యమును మరచుట చేతనే దేశము మరల వెనుకకు జోరును. జలియన్ వాలా బాగులో నిరపరాధులగు హిందువులును మహమ్మదీయులును తమ ప్రాణములను బలియిచ్చిననాడు ఉభయ సంఘములచుట్ట దృఢముగ బంధము నాటుకొనెను. అయ్యది త్రొప్పులేక చిరకాలము వర్ధిల్లెను. గాంధీ మహాత్ముని యపూర్వ ప్రేమాతిశయమువలన హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యము రాసురాను బలపడి, ఒకరికొకరు మరయొకరు పాల్గొను నటుల జేసెను. ఒకకాలమున హిందూ మహమ్మదీయ విభేద మేమూల దాగెనో తెలియదయ్యెను. స్వరాజ్యము సిద్ధించినటులనే దోచెను. అధికారుల విభజించి పాలించెడి సూత్రము నిష్ఫలమయ్యెను. దేశమునందు నూతనయుగ ముద్భవించెను. భారత జాతి ప్రత్యక్షమయ్యెను. స్వాతంత్ర్యలక్ష్మి దేశమున తాండవమాడుచున్నటుల దోచెను. విదేశ పాలకులు స్వరాజ్యము నొనగకపోయినను, ప్రజల మధ్యనుండియే స్వరాజ్యము నూతన వికాస స్ఫూర్తితో పైకి వచ్చుచున్నదాయని భ్రమ గలిగెను. ప్రజల యైకమత్యమువలన రాజులుచట్ట ముకరించెను. భారతీయుల సత్కార్యము సఫలమయ్యెను.

కాని విప్రదశాలికుని చూతవృక్షము వలె, మహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనగనే, అట్టి అద్భుత దృశ్య మంతరింపజేసెను. మరల హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు ఎప్పటియట్లు బయల్పడెను. ప్రజలదృష్టి స్వతంత్రముండి శాసనసభల వంకకు మరలెను. జాతీయవాదపు ప్రాముఖ్యము పెనుకబడెను. వెనుక గనుపించిన మహాత్మా హాటు ఎగిరిపోయెను. పిమ్మట చరిత్రను వివరింప బలిపెను. గాంధీమహాత్ముడు సయితము విశ్రాంతి గెకొనుచున్నాడు. మహాత్ముని కుడి భుజమై బని చేసిన దేశబంధు దాసు దివి కేగెను. వారు గూర్చించిన గ్రామ పునర్నిర్మాణ కార్యమును కొనగొందు నాయకులు బయల్పడలేదు. నేడు ఎట్టి కష్టాని జనించినను, ఒక్క సత్యము మాత్రము గొలుచుచున్నది. శాసనసభలలో నిలచి ప్రయోగము చేసిన స్వప్న మయినది. అధికారవర్గమును ప్రతిఘటించుట అసంభవ మని తేలినది. ఇంత మోహంలో నైహూగారు స్వామరాజ్య శాసనము విడిచిపోవుచు గావించిన అద్భుత ప్రసంగమునందు పరిస్థితులు చక్కగ తేటపరుపబడినవి. జాతీయవారమున ఆసేతు హిమాచల పర్యంతము దరిగెడి సమావేశములలో, నైహూగారి స్టేటుమెంటును పూర్తిగ చదివి వినిపించుట యవసరము. ఆ విషయములను పరులు తమ స్వంతపు మాటలతో జెప్పి ప్రయోజనము లేదు. అందలి భావ గాంభీర్యమును ఇతరులు పైకి దెచ్చుట కష్టము.

నైహూగారు అతివిషాదపూరితులై జాతీయ దౌర్బల్యమును వివరించిరి. శాసనసభలలో జేరియు తాము ప్రభుత్వమువారిని సరియగు దారికిఁబెంపిన రాజాలనందుకు చింతించిరి. అసహాయమునవదలి సహకారము సలుపుటకు సమ్మతించినను, గౌరవ ప్రదమగు సహకారమునకు చోటిచ్చినను ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొనరయిరి. ఇట్టి ఫలితము తమకు అవమానకరమని తెలిసినను, నైహూగారు దాని నిస్సందేహముగ నంగీకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు అపూర్వమగు రాజనీతి చతురతచే, తమ నోడించినది వా రొప్పుకొనిరి. ఇకముందునుండియు తాము ప్రజలపైనే ఆధారపడెదమని నైహూగారు హెచ్చరించిరి. నేడు ప్రజాశక్తిని వృద్ధిజేయుటయే, నాయకుల కర్తవ్యమని స్థిరపడుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారిని దేశ మభిమానించుచున్నదని జూపుటకు, తత్పక్షసభ్యులతో శాసనసభలను నింపివైచుట యవసరమయినను, చేయదగినపనియంతయు దేశమునందే గలదు. ప్రజలమధ్యనే గలదు. వెనుకజేసిన లోపములను సవరించుకొని, భారతజాతి ముందుకుజోవుట యవసరము. ప్రతిజాతీయు అనుభవమువలన గాని గుణపాతమును నేర్చికొనెను. భారతీయులును అట్టి పాతములను నేర్చికొని యుందురు. కాలహరణ మేర్పడినను, అధికనష్టము గలిగినను, స్వరాజ్య సంపాదన కార్యమునందు ఎట్టి యు ప ద్ర వ ములను చాటవలయునో ప్రజలకు చాలవరకు తెలిసి వచ్చెను. వారు తమ యనుభవజన్యజ్ఞానమును సద్వినియోగ పరుపనిచో, మరల అనిష్టము వాటిల్లును.

జాతీయవారమునందు, భారతీయుల నిశ్చయము వెలువడవలెను. కద్దరును విక్రయింపవలెననియు, నూలువడుకుటను ప్రోత్సహింపవలెననియు, అఖిలభారత దాసుస్మారకనిధికి ధనము ప్రోగుచేయవలయుననియు, గాంధీమహాత్ము డాదేశించుచున్నాడు. హరతాశముగాని, శాసనోల్లంఘనముగాని జరుపవలదని కోరుచున్నాడు. దేశ దృష్టి పాలకులవైనుండి మరియొకమారు ప్రజల వంకకు దిగుటచే, యీ యవకాశమును జారవిడుచుట ధర్మముగాదు. ప్రజలలో సంతర్భూతమయిన స్వరాజ్యమును బైకిదెచ్చుట, ముఖ్యమంత్రి సరము. అప్పుడుగాని శాసనసభలలో నవలంబించెడి ప్రతిక్రియలకు విలువయుండదు. పాలకు అప్పుడుగాని, ప్రజల యభీష్టములను గౌరవింపరు. ఏకమత్యము, నిర్మాణ కార్యక్రమము ప్రజాశక్తి ప్రవర్ధనమునకు మూలాధారములు. అలహాబాదు నందు హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును బలపరచు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని వినుట కెంతయు సంతసించెదము. ఇతరప్రదేశములందుగూడ ఇట్టికృషి జరుగుట యవసరము. ఈ ప్రయత్నము నిష్ఫలమనించ వలెదు. హిందూమహాసభవారు శాసన

సభల ఎన్నికలను నిర్వహించెడి ఏర్పాటు కొంతవకయినను తొలగుట భావ్యముగ నున్నది. తీర్మామెంటులున్నను ఇట్టి ప్రయత్నమును హిందూసభవారు విరమించెదరని తలచెదము. ఇటులనేహిందుసభలో వివిధజాతుల మధ్యగూడ సాంఘికవైషమ్యము నేతరునవయినను అంతరింపజేయుట యవసరము అన్వితమైనను నివారించజేసి, కనీస మానవ స్వత్వముల నయినను పంచములకు ప్రసాదించినగాని, హిందూ సంఘము బలపడనేరదు. లేనియెడల, హిందూ సంఘ పునరుద్ధారణమున కర్థ ముండదు. స్వపరిపాలనపు కోర్కెకు గూడ బలము తగ్గిపోవును. జాతీయవార మతి పవిత్ర మయినది. భారతమాతృ సందర్శనము గావించి, ప్రజలు ధన్యులగుట ముఖ్యము. కాల పరిణామము గాంచి నిరుత్సాహము గలుగుట సహజమయినను, పురుష ప్రయత్నముచే నెట్టి కష్టముల నయినను చాటవచ్చును. కాంగ్రెసు సంఘములను ప్రతిగ్రామమునందును పునరుద్ధరింపవలెను. గ్రామ పునర్నిర్మాణమును చేపట్టవలయును. జాత్యైక్యము బలపడవలయును. నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణముచురుకుగ జరుగవలయును. ప్రజలలో నూతన ప్రబోధము గలుగవలయును. దేశమునకై తమ ప్రాణముల నర్పించిన వీరులను స్మరించి, అద్భుత త్యాగముల గావించిన మహామహుల ఘనకార్యములను జ్ఞాపకమునకు దెచ్చుకొని, దేశసేవకై నడుముగట్టుటకు, జాతీయవాసరోత్సవములు ప్రజలను పురిగొల్పుగాక!

సంయుక్త జాతీయపక్షము

స్వరాజ్యపక్షమువారు రాజోపు ఎన్నికలలో గెలుపొందకుండ అడ్డంపవలయునని ఇండియా ప్రభుత్వపు లామెంబరుగా రిడివరకు హెచ్చరించి యుండిరి. తదనుగుణ్యముగ, రిస్పాన్సీవు సహకారవాదులు, మితవాదులు, స్వతంత్రపక్షమువారు గలసి సంయుక్త జాతీయపక్షము నేర్పాటుపయత్నించుచున్నారనువార్త చేరినది. ఏ దేశమునందును రాజకీయకక్ష లుండకలేవు. స్వపరిపాలనము ననుభవించు దేశములలో, ప్రత్యేకపక్షము లుండుట యవసరమగుచున్నది. కాని, పరాధీనమై, నిస్సహాయ సితిలోనున్న భారతవర్షమునందెట్టిపక్షముల నేర్పరుచుట, దౌర్బల్యసూచకము. ప్రభుత్వపక్షము, తత్ప్రతికూలపక్షము, అను రెంటికీ స్థానముగలదు. అయినను, నూతనపక్షముల నేర్పరచువారు, స్వరాజ్యపక్ష మార్గములతో నేకీభవింపకపోయినను, దేశగౌరవమును స్వగౌరవమును నిలుపుట ముఖ్యమని గ్రహింపవలయును. స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుటలో నేకీభావము గుడిరినంతమాత్రాన ప్రయోజనములేదు. పాలకులయొద్దనుండి స్వరాజ్యమును ఇంకను త్వరితముగ సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఈ విషయమునందు అహమహమి కనుబూని అన్ని పక్షములును కృషి సలుపుచో ప్రయోజనముండును. అంతియగాని పరస్పరకలహములవలన ప్రయోజనముండదు. జాతీయపక్షమున జేరిన ముగ్గురిలో స్వతంత్రపక్షమువారి కొకదారి తెన్ను యు న్న టు ల దో చుదు. వారి స్వాతంత్ర్యము కాంగ్రెసును ధిక్కరించుటయందే గనుపించుచున్నదిగాని పాలకవర్గము నెదుర్చుట

యందుగాదు. వీరును ప్రాతమితవాదులే. ఇక రిస్పాంసీపు సహకారవాదుల కొక పద్ధతి గలదుగాని దాని నుపయోగించుట కవకాశము గనుపింపదు. ప్రభుత్వమువారు రిస్పాంసు జూపినగాని రిస్పాంసీపు సహకారమునకు తావులేదు. ఎట్టి రిస్పాంసు బయలుదేరకముందే వీరు ప్రభుత్వోద్యోగముల నాక్రమింప జూచుట పరిహాసాస్పదముగ నున్నది. పక్షములకొరకు పక్షములను నెలకొల్పుటవలన నినుమంతయు ప్రయోజనములేదు. అందులకొక యవసరము గలుగవలెను. రిస్పాంసీపు సహకార పక్షమును నెలకొల్పుటవలన స్వరాజ్యపక్ష బలమును క్షీణింపజేయవచ్చును గాని దేశ శ్రేయమును పెంపొందించుటకు సాధ్యపడునని దోచదు. ఇట్టి సంక్షోభములలో నిరోధమార్గ మవలంబించి స్వరాజ్య సిద్ధికై తమ శక్తినింతను భారబోయ నెంచిన స్వరాజ్యపక్షమువారిని వోటరు లభిమానించుట శ్రేయోదాయకము.

సరిహద్దు రాష్ట్రపు ప్రశ్న

సరిహద్దు రాష్ట్రపు ప్రశ్న సామ్రాజ్య శాసన సభలో చర్చకు రాకముందే స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు వెడలిపోవలసివచ్చెను. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారి యభిప్రాయము గూర్చి అన్యథా భావించుట కవకాశముగలదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ యుద్దేశ్యమును తెలుపుచు ప్లేటుమొంటును ప్రచురించుచుండుటచే, సందియము లేని దొలగి పోగొట్టు. సరిహద్దు రాష్ట్రమునకు సంస్కరణముల గొప్పటకు స్వరాజ్యపక్షమువా రంగీకరింపకుండు కారణము, సంస్కరణముల పట్ల గల విముఖత గాని మహమ్మదీయులపట్ల గల ప్రాతికూల్యము గానేరదు. ఆ సంగతి స్వరాజ్యపక్షపు నేటుమొంటులో చక్క గ పొందుపరుపబడినది. సరిహద్దు రాష్ట్రములో మహమ్మదీయు లధిక సంఖ్యాకులూ, హిందువు లధిక సంఖ్యాకులూ యను విషయము స్వరాజ్యపక్షమువారిని బాధింపలేదు. బిషినచంద్రపాలుగారు సూచించినటుల హిందువు లధిక సంఖ్యలతో నున్న రాష్ట్రములలో మహమ్మదీయు లల్ప సంఖ్యలతో నున్నపుడు, మహమ్మదీయుల సంఖ్య హెచ్చుగ నున్న పుడు హిందువులు గుండజాలరు. ఏ రాష్ట్రమున కయినను స్వపరిపాలనము ముఖ్యమే. స్వపరిపాలనము వలన, హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ తమ తమ బాధ్యతలను బాగుగ గుర్తెలుంగగలరు. కాని ఎట్టి బాధ్యతను పెంపుజేయని ప్రస్తుత సంస్కరణము అను సరిహద్దు రాష్ట్రములో నూతనముగ ప్రవేశపెట్టి ప్రయోజనములేదు. మరింత కలహముల కివి కారణ భూతమగును. సయ్యద్ ముర్తూజా సాహేబుగారి తీర్మానము ల సమయమునందు ప్రవేశపెట్టబడినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు ముర్తూజా సాహేబుగారికి తోడ్పడకుండుటకు కారణము, సహేతుక మయినది. వీరికనయినను తమతీర్మానము నుపసంహరించు కొనుచో, భావ్యముగనుండును.

వర్ణభేదచట్టము

దక్షిణాఫ్రికా పరిసితలు కడు విషమముగ న్నవి. రంగుభేదపు చట్టమును, సినేటుసభవారు రెండవమారుగూడ నిరాకరించిరి. కాని ఇంత మాత్రముతో సంతసింపబనిలేదు. మరల ప్రజాప్రతి

నిధినభయ, సినేటుసభయు కలసి యీ చట్టమును విచారింపవలయును. జాయింటుసభయందు ప్రభుత్వమువారికి మెజారిటీ లభించును. ప్రభుత్వము వారు తమపంతమును మానుకొను సూచనలు గను పింపవు. ఆండ్రాసుగారు కేపుటవునునుండి పంపిన తంతివార్తప్రకారము, భారతీయులను అనాగరిక జాతులలో జేర్చిరని దెలియుచున్నది. కేపునందలి రంగజాతులుగూడ నాగరికులేనట. భారతీయులను ఆఫ్రికా నివాసులకన్ననుగూడ తక్కువ తరగతిలో చేర్చిరట. ఎంత యాందోళనముచేసినను ఆసియా చట్టమును శాసనము గావించెదరని నిశ్చయమగు చున్నది. తెల్లవా రీవిషయమున కడు పట్టుదల జూపుచున్నారు. సామ్రాజ్యముపై నధికాభిమాన ము గనుపఱచెడి లండను టైముస్పత్రికగూడ, దక్షిణాఫ్రికాలో బుట్టిన భారతీయుల నటుంచి తదితరులను పంపివేయ గోరు చు న్నది. ఈ రీతి ని తారతమ్యము గ ను పఱచి, భారతీయులను శ్వేతజాతులవా రెల్లరును పీడింపనెంచుచుండ, ఎట్టి నిర్బంధచట్టములనయినను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు జుకులేకుండ నిర్బంధగలరు. ఇట్టిదుస్థితి నుండి హిందూదేశము బయల్పడవలెనని స్వరాజ్యమును సంపాదించుట దప్ప వేరుమార్గము గానరాదు. ఆండ్రాసు మహాశయుడు భారతీయ సముద్ధరణమునకై చేసెడి స్వార్థరహిత ప్రయత్నము లకు ప్రజలు శాశ్వత కృతజ్ఞతను జూపకమానరు. కాని అట్టివారి ప్రయత్నములు గూడ సఫలమగు నని దోచదు. భారత వర్షము పరాధీనస్థితియందుండునంతవరకు శ్వేత ప్రపంచము నిరసన భావమునే గనుపఱచు చుండును.

సిరియా ప్రజల మొరలు

ఫ్రెంచి పరిపాలనము సిరియా ప్రజలకు మిక్కిలి దుస్సహముగ నున్నదని యింతకు పూర్వము ప్రపంచమునకు వెల్లడియయ్యెను. సిరియాదేశము మాండేటు మూలమున పరిపాలింపబడుటచే ఫ్రెంచి పరిపాలనమును గూర్చి విచారణ నలుపుట నానారాష్ట్ర సంఘమువారి ధర్మమై యుండెను. సిరియా ప్రజలు తమ దుర్గతిని గూర్చి పలుమార్లు మొరజెట్టి యుండిరి. తుట్టుతుడకు విచారణ సంఘ మేర్పఱుపబడెను. ఈ సంఘము వారి రిపోర్టును జనీవాలో నిటీవల గూడిన నానారాష్ట్ర సంఘము విచారించెనని తెలియుచున్నది. సభ్యులు పలువురు చర్చలో పాల్గొనిరట. ఫ్రెంచి అధికారుల చర్యలను విమర్శించిరట. సిరియా ప్రజల విన్నపములను పరిశీలించిరట. కాని నానారాష్ట్ర సంఘమువా రిందుకు జవాబుపంపినచో సిరియా ప్రజలలో నలజడి గలుగునని ఫ్రెంచి ప్రతినిధి జెప్పగ నే యీ విచారణ నిలిపివేయబడెనట. మరల నీ విషయము నెప్పుడు విచారించెదరో తెలియదు. తుదకు ఫ్రెంచివారి మాటయే చెల్లుబడియగును. సిరియా ప్రజల మొరలరణ్యోదనము లగుట స్వతస్సిద్ధము.

ప్రాచీన పరిశోధనము

ప్రజల భారములను తొలగించుటకు సమ్మతింపక, ప్రాచీన పరిశోధనకై ఏబదిలక్షల నిధినేర్పరుచుట ప్రభుత్వమునకు భావ్యముగాదని శాసనసభ్యు లిదివరకు సూచించి యుండిరి. ప్రాచీన పరిశోధన

మొదటి యింతయునను ప్రజల కుపశాంతి గలిగించుట ముఖ్యవసరము. ఉప్పనన్న పోస్టులేట్లు మున్నగువానిని తగ్గించుటకు బ్లాక్టుగారు నిరాకరించిరి. అట్టి సీతిలో పరిశోధనకై సామ్రాజ్య శాసనసభవారు ఏబదిలక్షల నిచ్చుట కంగీకరింపక బోవుట సముచితముగనున్నది. ఈ మొత్త మెటుల వినియోగింపబడునో గూడ దెలియను. ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములక్రింద సామ్మి చాలవరకు వినియోగమగుట సహజమయినది. అందుచే ఏసంవత్సరపు ఖర్చు నాసంవత్సరము సరి జూచుట యవసరమని ప్రజాప్రతినిధులు బలుకుట సమంజసముగ నున్నది. ఏబదిలక్షల డిమాండును నిరాకరించినను రాబోవు సంవత్సరమునకు 2½ లక్షల నిచ్చుటకు శాసనసభ్యులు సమ్మతించిరి. ఈసామ్మి నద్వినియోగమయ్యెనని దోచుచో మరుసటి సంవత్సరము గ్రాంటును పెంచవలయునా లేదాయని విచారింపవచ్చును.

అబ్దుల్ రహీంగారు: బెంగాలీభాష

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు హిందువులపై దాడి వెడలుటతో తృప్తిజెందక దేశభావలను గూడ నిరసించుట కారంభించిరి. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో బెంగాలీ భాష ద్వారా విద్య గలుపగూడదని, వీరు వాదించుట కడువిచిత్రము. వంగదేశము నందు మహమ్మదీయులు నలుపురు బెంగాలీభాష నుపయోగింతురు. ఉర్దూ భాషకు ప్రాముఖ్య మొనగగోరుచో, రహీంగారులు యడుగవచ్చును. అందుకు మారుగ, ఇంగ్లీషుభాషనే ఉన్నతస్థానము నందుంచవలెననియు, ఆంగ్లము ద్వారా మాత్రమే విద్యను నేర్పవలెననియు పట్టుబట్టుట, రహీంగారికి రీతి భంగకరము. మతభేదములను మనస్సునందు వెట్టుకొని, దూర మాలోచింపక దేశాభివృద్ధికి భంగము కలిగింప నెంచుట, మిక్కిలి హానికరము. రహీంగారి దురభిప్రాయములను మహమ్మదీయులు నలుపు రిదివరకే ఖండించిరి. ద్వేష భావమును వ్యాపింపజేయుటవలన, ఏసంఘమునకును నిజమగు లాభము గలుగదని గ్రహించుట మేలు.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

ఆండ్రాసుగారి తంతి

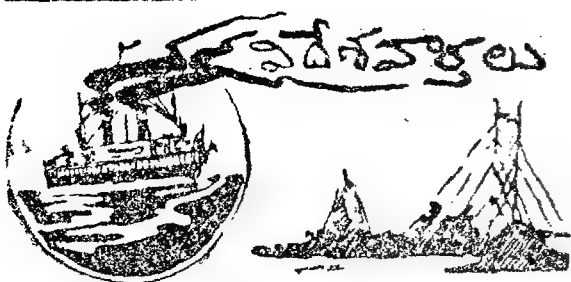
బొంబాయి, మార్చి 17:—సి. యఫ్. ఆండ్రాసుగారు డెయిలీ మెయిలుపత్రిక కిట్లు తంతినిచ్చిరి. కోహ్ నాస్సుబర్ధ దక్షిణమందున్న యూరపియనుసంఘమువారు ఇతరస్థలములందలి చేయబడిన తీర్మానబలిమితో ఇంపీయల్ మంత్రికి వీరియానరీజ శ్వేషమిట్లు ఇప్పుడు చాల బలహీనముగానున్నట్లు తలంపుచున్నారనియు, ఇంకను బలహీనముజేయుటదనియు రోజు రోజును భారతీయులవలన ఉపద్రవము ఎక్కువగుచున్నదనియు తంతినిచ్చిరి. కాలనీలలో జన్మించిన డర్బారు భారతీయులు సభచేసి నెత్తుకమిట్టి ముందు సాక్ష్యమియకుండుటకు తీర్మానించుకొనిరి. భారతసంఘమునకు సహాయము చేయుటకుగాను ఆండ్రాసుగారు నేటాలు త్వరలో తిరిగి వెళ్లుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె)

పంజాబీ బందిపోట్లు ఇరువురకు గాయములు

తగులుట

కలకత్తా, మార్చి 17—సుమారు 10 మందియున్న ఒక పంజాబీబందిపోటుగుంపాకటి బర్వాన్సులోని భారతసంజిభాలో మాడి ఇంటికై బడి కేలకొని ఖరీదు గలవానిని ఎత్తుకొని పోయిరి. తుపాకులును బాతులునుయందు డెను. దొంగలు వెడలునపుడు ఇరువురకు ఇంటిలోనుండివచ్చిన తుపాకీబారునలన డబ్బులు తగిలినవి. (ఆ. ప్రె)

జాతీయమితి సందిగ్ధావస్థ

“బ్రెజిలు తనపట్టే నెగవలెననుట”

రుగ్వీ, మార్చి 16:— జాతీయమితి సభ్యత్వ సంఖ్య నేడు జనీవాలో పరిష్కారమునకు నూచనము కన్పించెను.

జాతీయమితి సభా ప్రతినిధులు రహస్యముగ సమావేశమై ఇదివరకు తయారుజేసిన విధానములకుంటే మంచి ఏర్పాటులను జేసిరినియు, ఇవి ఒకవేళ అనుకూలముగ పరిగమించవచ్చునని యుజ్జీయముచేసెను. తమతమ ప్రభుత్వముల అంగీకారము నకు లోనై ప్రతినిధులు ఈ విధానములకు సమ్మతించిరి. మరల ఇంకొక పర్యాయము ఒకరితోనొకరు సంప్రదింపుకొని ఒండ్పాటుల యభిప్రాయమును తెలిసికొనుట వసరమని ఎంచి జాతి సమితి ఎసంట్లినగుడ ఆపుకేయుట కొంతకాలమునుచున్నాడు.

జాతీయమితి సభలోనున్న సభ్యులు ఒప్పుకొను ఏర్పాటులను బ్రెజిలు ప్రతినిధి గూడ ఒప్పుకొనవలెనని ఉత్తరపుడేయ వలెనని తిన్నగ రయోడి జనీవోకి నిన్నరాత్రి తంతినపిరి. 21 గంటలలో సందిగ్ధావస్థ తొలగునని ఆశతోనున్నను నేడు ఆతురత లేకపోలేదు. చాంబర్లెను బ్రయించు జర్మను ప్రతినిధులు ఒకరినొకరు విడవకుండ ఆలోచించుచుండిరి. ఉన్న ఆతురతగూడ ప్రతినిధులలో భిన్నాభిప్రాయముచేగాదు. అందరును ఒక విధానమునకు రావలెనని అంగీకరించుచున్నాడు. ల్యాటిను అమెరికను రాజ్యప్రతినిధి గూడ బ్రెజిలు తనకోర్కెను వదలుకొనవలెనని కోరిరి. ఈ ప్రయత్నములన్నియు ఫలవంతమగు ననుకొన్నను ఇంతవరకు ఆ ప్రకారము స్పష్టముగ ఏసంగతియు తెలియలేదు.

అసంట్లిననున్న డొమినియను ప్రతినిధులతో కలిసియే చాంబర్లెగారు తిరుగుచున్నారు. నేటి యుదయము మరల సందిగ్ధమైతిని.

రేపు జాతీయమితి అసంట్లీ, సభయు సమావేశమగుటకు తాత్కాలికముగ ఏర్పాటుజేసిరి.

పరిసితులు మరింత ఆశాకరముగ నుండుట

జనీవా, మార్చి 16:— జరిగిన సంగతులన్నిటిని దెలుపుటకు చాంబర్లెగారు నేటి యుదయము 10 గంటలకు డొమినియను ప్రతినిధులను సమావేశపరచిరి. 11-30 గంటలతో సభ ముగిసెను. మునపటికంటే పరిస్థితులు ఎక్కువ ఆశాకరముగ నున్నవని ప్రతినిధులనిరి.

బ్రెజిలు వైఖరి

బ్రెజిలు విదేశాంగమంత్రి ఊరుగ్వే మంత్రియు ఇతర ల్యాటిను అమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులతో మాట్లాడుచున్నారు. బ్రెజిలు కోర్కెను, ప్రస్తుత సందిగ్ధావస్థను దెలుపుటకు కలిసి కొనసిరి.

ల్యాటిక అమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులతో మాడుగంటలు మాట్లాడిరి. యూరపు నైతిక కాంతి నిమిత్తము జాతీయమితి సభ్యత్వమునుగూర్చి అందరును ఏకాభిప్రాయముతో నుండు మార్గమును వెదకవలెనని బ్రెజిలు విదేశాంగమంత్రిని గట్టిగ అడుగుదలించిరి. ల్యాటిను అమెరికను రాజ్య ప్రతినిధులందరును ఏకగ్రీవముగ కోరుటచే బ్రెజిలు లోబడనని తోచుచున్నది.

డొమినియను ప్రతినిధి సభాసంతరమున, బ్రయించు గారు చాంబర్లెగారిని జూచిరి. గ్రేటుబ్రిటను, ఫ్రాంసు జర్మనీలకు అపహానులులేని పత్రికాప్రతినిధులతో తెలియజేసెను. కాని పరిష్కారము కష్టసాధ్యముచేయుచున్న ఒకసంగతి మాత్రము బాధించుచున్నదనిరి.

పార్లమెంటులో, ఈ సంగతులన్నిటిని దెలుపుటకు బ్రయించుగారు రేపు హ్యూరిసు కేసుచున్నారు.

వ్యవహారమునంతను ఆపుజేయుమని బ్రయించుగారే అన్నట్లు కొందరు ఆచువదగరనున్నవారనుచున్నారు.

బ్రెజిలు వైఖరి ప్రతికూలముగనుండుటచే ఏకాభిప్రాయము కుదరవలెనని జర్మనీ జాతీయమితి సభా ప్రవేశమును సభా నిర్వాహమును నెట్టెంబరు సభవరకు ఆపివేయవలెనని చాంబర్లెగారు రేపు ఉపపాదించెదనుకొనుచున్నారు. ఈ తీర్మానముచే లోకర్నో ఒడంబడికలకు భంగము రాగని జూపుటకువలెనను.

లోకర్నో ఒడంబడికల నల్లంఘించి ప్రవర్తించువారము గామని త్వరలోనే జర్మనీ మరితర ప్రభుత్వములవారును ప్రకటించునన్నారు.

లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారుల ప్రకటనము జనీవా, మార్చి 16:— ఈక్రింది ప్రకటనమును నేటి పాయంకాలము 8/45 గంటలకు ప్రకటించిరి.

తామునుకొన్నట్లు నెరవేరక కష్టములు బయలుదేరెనని ఆ విషయమును ఆలోచించుటకు జర్మనీ, బెల్జియము, ఫ్రాంసు, గ్రేటుబ్రిటను, ఇటలీ ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. తమలో ఒకపును గలిగిన ప్రతిబంధకముల నెదుర్కొని తొలగించుటకు అందరును అంగీకరించిన వారికి తెలియును. ఇంకను పైనజెప్పిన కష్టములున్నవనుచో తామునుకొన్న గమ్యస్థానమును కేరలేసం దులకు లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారులు విచారించెదరు. లోకర్నోలో కాంతిక్రైతాము జేసిన ఏర్పాటులకు సంతసించుచున్నాడు. ఆభావములనే నేడుగూడ కల్గియున్నాడు. దానినే కొనసాగించుటకు కృతనిశ్చయమైరి.

వచ్చే అసంట్లీసభతో ఉన్న చిక్కులన్నియు సడలిపోవుననుచున్నారని జర్మనీ జాతీయమితి ప్రవేశమును గూర్చి జేసికొన్న ఒడంబడికను ఆ మరతులను గ్రహించెదరు.

జనీవా యభిప్రాయములు

పై ప్రకటనమువలన విచారకరమగు యభిప్రాయమేర్పడినది. ఎవరినైతే దీనికంతకుమ బాధ్యులుగ జేసికోవారిని గూర్చి ఆక్షేపణ ఎంతయోగలదు.

జర్మనీ ప్రధాన కార్యాలయమున తత్తరపాటేమియు లేదు. నెమ్మదిగనున్నది. కాని ఇట్లాగిపోయినసభ జర్మనీకి సమితి సభ్యత్వవిషయములో ఎట్లు పరిగమించునోయని జర్మను పత్రికాప్రతినిధులు ఆతురత బహుచున్నారు. బ్రెజిలు తనపట్టును విడిచి నేటిరాత్రి గూడ వ్యవహారము లేలునని ఆశించుచున్నారు.

అధినివేశపు మ్యాండేటు

హ్యూరిస్, మార్చి 16:— జర్మనీకి అధినివేశపు మ్యాండేటు నిమ్మ విషయములో బ్రయించుగారు జేప్పిన సంగతులను తప్పక దెలియజేసి అర్థముజేసిరనుచున్నారు. జాతీయమితి ప్రవేశము లభించగానే మామూలుగ అందరివలెనే జర్మనీగూడ అధినివేశపు మ్యాండేటు రావచ్చునని బ్రయించుగారునిరట. అదైనను అవకాశమేర్పడినచే జరుగుననిరి.

బెల్జిలును నిందించుట

లండన్, మార్చి 16:— జనీవాసభ భగ్గుమైన దనే భావించి ఎంతయు ఆశాభంగమును జూపిరి. అంతయు పచ్చిగనున్నపుడే ఇట్లు జరిగిన ఆసలు సంగతులకు మరచినవిదప, అవకాశము జారవిడచినపుడు ఏమిజేసెదరుయనుచున్నారు ప్రస్తుత పరిస్థితులన్నిటిని బ్రెజిలునే దూరమన్నారు.

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయము

జాతీయమితిసభసవారి వ్యర్థ ప్రయత్నములు దురభిప్రాయమును గలుగజేయును. జర్మనీపూర్వ న్యాయమును నిండను మోపరాదు. లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకదారుల ప్రకటనమును ప్రసిద్ధాసి మారెమగాయ జేయువలెదామోనని డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు చాంబర్లె గారిని బలపరుచుచున్నది.

జనీవా సభ కుట్రతో ప్రారంభమాయెను. తురకు రసాభాసాయెను. సభవారి తీర్మానము వారినిరాసనుదెలుపుచున్నది. జాతీయమితి పేరునకు కళంకము గల్గెను. స్వీడను సత్ప్రవర్తనమును, నీతిని, ధైర్యమును ఆంగ్లేయులు గుర్తించి కృతజ్ఞతను జూపెదరు గాక యని డెయిలీ గ్రాఫిసు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

జర్మనుల భావము

బెర్లిను, మార్చి 17:— జనీవా తీర్మానము ప్రభుత్వము వారికి ఆశ్చర్యమును గలుగజేయలేదు. జర్మనీ ఇందులకు బాధ్యురాలుగాదనియు, లోకర్నో ఒడంబడికలనే ఇప్పటికిని అమలు జరిపెద మనుటచేతను జర్మనీకి తృప్తిగనున్నది.

సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారు

లండన్, మార్చి 16:— లండనుకు సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారు అంగోరానుండి తిరిగివచ్చిరి. విదేశాంగ కార్యాలయమున కేగిరి. సర్ విలియం పైరెలుగారితో మాట్లాడిరి.

లండన్ నుండి బెర్లినుకు టెలిఫోనుతో మాట్లాడుట

రుగ్వీ, మార్చి 16:— నిన్నటిదినము ప్రజల నిమిత్తము ములండునుండి బెర్లినుకును మరితర జర్మను నగరములకు తిన్నగ టెలిఫోను ఏర్పాటుజేసిరి- మాట్లాడుచున్నారు.

ఫ్రెంచి సిరియా సంగ్రంభము

డ్రూసులతో పోరాటము

హ్యూరిస్, మార్చి 16:— ఉత్తరభాగమునుండి ఫ్రెంచి నైన్యమొకటి తీవ్రముగ పోరాడి దాచేసు శాక్రమించుకొనెను, ఫ్రెంచి నవ్వులు ఆతిస్వల్పములు. పోరాటము సాగుచున్నది. విప్లవకారులు వెంటదరుముట

బెయిరూటు, మార్చి 18:— ఇప్పుటాను ఫ్రెంచి పటాల మొకటి సప్తయిలనుగొంపోవుచుండెను. పెరిషియనుల తీర్థవాస మగు కబ్రివిటు దగ్గర డ్రూసులు ఫ్రెంచి పటాలమును మట్టడించిరి. నాలుగుగంటలు పోరిరి. తుదకు విప్లవకారులు పారిపోయిరి. వారిలో 12 గురు చనిపోయిరి. చనిపోయినవారికి చాలవరకు నెంటుడిసుకపోయిరి. ఫ్రెంచి సైనికులు ఇద్దరు చనిపోయిరి 18 గురికి గాయములు తగిలినవి. బెబ్బతగిలినవారిలో కర్నలు వెర్నె గారుగూడయున్నారు. గుండెగో బెబ్బతగిలెను ఆప్పటికి గొంపోయిరి.

చీనాముట్టడి

నౌకలకు ఆటంకము

ఇతర ప్రభుత్వముల అంత్యసందేశము

రుగ్వీ, మార్చి 16:— ఇటీవల చీనాలో జరుగుచున్న సంగతులనుగూర్చి లాకరుల్యాంపుక్ గారిట్లు కామన్సు సభలో తెలియజేసిరి. 9 తేదీని హ్యూంటంగు నౌకాదళము పికింగును గాపాడుచున్న జాతీయదళమును మట్టజేంచుచు టీన్జిన్ ను నడిలో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించెను. నడియుఖముందున్న టాకుా కోటలను మట్టజేంచెను జాతీయదళాధికారి నడిలోనికి ప్రవేశించు మార్గమును కట్టిజేసిరి. నౌకల రాకపోకలకు ఆటంకమును గలుగజేసిరి. ఇవంతయు, ఈ ఆటంకము చీనాతో ఇతర ప్రభుత్వమువారు జేసికొన్న ఒడంబడికకు విరుద్ధమగుచున్నది. ఆమార్గమున బోవుచున్న నౌకలన్నిటిని గాలెను. ముందుగనులను ప్రవేశపెట్టిరి. టీన్జిన్ లో నౌకల రాకపోకలకు ఆటంకమును తొలగించవలెనని ఇతర ప్రభుత్వములవారు 10 తేదీని చీనాకు తెలియజేసిరి. ప్రోటోకోలుకు భంగమలెకుండ దీసికొనవలసిన చక్కను దామే తీసికొనెనపునిరి. టీన్జిన్ రేవుముఖమున పోరుచున్న ఇతర చీనా నైన్యములకు గూడ సందేశము నంపిరి.

స్థానిక ఏర్పాటుచే కొన్ని విదేశ నౌకలు ఇల్లునటుబోయినను ఇతర ప్రభుత్వముల సందేశమును నెరవేర్చలేదు. 13 తేదీని రెండు జపాను నౌకలు పీన్జిన్ ను నడికి పైగా బోవునపు చీనా సేనలు కాలెను. అందుచే ఆ నౌకలు వెనుక మరలవలసి వచ్చెను. ఈ పరిస్థితులన్నిటిని కనిబెట్టుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు పికింగులోనున్న మంత్రితో ఆలోచించుచున్నారు.

ఇతర ప్రభుత్వములన్నియు కలిసి ముట్టడించెద మనుట

పికింగు, మార్చి 16:— గురువారము మధ్యాహ్నముగ సరికి నిరాక్షేపణగ నిరభ్యంతరముగ నౌకల రాకపోకలు జరుగునటుల జేయవలెననియు టాకు దగ్గరులులంనున్న సేనానులకు ప్రభుత్వములవారు అంత్య సందేశము నంపిరి. టీన్జిన్ నుండి చీనా పటాలమును తీసివేయవలెననియు, చుంగుగనులను తీసివేయవలెననియు విదేశ నౌకలను పరీక్షించుట మానవలెననియు అంత్య సందేశములో తెలియజేసిరట. ఆ ప్రకారము తృప్తికరముగ చీనావారు కొనసాగించలేని తామందరము కలిసి నౌకాదళముతో ముట్టజేంచెద మని కలు రంపిరి.

బొగ్గు స్వేయిను నిషేధము

బ్రిటిషు దిగుమతులు

రుగ్వీ, మార్చి 16:— బ్రిటిషు బొగ్గు దిగుమతులకు ప్రతికూలముగ స్వేయిను జేయు శాసనములనుగూర్చి కామన్సుసభ లో ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయమై తీవ్రముగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్వేయినువారికి దెలుపుచున్నారనియు వారు విననిచో తగిన మరితర చర్యనుదీసికొనెదరనియు లాకరు ల్యాంపుక్ గారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

డెన్మార్కు- వైమానికులు బగ్గు, కలకత్తా, బ్యాంకాకు, పికింగునుండి టోక్యో- కేగుటకు 16 తేదీని ఉదయము 1 గంటలకు బయలుదేరిరి. కేపుటపును నుండిరి.

మెక్కాను మోటారు పయనము

తిరువానూరు సౌకర్యములు

కయికో, మార్చి 12:—పట్టణములో ఇబ్బికాసాదుగారు సంచితములను జేసి యభివృద్ధిజేయుచున్నాడట. అసలు కష్టమును తగ్గించుటకు పూనుకొనెనట.

రెండుగంటలలో మెక్కానువచ్చునట్లు మోటారుబండ్లను తీర్చిదిద్దినది నిమిత్త మేర్పాటుజేయుచున్నాడు. క్రొత్తగ వీసపయిని జేయుచున్నాడు. ఇంకను ఎన్నియో ఏర్పాటును జేయుచున్నాడు కాని ఆతని యధికారులు లంచ గొండిపడ్డవలెనని భయపడ జేయుచున్నారట.

అయినప్పటికిని, ఇబ్బికాసాదుగారు గట్టివాడు దృఢనిశ్చయముగలవాడు. ప్రజలకు ఇచ్చుదేవుడు భయములేదనుచున్నాడు. దుండగీసులకు పక్కలో బల్లెమువలె ఇబ్బికాసాదుగారున్నారట.

బ్యాంకో, చాదలో క్రొత్తగ 10000 టన్నుల బరువుల క్రూయిజరులను ప్రవేశపెట్టిరి.

వాషింగ్టన్ బడంబడిక

పనిచేయు గంటలు

రుగ్బీ, మార్చి 16:—అంతర్జాతీయ కార్మికసభవారు వాషింగ్టన్ బడంబడిక ప్రతిపూత్రమును విమర్శించిరి. ఒకటవ నూత్రముగా ఒకటోరెండో చర్చలు బయలుదేరెను. ఇది బడంబడికకు సంబంధించినది. కష్టములేకనే జరిగెను.

పనిచేయువారును నిర్వహించుటకు పూనుకొనిరి. ఈ విషయమై స్పష్టముగ చెలవలెనని ఉపసంఘమునకు చెలియ జేసిరి. వారమునకు 5 రోజులు పనిచేయువిషయమై ప్రశ్న బయలుదేరెను. పూర్తిగ దీనిని చర్చించిరిగాని మరల ఆలోచించవలెను. కొంతవరకు చర్చించి మరల ఆలోచించెదరు నాలవ నూత్రమును పరిశీలించబోయిరి.

చర్చలో నుండగనే సభను చాలించిరి.

మ్యాటియోటి హత్య

వివరములు

చీమటి, మార్చి 16:—మ్యాటియోటిహత్యకు తర్రవారు తన అయిదుగురుమద్యులను విచారించుటకు ప్రారంభించిరి. ప్రధానముద్దయితరపున నీసరు పరినాకే ప్యాసిస్టుసెక్రిటరీ జనరలు వాదించెదరు.

మ్యాటియోటిగారికి ప్యాసిస్టు ఉద్యమముపట్ల గల ప్రతి కూలాభిప్రాయములను చెలిసికొనుటకు మోటారుబండిలో గొంపోయినమాట నిజమే యని మొదటిముద్రయు బహుకొనెను. బండిలోనుండగ మెదడు బ్రద్దలై చనిపోయెననియు దానికి భయపడి ఆతనిని పాతి పెట్టితిమని చెప్పెను.

ప్యాసిస్టు లెకోసర్ విజిగారి హత్యకు మ్యాటియోటిగారే కారకులని నమ్మితి నని ముద్దయు నుడిచెను. అప్పటినుండియు మ్యాటియోటిగారిని కనిపెట్టి చూచుమంటి ననియు, ఒకనాడతడు బైటపడుచువుండ బెకోసర్ విజిగారిమాట తనమునకు తోచెననియు ఆఉద్రేకముతో మ్యాటియోటిగారినిగొంపోయితిమనెను. మ్యాటియోటిగారిని గొంపోయిన మోటారుకారును తానే నడిపితి ననెను. కొంతవరకు పోయినపిదప మ్యాటియోటిగారికి జబ్బుగనన్నది తనన్నే హితులు తెలియజేసిరిని.

శివగి శక్తివంచనలేక చేయవలసినచికిత్సను జేసిననెను. కాని మునుముడుములలోనే ఆతడు విగతజీవుడాయెననెను. నోటినుండి విస్తారము రక్తముక్కుకొని చనిపోయెనట. తామందరము చాలదూర మేగి జేపమును, దుస్తులను తీసివేసి ఆనవాలు తెలియకుండ పాతి పెట్టితి మనెను.

దక్షిణఆఫ్రికా

భారత రాయబారులు

కేపుటపుకో, మార్చి 17:—కాన్స్టాంజిలోలలోనే వీషియాటికు బిల్లునివయమై నెలెత్తుకమిటివారు సాక్ష్యమునుతీసికొనుట పూర్తిజేసెద రనుచున్నారు. ప్యాసిస్ట్-రాయబారివర్గమును ఆంగ్లేయుగారు సాక్ష్యమునిచ్చిరి. వారిసాక్ష్యము అనుమానముగనే యున్నదట. 29 తేదీకి వారు ఇండియాను తిరిగివచ్చుటకు తాత్కాలికముగ ఏర్పాటుజేసెనట.

పార్లమెంటుకు వెనుపల వీరియందు అందరికిని అనుకూలాభిప్రాయము తోచెనట. దేవీప్రసాదు సర్వాధికారి, రజా ఆలీగార్లు ప్రకటనములగుడ మంచి అభిప్రాయమునే కలుగజేసెను.

స్వాజ్లాండ్ రైలు బద్దలగుట

248 మంది చనిపోవుట

న్యూయార్క్, మార్చి 16:—స్వాజ్లాండ్ కోస్టారైలుకాదగర రైలు బద్దలైనవి. 248 మంది చనిపోయిరి. 98 గురికి గాయములు తగిలెను. మూడుబండ్లు నాశనమైనవి ఒకబండి ఎంతెనమోద నుండి నదిలో పడిపోయెను. 190 అనుగుల ఎత్తు నుండి తక్కిన రెండుబండ్లు ప్రేలాడుమండెను. రైలులో 1000 మంది యున్నారు. పీరందరును గుర్తకార్యమునిమిత్తము సామ్యము పనులయేర్పాటు చేసెనున్నారట. మూడురోజులవరకు అందరును విచారించవలెనని ఉత్తరువు జేసిరి.

అగ్నిప్రమాదము

జంతువులు పక్షులు ప్రాణములతో మాడిపోవుట

గొప్పప్రాణనష్టము

న్యూయార్క్, మార్చి 16:—అమెరికాలో ఎన్నడును కనివిని ఎటుగని ప్రాణనష్టము గల్గెను. ఎన్నియో జంతువులు పక్షులు ప్రాణములతో మంటలచే మలమలమాడిపోయెను. తెలవారు జామున రంపపుపాట్లన్న రెండుగొట్టములు అంటుకొనెనట. 150 కోతులు చనిపోయెను పెంపుకు పక్షులు 500 చనిపోయెను. 1000 పక్షులుగూడ చనిపోయెను. ఇంకను ఎన్నియో వందలకొని క్రింద చచ్చిపడిపోయెను. ఒక కోతి తనపిల్లను మీదపడుకొని గాపాడెను. ఇంకొక పిల్లి మూడుకూనల బైటికి గాలిలోనికి గొనిపోగల్గెను. పంజరములు మూయబడి యుండెను.

తురుష్క-బొగ్గుశినుము-అభివృద్ధిమార్గము

క్వాంటునోపిలు, మార్చి 16:—బొగ్గు, ఇనుమువర్తకమును నాలుగుపంచవర్షములలో నభివృద్ధిజేయుటకు తురుష్క ప్రభుత్వము 18000000 టుంక్ల పానులును మంజూరుజేసిరి.

జైలియం వైమానికులు

బ్రుసెల్సునుండి బెర్లియం కాంగ్రేసు బయలుదేరి 16 వ తేదీని అటవారా జేరిరి.

జైలియం ఆర్థికపరిస్థితులు

బ్రుసెల్సు, మార్చి 15:—బెర్లియం ఆర్థికపరిస్థితులను సరిబుద్ధుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఇంటులను లండను బ్యాంకుకు అప్పగింపబడుచున్నారట. ఈసందర్భమున బ్యాంకుకు బెర్లియంవైల్లమీద అధికారము తమ కుండవలె ననుచున్నారు.

బొగ్గుగ నిప్రమాదము

ఆరుగురు చనిపోవుట

లండన్, మార్చి 16:—బొగ్గుగనిలో వైన ఎత్తుగజేయుచున్న ప్రదేశములనుండి జారిపడి ఆరుగురు చనిపోయిరి.

సిరియా మ్యాండేలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మొదటి స్థానికాధికారుల చర్యను ఆక్షేపించుట

జనీవా, మార్చి 17:—సిరియా ఆల్లరులలో స్థానిక ప్రాంచి అధికారుల చర్యను ఆక్షేపించుచు పెర్మనెంటు మ్యాండేటు కమిషనరు వారి నివేదికములో చెలువుచున్నారు. సిరియా విభజన పరిస్థితులను విమర్శించిరి. నివేదికములో జాతినిమితి సభవారు దీనిని పరిశీలించిరి. సిరియా వలసైన కాంగ్రెసువారు ప్రజల కష్టములను చెలువుచు బెట్టుకొన్న అర్జీని చర్చించుటలో సభ్యులు చాలమంది పాల్గొనిరి. జాతినిమితి సభవారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిన అనర్థము వాటిల్లినవి పాల్గొనకగూడగలసిరి. సిరియా ప్రజలలో చిక్కులు బయలుదేర ననుటచే దానిని ఎదుకొనిరి.

మితవ్యయచట్టము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 17:—మితవ్యయచట్టమును రెండవసారి కామన్సుభలో ఆమోదించిరి.

దక్షిణఆఫ్రికా వర్గవిభక్షత చట్టము

సెనటువారు నిరాకరించుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కేపుటపుకో, మార్చి 17:—క్రిందటి సమావేశమున సేనటువారు నిరాకరించిన వర్గవిభక్షత చట్టమును మరల ప్రవేశపెట్టిరి.

1928 వరకు ప్రభుత్వమువారు ఆయుు జరుపుచున్న అధికారమునే ఈబిల్లు ఖానుపరచుచున్నదనియు ప్రతిపక్షులు పారబాటుగ దానిని ఆక్షేపించుచున్నారనియు కర్నలు ప్రేస్వేలుగారు చెలియజేసిరి.

ఆట్లుకాదు. ఈబిల్లు ప్రాతిబిల్లు కంటె అన్యాయముగ నున్నదని ప్రతిపక్షు లనిరి.

దక్షిణఆఫ్రికాలో దేశీయ సమస్యయందు వర్గవిభక్షతను ప్రవేశపెట్ట యుద్దేశ్యము స్పష్టముగ కన్పించుచున్న దని సర్ వాల్టరు ప్రాస్టెక్సుగారు రనిరి.

దేశీయులు జెప్సొనదలచిన దానికి అవకాశము నీయ లేదని సభ్యులనిరి. ప్రతిపక్ష దేశీయసంఘమువారును ఈబిల్లు నాక్షేపించిరనియు దానివలన ద్వేషము ఉభయులను తప్పక వచ్చి విడిపోవుట పడుననెనని రాబర్టుగారు చెలిపిరి.

సెనటువారు వర్గవిభక్షత చట్టమును రెండవ వసారి ప్రవేశపెట్ట నిరాకరించిరి. 22 ప్రతికూలురు. 12 గురు అనుకూలురు. 1911 ఆక్టుకంటె ఈబిల్లు ఎక్కువ అధికారమును ప్రభుత్వమున కీయుట లేదనియు క్రేస్వేలుగారు రనిరి. రెండు సభలవారును కలసి ఆలోచించుట ఇప్పుడు జరుగును.

జే. బి. ఎస్. హాల్డెనుగారిని

భరరపు చేయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 17:—ఇట్టి అపీలు మేల వచ్చి ఒక తేబబ్బమైనది. క్వెంట్టి విశ్వవిద్యాలయమున బొంకేమిస్ట్రీ (రెసాయన శాస్త్రము) పరిశోధకుగ నుండిన జే. బి. ఎస్ హాల్డెనుగారు ఒక విడాకుల యభియోగములో ప్రతివాదిగ ఇంకొకరితో జేరెనని ఆతనిని విశ్వవిద్యాలయసంఘమువారు ఉద్యోగమునుండి తొలగించిరి. అందుమీ దాతడు అపీలుజేసెను. విశ్వవిద్యాలయమున పని చేయు ఉపాధ్యాయుని లేక ప్రాధీపరు ప్రయివేటు జీవరమునకును ఆతని విశ్వవిద్యాలయ పనికి సంబంధమున్నదా యను విషయమును నిర్ణయించవలసి యున్నది. అపీలుకు న్యాయమూర్తులు అంగీకరించెదరు.

ఇంగ్లండు తర్కి

లండన్, మార్చి 17:—వియోనియాబ్యాంకు, ఆంగ్ల పాక కాలలు మున్నగు ప్రతిస్థాపనలకు తొందరకలుగజేయవారము కామని అంగోరా విదేశాంగమంత్రి సర్ రోనాల్డు విండ్సేగారికి అభయముసగి రని కామన్సుభలో లాగరు ల్యాంపకాగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. తర్కి పట్ల అవలంబించు విధానమును గూర్చి విండ్సేగారు ఇప్పుడు ఇంగ్లండులో ప్రభుత్వముతో ఆలోచించుచున్నారు.

జైమానిక కోభంగానికి 'ఎయిరుపోర్టు క్రాస్' బహు మతినిచ్చిరి.

స్వేయిను పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాడ్రిడ్, మార్చి 18:—బార్సిలోనా బాకో సంఘమువారు తమ తరువాత వచ్చువారి ఉత్తరువులను మన్నించరాదని చేసిన ప్రకటనల నుపసంహరించుకొన నిరాకరించినందులకు అసభను మొన్ననే ప్రభుత్వమువారు చీల్చివేసిరి. ఆ సభ్యులందరిని అరెస్టుజేసి బందీలుగ జేయుటకు బార్సిలోనా నివిలు గవర్నరు త్రవ్వజేసెను గవర్నరుచర్య సమర్థనీయమేయని ప్రకటించుచున్నార విప్లవ ప్రయత్నములను, రాజద్రోహముగ ప్రహరించువారిని నాశముజేసెదమని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుకొనినరట.

పురాతనవస్తు పరిశోధననిధి

భారతశాసనసభ అనంగీకారము

వాయవ్య పరగణాల సంస్కరణముల చర్య

(అసాసియేటెడు ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి, 18—

పురాతనవస్తు పరిశోధననిధి 50 లక్షలు గావలెనని ప్రభుత్వమునా తుపాదింపగా భారతశాసనసభ త్రోసివేయవలెను. కావలెనన్న సంవత్సరమునకు 22½ లక్షల చొప్పున నిచ్చి ప్రతిసంవత్సరమును ఖర్చులంశముల పరిశీలించునటుల చెలుషబడెను.

సభాకార్యక్రమము

నేడు భారతశాసనసభ కార్యక్రమమునందు అధికార అసభికార తీర్మానము లందెను. ముఖ్యమైన చర్యలు జరుగునని ప్రకటించును. హిందువులను, సహజులను, సర్వజనమును, తత్సమ భూతులను నచ్చియుండిరి. కాంగ్రెసు ముందున్న తీర్మానములను వరదగా పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధికి 50 లక్షల గ్రాంటును, పనివారలకు కంపెన్సేషను నిచ్చుటకు శిలకర్మమున తీర్మానము నంగీకరించుటగూర్చి క్రొత్త ప్రతిపత్తి యొనగొని ధానముగూర్చియు, వాయవ్య పరగణాల సంస్కరణముల గూర్చియు, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల గూర్చియు తీర్మానములగుట. దక్షిణాఫ్రికా తీర్మాన సందర్భమున యిదివరలో పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ యుపపాదించి గోరికట్టి సందర్భావధికి సాంకేతిక సమావేశమును గోరుటను లేదా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువద్దకు రాయబారము పంపి సార్వభౌమని అసియా ప్రతిభల కాసనమును రద్దుజేయ గోరవలెనని జిన్నా గారు బంపిరి.

పురాతనవస్తు పరిశోధననిధి గ్రాంటు

భోరుగారు పురాతనవస్తు పరిశోధన నిధికి గాను 50 లక్షలు ధర్మమెంటరీ డిమాండు నుపపాదించిరి. అట్లుపపాదించుచు ఆయన భారతదేశమునందలి లోయలయందు గావింపబడిన పరిశోధనలదెన్ని యందువలన గతవత్సరమునకు యీ సంవత్సరము యెక్కువ మొత్తమును యేర్పాటుజేయవలెనని చెప్పిరి. ఇందుకులన యిదివరకు కన్నయెక్కువగా మానవచరిత్రను దెలిసికొనుటకు వీలగును. ఈపరిశోధనలకు బాగ్రత్తగ నొకపద్ధతిమీద జరుగవలెనన్న గ్రాంటు మొత్తము నికరముగ నుండవలయును. పరిశోధనాధికారి యెక్కువమొత్తమునే అంచనావేసుకొని సంవత్సరమునకు 2½ లక్షలు నికరముగ చాలునని అంగీకరింపబడెను. ఈ 50 లక్షలును ఒక బ్రష్టిబోర్డు క్రిందనుంచి యాపరిశోధనలకు వ్యయముచేయబడు చుండును.

రంగాచారిగారు తమకు యీవిషయమున సానుభూతి యున్నను మనస్సుమాత్రము బహుకొనుటలేదని చెప్పిరి. ప్రజలకు అధికముగ అవసరమైన పనులన్నియో జరుగవలసియుండ 50 లక్షలను యిటుల ఖర్చుచెట్టుట తుంతవ్యయముగాని దోషమని చెప్పి యీఖర్చును ప్రస్తుత మాపవచ్చుననిరి.

రాజాగారులేది యిప్పుడే 50 లక్షల మొత్తము నిచ్చిన యెడల ప్రభుత్వమువారిక ముందెప్పుడును యీ పరిశోధనపు డిమాండును సభయందు మరల సవలే లేరని చెప్పిరి.

సర్దార్ వి. యశ్. మూడవసభ గారు యీయుపపాదనమును ప్రతిఘటించిరి.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటు గారు లేది ప్రభుత్వమువారు అసెంబ్లీని యిష్టములేనదే ఈ గ్రాంటు నిచ్చుని కోరుటలేదనియు ఇంతవరకు పరిశోధన డిమాండును సభయందు వోటుకు చెట్టలేదనియు చెప్పిరి. కాంగ్రెసునిధి 50 లక్షల నిచ్చుట ప్రభుత్వమువారి కిష్టములేనన్నయెడల వచ్చే అధిక సంవత్సరమున కైనను 2½ లక్షల నిచ్చుట కొప్పుకొనవలయును. కాని కాంగ్రెసు తి నిధియుండవలసి లాభములను సభవా రాలోచించుకొనవలెనని ఆయన కోరెను.

డాక్టరు లోహోకరుగారు కాంగ్రెసు నిధియే యుండివలెనని బలపరచిరి. ఇటుల నొక నిధిచెల్పాటు జేయబడునన్న యితర వ్యక్తులు యిచ్చు విరాళములు గూడ పోవచ్చునని చెప్పిరి. అయితే యీనిధి బ్రష్టిల చేతులలో నుండుట మాత్రము

వారికిష్టములేదు. అయ్యది బ్రిటి వారు గూడ సభ్యులుగనున్న మ్యూసేజిమెంటు బోర్డు చేతులలో నుండవలెను.

కర్నూలు క్రాఫ్టుగారు విరోధియను అసభికార సభ్యుల పక్షమున మాట్లాడుచు అధిక సభ్యుని అదర్శమును నెడ సానుభూతి జూపిరి. కాని సభవారు ప్రతి సంవత్సరమును వ్యయంశముల పరిశీలించునన్న యందులకంగీకరింపవలసి దెప్పిరి. వసంతి రమునకు 2½ లక్షలు గ్రాంటు నిచ్చుటకు వారంగీకరించెదరు. పురాతన వస్తు పరిశోధనకాఖ తమ ఛాయాపటములను భారతదేశమునందు విదేశములందును వార్తాపత్రికల కమ్మి ప్రపంచ యాత్రికుల వద్దనుండి విరాళముల పుచ్చుకొను పద్ధతి నాలోచింపవలెనని కోరిరి.

దిల్లీ బిల్ రామచంద్రరావుగారు శాసనసభ పురాతన వస్తు పరిశోధనకై ప్రతి సంవత్సరమును గ్రాంటు నొసంగదరనియు అందులకు 50 లక్షలను మాత్రము ప్రత్యేకింపవలసియు చెప్పిరి. ఇంకను అవసరముగ నిర్వహింపవలసిన విషయము లేనియో గలవు. ప్రాథమిక విద్యావసరముల పాటింపవలసియున్నది. పారిశ్రామిక విచారణ సంఘము సలహా నిచ్చిన ప్రకారము సాంకేతిక విద్యాకళాశాల నిర్మాణ స్థాపించలేదు.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు అవసరమైన పన్నులే నిర్మియో గలవనియు యేవి ముందని ఆలోచింపవలెననియు చెప్పిరి. ఆయనకు పురాతన వస్తు పరిశోధనయే యిష్టముగాని అధిక సభ్యుడు కాంగ్రెసునిధి యుపపాదనము నుపసంహరించుకొని సంవత్సరమునకు 2½ లక్షలతో సంశ్లేషి బడవలెనని కోరిరి. లలిత కళల విషయమున శ్రద్ధసహించవలెనని వాదించిరి.

సభాభిప్రాయమును గమనించి డిమాండును 2½ లక్షలకు తగ్గింపవలెననియు పాదించవచ్చునని అభ్యర్థుడు మాచించెను. ఈ విధానము సక్రమముగాదని రామచంద్రరావుగారు జిన్నా గారుచెలుపగా సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు యీ సవరణ నుపపాదించిరి.

భోరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు కొందరు సభ్యులు చెప్పిన అపోహలను తొలగింపగోరిరి. ఈనిధివలనయితర దేశోపకారకార్యముల కేమియు నష్టముండదు. పరిశోధన విద్యాలయము లేటుల యెక్కువ గ్రాంటులను బొందుచున్నదియు ఆయన మాచించెను. ఈ సంవత్సరము విశ్వవిద్యాలయములకు గ్రాంటు మొత్తమునకు పైగా 4½ లక్ష లొసంగబడుచున్నది. వచ్చేసంవత్సరముది ఆరున్నరలక్షలగును. విశ్వ విద్యాలయములయెక్కువ దబ్బు గావలసిన అట్లే చెలుపవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వముక్రింద విద్యావిధానాభివృద్ధికి ఖర్చును యెక్కువ జేయుటకు ప్రభుత్వమువారు ఐదు సంవత్సరముల కార్యవిధానము సిద్ధము జేయుచుండిరి. పురాతన వస్తుపరిశోధనమువలన భారతదేశముయితర దేశములతో బాటు స్థానమునునుపాంపగల్గునుగావునవిద్యాభోధకముగ నుండుగావున సంవత్సరము గ్రాంటు నొసంగుటకు సభ్యులంగీకరింపవలయునని ఆయన కోరెను.

భోరుగారు మొదట గోరిన 50 లక్షల నిధి యుపపాదనము సభవారిచే త్రోసివేయబడెను.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటు గారు అభ్యర్థుడు లేపు వెంటనే 2½ లక్షల గ్రాంటుకై యుపపాదించుట కంగీకారము నొసంగవలెనని కోరిరి.

అభ్యర్థుడు—అంగీకరింతుకో అంగీకరింపకో చెప్పజాలము. ఆలోచింపవలయును.

జిన్నా గారు—దానిని బలపరచవలయునాయనువిషయమును మేమును ఆలోచింపవలయును. (నవ్వు)

జేసివా కార్మికసభ తీర్మానము

కార్మికుల కాయా వృత్తుల యందుండుట వలన వచ్చుకో గములకు గానుకంపెన్సేషనునిచ్చుటగూర్చి జేసివా కార్మికసభ గావించిన తీర్మానమును ద్వంద్వపరచవలెనని అంత సర్ జి. యశ్. మిత్రగారు పాదించగా చర్చజరిగెను.

యశ్. యం. జోషీగారు అచట గావింపబడిన తీర్మానములన్నియు నిచట నంగీకరించుటలేదనిచెప్పిరి. పనివారలకంపెన్సేషను అట్లు సంస్కరింపవలసియున్నది. అందలి నిబంధనలను పరిశీలించుటకు శాసనసభ ఉపసంఘమును నియమింపవలయును. ఆయన అంతట సవరణ నుపపాదించుచు దేశీయ విదేశీయ కార్మికులకు సమాన సౌకర్యములుండవలెననియు, ప్రమాదములు జరిగినపుడు పనివారలకు కంపెన్సేషను నీయవలెననియు, వృత్తి మాలముగ రోగమువచ్చినపుడు కంపెన్సేషను నీయవలెననియు, రొట్టెలుచేసేవోట్ల రాత్రిబ్రష్టిల జేయువారికిని కంపెన్సేషను నీయవలెననియు నుపపాదించిరి.

సర్ జి. యశ్. మిత్రగారు భారతదేశమునందు లేబరు కోడులన్నియు నంగీకరించుటలేదని పరిశ్రమలన్నియును చచ్చిపోవుననిచెప్పిరి. సంరక్షించుటకు కార్మికు డెవరును ఉండరు. భారత ప్రభుత్వము అవసరమైన నిబంధనల నాచరణలో బెట్టును.

భారతదేశమున కొక హోదా లేకపోవుటవలన యీజింకరాజీయ సభలు, జాతీయమిత్రులవలన లాభముండదని బి. దాసుగారు చలించిరి.

సభయెదుట నున్న తీర్మానముపై నీమాటలు సరియైనవిగావని అభ్యర్థుడు త్రోసివేసెను.

కే. అహమ్మదుగారు యీనిబంధనల వలన లాభము నావికులగుడ గలగజేయవలెనని కోరిరి. ఇంగ్లాండులో రాజా తప్పజేయకుండనట్లే భారతదేశమున శ్వేతముఖులు తప్పజేయరాదు. ఆయన సయోజకవర్గమునుండి వచ్చిన నావికులకు తగిన సౌకర్యము జేయవలెనని ఆయన కోరెను.

సర్ బి. యశ్. మిత్ర ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సభయందు చక్కగ మాట్లాడిన అహమ్మదుగారి భోరణి సరియైనదిగాదనియు నాయకులు కార్మిక చట్టముక్రిందికి రాదనియు, వారు వేరనియు చెప్పి యీయుపపాదనము క్రమముగాదనిరి.

అభ్యర్థుడు—అదిక్రమముగాకపోవుటగాదు. అది నీచమైనది. (నవ్వు)

సర్ బి. యశ్. మిత్ర—మీనిర్ణయము నొప్పుకొందును. అది నీచమైనదే.

అహమ్మదుగారి సవరణయు, జోషీగారి సవరణయు త్రోసివేయబడి సర్ బి. యశ్. మిత్రగారి తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

నల్లమందు ఎగుమతి

అంతట సర్ జేసిలు బ్లాకెటు నల్లమందు యెగుమతి ప్రోత్సహనమునుగూర్చి యుపపాదించి దానివలన నిష్కేతకాలములో యెగుమతి పూర్తిగనే నెమ్మదిగ తగ్గునని చెలుపగా నది సభవారిచే అంగీకరింపబడెను.

డాక్టరు గౌరు, రామచంద్రరావుగారు యీ ఆత్మహింసాపద్ధతి తమకిష్టములేదనియు, తూర్పు దేశములలో నల్లమందు ఖర్చు తగ్గునపు డీపద్ధతి లాభములేదనియు చెప్పిరి.

పండిత మాళవాగారు ప్రభుత్వమువారిట్టి యుదాకరాజనీతిజ్ఞ కార్యముజేసినందుల కభిసంధించి భారతదేశము దొంగలించుట లేమ కిష్టములేదనిరి. ఇతరులు దొంగలించవచ్చును.

రామచంద్రరావుగారు యీ నిర్ణయమున కంగీకారము చెల్పుచు ప్రభుత్వమువారు నల్లమందునల్ల గల్లనష్టము నెటుల పూడ్చెదరని యడిగిరి. ఇందువలన రాష్ట్రములకొసంగు స్థాకర్యములకు నష్టముగల్గును.

సర్ జేసిలు బ్లాకెటుగారు భగవంతుని దయయున్నయెడల మూడుసంవత్సరములనాటికి నల్లమందు ఆదాయమువలన నష్టముగల్గినప్పటికి రాష్ట్రీయకృషులనిషయము పరిష్కారము గావచ్చుననిచెప్పిరి.

సభవా రంతట ఫలహారములకు లేదిరి.

వాయవ్యపరగణాల సంస్కరణములు

ఫలహారానంతరము వాయవ్య పరగణాల సంస్కరణములగూర్చి చర్చ ప్రారంభింపబడెను. రాజా గజ్జపరాధీగారు మాట్లాడుచు జిన్నా గారు ప్రభుత్వమును తమవిధానమును ప్రకటింపగోరినదియు, యిప్పుడున్న ప్రకారమైన సరిహద్దు రాష్ట్రములందున్న హిందువులకును, హమ్మదీయులకును వైషమ్యము గల్గుననియు, హిందువుల ప్రతిభలముగ నుండుటనల్లనే తమ యభివృద్ధికి భంగకరమని మహమ్మదీయులు తలంచెదరనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారే యెట్టి నిర్ణయమును గాంచుకండిరి.

అబ్దుల్ మోగారు భారతదేశమునందలి తరభాగములలో నల్లలుండుటవలన ఆరాష్ట్రములకు సంస్కరణము లొసంగుటకాటంకము లేకపోయెనని చెప్పిరి.

గులాంబారిగారు పటానులకున్న భారతదేశసైన్య విశ్వాసము పూర్తిగాదని చెప్పిరి.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు యీవిషయమును హిందూమహమ్మదీయు దృష్టితో విశీలించుట లేదనిచెప్పిరి. ప్రేకమిట్టి సలహాలో కొన్ని స్థిరపరపబడిన జిల్లాలపైబ్రహ్మ యేరి యానుండి వేరుజేయ వీలులేదనియు, సరిహద్దు రాష్ట్రము కేంద్ర ప్రభుత్వముయొక్క అధికారముక్రిందనే యుండవలెననియు చెప్పి అసంవిద్యముగ సరిహద్దు రాష్ట్రములందు ప్రజాయత్త కాఖిపై బ్రహ్మధికార ముండవలెనని సలహానిచ్చుట జూడ ఆశ్చర్యముగ నున్నదని సర్ శివస్వామిగారు నుడిచిరి. ఏరాష్ట్రముగాని అధికముగ వ్యయంపహాయముగ లేకున్న స్వాతంత్ర్యముగాంచజాలదు. కేంద్రప్రభుత్వ కోశమునుండి లోట్లకు డబ్బుచ్చునెడల కేంద్రశాసనసభలకు గూడ సరిహద్దు వ్యవహారములందు పూర్తి అధికార ముండవలయును.

సర్ అబ్దుల్ ఖయ్యం—యీయెదుటనున్న ప్రభుత్వక్షోభనమును జరుపుడు.

సర్ శివస్వామిగారి కింకర. మాట్లాడుచు సరిహద్దు రాష్ట్రములందు మతపిచ్చుగల జనము మాట్లాడుచు నుండెడివారై, బోధించుచు యెదుర్కొను చుండుటకావలయు సర్ దేవినే (ప్రేమార్థ సరిహద్దు రాష్ట్ర) ప్రజలను పొగడిగొలిపి మేడలగట్టి రని చెప్పిరి. ప్రేమదేవినే అంగీకరించుట రాజకీయముగ అవ్యక్తకార్యమును జేయుటయగును. (సార్వమ) సరిహద్దు రాష్ట్రమునందలి ప్రజలకు స్థానిక సంఘముల యొన్నికపద్ధతి చెలియదు. వారు తెలివిగలవారే గావచ్చును. కాని వారికి సచ్చరిత్రయు, స్వాధీనబద్ధులైయుండుటయు అధికార విధేయతయు లేదు. ఇందు సామ్రాజ్య విషయములగుడ జాలించిండుట ముఖ్యమని చెప్పి ముగించిరి.

జిన్నాగారు తాము 1906 లో పండిత మహేశ్వరగారి సహాయముతో మొదటిసారి కాంగ్రెసు నివేదికనుండి మాట్లాడితి ననియు అప్పుడు పదివాక్యములు మాట్లాడితిని చెప్పిరి. (నవ్వు) ఇప్పటినుండియు పండిత మహేశ్వర బాతీయవాదిగ మాట్లాడు నని అయినను చెప్పెను. అందుచేత పండిత మహేశ్వరగారి ఉపన్యాసభావము నాయన యెదుర్కొనగోరెను. ఆయన మహమ్మదీయ మిశ్రుల భావములనుగూడ యెదుర్కొన గోరెను. భారత స్వాతంత్ర్య మార్గమునుండి వెనుదిరెదరాదని ఆయన అడిగెను. కేనడాలో ప్రజాప్రాతినిధ్య సభలను యెదుట ప్రవేశ జెట్టి నపుడు పరిస్థితులు భారత దేశములో కన్న నన్యాయముగ నుండును. కేరళకు జన్మకర్తైన భావగలవారు సంఘమునందుకలన వైన లేదు. భారతదేశ స్థితి మెరుగుగ నున్నది. ధైర్యముగోల్పి వలదు. అందరును కలిసి పనిజేయునెల పరిష్కార మార్గము గా నిచ్చుచును. సర్ శివస్వామిగారు యిదివరలో కన్న నెక్కువ యుత్సాహముతో నుండిరి. మే జారితీసివేదికను ప్రజలకు పంపించుట లాసంగినగాని శ్రుతి గాంచజాలరని కృత్యముజేసెను.

సర్ శివస్వామి:—సాక్ష్యమునం దట్లులేదు.
జిన్నాగారు:—సాక్ష్యమెక్కడ? అది ప్రచురింపలేదు.
సర్ శివస్వామి:—నివేదికలందు గానియును.

జిన్నాగారు:—వాయవ్యపరగణాలయంనలి ప్రకటన వ్యవధయ మానవకరణంబులను క్రమక్రమం పథ్యకు పోకొర గనుపించుచున్నార. (నవ్వు)

హిందువు రక్షణకోసమని పంజాబులో గలపరలెనని కోరిన భావము విగాని భావవేరై, భూగోళపరిస్థితులవేరై నపుడు పంజాబులోగలపరగణం యొక్కయూగాని జిన్నాగారిని. మహమ్మదీయుల కెవరిని యీ కలపడవిషయములేదు. మేజరు అక్బరుఖానుగారుగూడ తమ అభిప్రాయములను మార్చు కొనిరి.

మత విషయములగుర్చి విదేశాంగ కార్యదర్శి సభ యందు తన్నుకొనమందురా? ఏపార్లమెంటులో వైనను వక్ర్య భిప్రాయములు ప్రకటింపమందును కాని చర్చను తన విధమున నడుపవలయును. ప్రభుత్వమువారు హిందూ ప్రాతికూల్యమును గమనింప నక్కరలేదు. వారు సరియైన ప్రకటనము గా వింపవలయును. ప్రేమదేవినే చర్యజరిపెదరో లేదో కేవలము యును. (సార్వమ)

సర్ దార్ శే లిండ్సేగారు అసభికార యూరోపియను సభ్యుల వక్షమున మాట్లాడుచు తీర్మానమును బలపరచిరి. సరిహద్దు రాష్ట్రములైనను సంస్కరణముల వలన లాభములను గమనించినందులకు వారు సంతసము చెప్పిరి. సచ్చారిత్రము, రాజభక్తి, స్వాతంత్ర్యము సరిహద్దు ప్రజలకు గలవు. ఇప్పటికి సాయంత్రము 20 గంటలయ్యెను.

ఇంకను రంగారావుగారు గారును మరొకరును మాట్లాడలేదు. అంతట అధ్యక్షుడు సభ చాలించెను. వరల శేఖర సమావేశమై యీచర్చను ముగించెను.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను సంబంధించిన తీర్మానము 19వ తేదీ గాక 24వ తేదీని భారతకానసభయందు చర్చింపబడునని తెలియుచున్నది.

పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూ రాజీనామా పండిత శ్యామలాల్ నెహ్రూ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యత్వము నకు రాజీనామా నివ్విడటము, ఆ సెంట్రల్ లో స్థానమునకు రాజీనామా నీచునందరించినట్లును చెలియుచున్నది.

రీడింగు ప్రభుదంపతులకు విదు రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకసభ్యులు రీడింగు ప్రభుదంపతులకు ముందు హోటలులో ఏర్పాటు విందొసంగిరి. దాదాపు 80 మంది ఆతిథ్యము వచ్చిరి.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై చర్చ. మార్చి 25 వ తేదీ రెండుసభల సాయంత్ర సమావేశము జరుగుననియు రాజప్రతినిధి ఆసమావేశమున ఉపన్యసించెదరనియు రాజప్రతినిధి సామ్రాజ్యకానసభ్యులకు సందేశ మువినట్లు అధ్యక్షుడు తెలిపెను. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యపై చర్చ మార్చి 24 తేదీ జరుగునని సర్ అలెక్సాండరు మద్దిమెనుగారు తెలిపిరి.

40 ఏండ్లక్రి మృతినొందుట:—నేడు ఇస్సెక్టు గోవిందసామినాయుడు బాలికరమున పరిస్థితులలో చనిపోయిన 40 ఏండ్ల క్రితము మై విచారణ జరిపెదరు. చనిపోయిన క్రితము ఆమె బంధువులు రెండొకరితో పెండ్లిచెల్లి తిరిగివచ్చుచుండిరి. తొలినా ఒక ఎద్దు దెవరి పరుగెత్తసాగెను. బండి బోల్తాకొట్టెను. బండిలోని ఇరువురమును బాగగ బెట్టుకురికెను. ఆమెపై చేర్చుకొనిరి. కాని ముసలి యామెకు ఎక్కువగా గాయములు తలలుటవలన చనిపోయెను (అ. ప్రె.)

గమనింపుడు గమనింపుడు

మన వస్తుపరిశ్రమ సంపూర్ణముగ

నేడుగంటుటకు కారణము

1840 సం॥ రమున కామస్వసభవారి సెలవు కలిపి యెదుట "మార్చి" వార యిచ్చిన సాక్ష్యము "25 సంవత్సరములు హిందూదేశమునలి పంపానములై మనవస్తువులు కొను నట్లు బలవంత పెట్టితిమి. హిందూదేశములో మనయొన్ని వస్తువులపై పెట్టితిమి. తేకుండెను. మూలవస్తువులపై సూటికి 2 1/2% మాత్రము డి. సు. ఉత్తరవస్తువులపై మాడ నిట్టి నామమాత్రములైన సుంకములే విధింపబడెను. కాని మనదేశమునకు వచ్చు మైందవ వస్తువులపై సూటికి 10 మొదలు 20, 30, 50, 100, 500 చివరకు 1000 వరకును మాడ ని డి. సు. పన్నులు విధించుచుంటిమి. మనము హిందూదేశములో నేర్చుకొన్నవారము సెల్లుమెన్సుమీని యుద్ధోపింపుదుము. కొని యుత్పాదముగ హిందూదేశమున దిగుమతియ్యెదము మనవత్తుల పట్లనే యీ పద్ధతి యి ను వర్తిం చుచున్నది కాని యి వట దిగు మ తియ యొడు మైందవ వస్తువులవయమున లేదు.....ఎవ్వరు దేశీయపరిశ్రమలు కడునుచ్చదలోనుండెనో యట్టి మారకు, దక్కా, మూర్తి దావాద్ మొదలగు పట్టాములయొక్క నాశనమును వర్ధింపుట మిక్కిలి విచారకరము. మనమలంబించిన నీతి సవ్యమగువ్యాపారపద్ధతికి భిన్నముగనన్నది. ఇందు క క్రిమంతులగువారు తమ బలమును బలహీనులపై నుపయోగించి రని నేను భావించుచున్నాను."

మహాత్ములవారి వాక్యము

గృహపరిశ్రమలు లేనివో మైందవరైతముల సరించెదరు. భూమినుంచి సంపాదించుకొన్న దానితో జీవించుట కష్టతరము. వారికి మరొక చేతిపరిశ్రమ అత్యవసరమై యున్నది. రాట్నపరిశ్రమయే సులభ మైదిగను చాక యైనదిగను మంచిదైనదిగను నన్నది.

కాళహస్తి. } సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి.
17-8-26 }

కొలంబోమారుగ మారిషసునకు బోవు టపా జనరలు పాస్టాఫీసువద్ద 25 వ తేదీ 6-25 గ వరకు గైకొందురు.

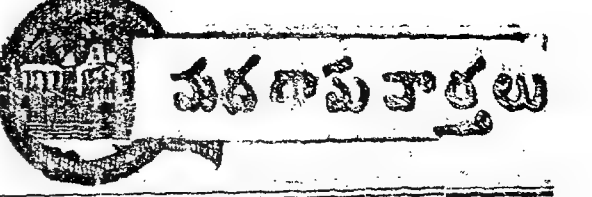
సర్ వెస్టీ విల్సనుగారికి

నాలుగు నెలలు నెలవు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి) లండన్, మార్చి 18.—సర్ వెస్టీ విల్సనుగారికి మార్చి 12 తేదీనండి నాలుగు నెలలకు మించునంద అవసరమున్నంతవరకు నెలవును ఇండియాముంత్రి ఇచ్చెనని ఇండియా కార్యాలయమువారు చెబుచున్నార.

బొంబయి ఆక్టింగు గవర్నరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి) లండన్, మార్చి 18:—సర్ హెన్రీ లాన్సుగారిని సర్ వెస్టీ విల్సన్ స్థానే బొంబయి ఆక్టింగు గవర్నరుగ నియమించినందులకు సార్వభౌముడు సమ్మతించెను.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవము:—గోవిందవృద్ధాశ్రమంలో శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవం ప్రారంభమవుతుంది. మార్చి 21 వ తేదీ రాత్రి 8.15 ప్రారంభమవుతుంది. నాడుదయము 10.15 2000 పేదల కన్యకానము జరుగును.

తిరువల్లి క్షే. శివరామస్వామి:—యీశ్వరవారు తిరువల్లి క్షే. శివరామస్వామి వీధి. నెం 81 గృహమును ఈ నెల 20 తేదీ శనివారం సాయంత్రం 4-80 గంటలకు నేలం తాయారమ్మల రుక్మిణిపరిణయ కాలక్షేపం జరుపబడును.

గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము

గుంటూరు మార్చి 19:—కార్యదర్శి యిక్రింది తంతి వార్త పంపుచున్నాడు ఈనెల 21 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గంటలకు గుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము జరుగును. రాష్ట్రీయ కానసభకు సామ్రాజ్యకానసభకు అభ్యర్థుల నామములు నిర్ణయింపబడును. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ఎన్నికలు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరుగును. క్రియ తటి. ప్రకాశం పంతులు సి. వి. యే. సరసింహరాజుగార్లు ఈసభకు వచ్చెదరు. కాంగ్రెసు అభిమానులు అభ్యర్థులకు నిలక తలచినవారు ఈసభకు రావచ్చురు.

రాకపోకలు—పెన్నీరాధేరాగారు కష్టము కల

కృష్ణ స్త్రీవార్తగారు దాసుగారు నేడుదయము వచ్చిరి. బోధరాగారు ఎ. ఎ. విశ్వగారు నేటిరాత్రి డిల్లీ బో నున్నారు (అ. ప్రె.)

యజ్ఞవల్క్య శ్రీధర సంఘకార్యదర్శి కె. టి. పాల్. సి. టి. యి. గారు ఉదయమున నేలమునుండి వచ్చిరి. శేషరాత్రి కలకత్తా మెయిలులో నెల్లూరు చెల్లెలకు. (అ. ప్రె.)

పి. ఆంజనేయులు యం. యల్. సి. గారు నేటిరాత్రి తెనాలి బోయెదరు.

మద్రాసు రిపోర్టులసంఘము—ఈ రిపో

ము వారి సామాన్యసభ విలిఫీన్స్టన్ బయస్కాపు మడిరమ్మ సందు అదివారమునాడు జరిగెను. టి. ఇ. గ్రాడీగారు అధ్యక్షుల పోషించిరి. ఈ దినవారూ కార్యనిర్వాహకులుగవచ్చు కొనబడిరి. అధ్యక్షులు టి. ఇ. గ్రాడీగారు, కార్యదర్శి టి. క్రినిసాపము, కోశాధిపుడు. పి. ఎస్. దేశికాచారి, కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులు టి. ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, కె. బక్ష్వాసాధయ్యరు, జి. కె. వాసుదేవయ్యరు, పి. జి. డి. చార్ల ఆర్. దొరే రాజు, ఎస్. వాంజీ నాథయ్యరు గారు. రిపోర్టుల క్లుప్త సావించుటకు తీర్మానించడమైనది.

వాయవ్య పరగణాలు

సంస్కరణములు

స్వరాజ్యపక్ష ప్రాతికూల్యము

"ఇప్పుడున్న శాసనరీత్యా సంస్కరణములే?"

డిల్లీ, మార్చి 18—భారత కానసభయందు ఫలాహారా నంతరము వాయవ్యపరగణాలలో సంస్కరణముల ప్రవేశ జెట్టుటను గూర్చి చర్చ వచ్చుటకు ముందు వ్యరాజ్య పక్షము వారు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను అపార్థములు వ్యాపింపకుండజేయుటకై తమ వైఖరిని చెప్పుచు నోకయడంతము ప్రకటించిరి. అందు వాయవ్యపరగణాలు బ్రిటిషు ఇండియాలో కలసియున్న భాగమనియు యికముందు కాంగ్రెసు గాని స్వరాజ్యపక్షముగాని అంగీకరించు సంస్కరణముల విధానము నుండి వేరుజేచు మీచేరవలె తెలుపబడినది. ఏ రాష్ట్రముల కైనను సంస్కరణములను వర్ధింపజేయుటలో ప్రత్యేక పరిపాలనాసౌకర్యముల నీవత్తును పేషింపకపోగా ఆరాష్ట్రములందు యేమతమువారు యెక్కువగా నున్నారనిగాని తక్కువగా నున్నారనిగాని ఆలోచించుటలేదు. ప్రస్తుతమున్న శాసన రీత్యా సంస్కరణములను వ్యరాజ్యపక్షము బిచ్చకొనజాలరు. ఈ యుద్ధముతోగూడ గాంధీమహాత్ముని లేఖగలదు. స్వరాజ్యపక్షము సయ్యదు ముర్తుజాగారి తీర్మానముపై తలదా ముగ్ధుడై వైఖరిని వారు అంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

మంత్రుల వేతనముల నిరాకరణము

ద్వంద్వ పరిపాలన ఖండించుట

సారాయణరావుగారి విచిత్ర సమర్థనము

బర్మాశాసనసభ కార్యక్రమము (ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు తంబి)

రంగూను, మార్చి 18:-హోంరాజకీయ శాఖల డిమాండుల తగ్గించుటకు ప్రతిపాదించబడిన కొంత తీర్మానము మిగతా తీర్మానములు ప్రతిపాదించబడిన పిదపయో, లేక ఉపసంహరింపబడిన తరువాతనో నూరురూపాయలు తగ్గించి మొత్తము డిమాండు ఐర్లాండ్ శాసనసభ నేడు గ్రాంటుచేసెను.

తనవకతుడున్న శాఖ వ్యయముకొరకు రూ.26,88,400 టు గాఢమునని అటవికాఖానుంట్రి ప్రతిపాదించెను. అట్టివి కాఖానుంట్రి వేతనమును సంపూర్ణముగ నిరాకరించవలసినదని హోంరూలు పార్టీ నాయకుడు యు. పుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. సక్రమవిధాన కొరతమునకు, విశ్వాస రాహిత్యముచేతను మంత్రివేతనము నిరాకరించవలసిన దని చట్టము గోరును. ద్వంద్వ ప్రభుత్వముందు బర్మా ప్రజలకు విశ్వాసము లేదనియు, ప్రజల తిథిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ తాతమేడ మొదలగు పన్నుల విధించుటకు ప్రభుత్వమునకు ప్రోద్బలమై అధికారధర్మావ్యవహారము జోహారుల్పించి, గవర్నరు చేతులందు కిక్కినవ్యయముగ మంత్రులున్నారనియు, పుగారు నుడిచిరి. వారు ప్రజల నమ్మకమును గోల్పోయిరి. కాబట్టి తక్షణమే మంత్రి వసతులను వారు రాజీనీయవలయును. గవర్నరు మంత్రులొకటి పరిపాలించినను తనకు సంతసమే. తను స్వాధీనమందున్న బ్లాకు కోటలయాలమున ప్రభుత్వము తీర్మానము నోడించినచో, ఐరిష్మొక సక్రమకర్తయన మంత్రుల తిరిమివేయుటకు పూనెదమని యుపుగారు పల్కిరి.

జాతీయవాది తీర్మానము బరచరచుట

జాతీయవాదియగు యు. భాపిగారు తీర్మానమును బల

పరచి రాజ్యాంగసమన్వయై చర్చ లేవదీసెను. ఎన్నుకొనబడిన శాసనసభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు బలపరచినగాని మంత్రుల సలహాలకు విలువలేదు. మంత్రులు ప్రజాయిత్రము చేయబడిన కాఖుల పరిపాలించుచున్నాగ, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో అధిక సంఖ్యగల సభ్యులయనుమతి ప్రకారముగ మంత్రులు సంపరించని యెడల బ్రాహ్మసర్వ సభ్యుల కర్తవ్యము లేదు. అధికారసభ్యులు, దొరతనముచే నియమింపబడిన సభ్యులుగలసి ఈ క్వాంటిట్యాను నేలు సమన్వయ నిర్ణయించినయెడ సంస్కరణములు నట్టి బూటకములగును. శాసనసభయందు జాతీయవాదులు మేజారిటీ పక్షముగనున్నారు. యితర పక్షములనుండి మంత్రుల నియమించుట పార్లమెంటుకి ఆచారమునకు ప్రతిహేతుముగనన్నది. అంతియ కాక జాతీయవాదులకు ప్రభుత్వముపై నమ్మకము పోయెను. మూడు సంవత్సరములు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడిన పీదప, మంత్రులయందు తమకు విశ్వాసములేదని ప్రతిపాదించవలసిన తీర్మానము నిరాకరింపబడినది. గవర్నరు మొట్టొకరియందు మార్పులేనంతవరకు వారు మంత్రుల వేతనము నిరాకరించెదరు. ఎన్నుకొనబడిన సభ్యుల మేజారిటీ వేతనముల నిరాకరించినను మంత్రులు రాజీనీయని యెడల, మంత్రులు ప్రజలకు బాధ్యులు గారు. వారు ప్రభుత్వమునకే ఉత్తరవాదులయ్యెదరు. 800 సభ్యులగల ప్రజాసభిప్రాయమునందు 13 ట్రిటిషు పాదలుగ లెరు. అటవికాఖానుంట్రి అట్టిసంఘమునకు ప్రతినిధిగ నున్నాడు. ఢిల్లీవంటి ప్రతినిధి మంత్రిగ నియమించుట యెచ్చటను గానరాదు అని జాతీయపక్ష సభ్యుడు నుడివెను.

స్వరాజ్యపక్షము తరువున తీర్మానమును బలపరచి, చింతాను జీ మొదలగు ప్రాతమంత్రులు ప్రకటించినట్లు తమకు ద్వంద్వపరిపాలనయందు నమ్మకము లేదనియు లక్ష్మీగారు చెల్లిరి.

స్వతంత్రపక్షనాయకుని ప్రత్యుత్తరము శాసనసభ జీవితకాలమందు తాము సంస్కరణములకొన సాగించెదమని ఎన్నికనమయందు జాతీయవాదులు ప్రకటించి రనియు వారి పక్షమునుండి మంత్రులను గవర్నరు నియమింపక పోవుటచే సంస్కరణములు బూటకములనియు గొడ్డు గేదె నంటి వనియు, వారు ప్రకటించసాగినయొ, శాసనసభను విధ్వంసము చేయ ప్రతిచేసిన స్వరాజ్యవాదులు హోంరూలుపక్షములతో చేతులను గలపిరనియు యిండి పెండెంటు పక్ష నాయకు డగు దిగ్విజయ్ గారు చెప్పి తీర్మానమును బ్రతిఘటించిరి.

79 సభ్యులలో 16 మంది సభ్యులు మాత్రమే ద్వంద్వ పరిపాలనకు విముఖులుగనుండిరినియు, మంత్రుల నియమమునకు అసంతృప్తి జెందినప్పటినుండియు జాతీయవాదులు వారలతో గలపిరనియు స్వతంత్రపక్ష సభ్యుడగు మహమ్మదు ఆజామ్ గారు చెప్పి తీర్మానము ప్రతిఘటించిరి.

ప్రజాభిప్రాయమును గవర్నరునకు ఎరింగించువానినిగల తిర ప్రభుత్వము నియమించవలయునని అంగ్లో-హిందవసభ్యుడు కాంపగ్నాకుగారు చెప్పి తీర్మానము బలపరచిరి. గత శాసన సభయందు ప్రభుత్వపక్షమున వోలు నిచ్చిన ప్రస్తుతపు మంత్రి ప్రజాభిప్రాయము మొట్టమొదట గవర్నరున కెరింగించునో సభ్యులకు బోధపడుటలేదు.

విచిత్ర హేతువాదము

తక్కువ సంఖ్యాకులు గుర్తించుటకు యిట్టి మంత్రివసని నీయుట బహు సమంజసముగ నున్నదని ప్రభుత్వముచే నియోగింపబడిన సభ్యులను సారాయణరావుగారు చెల్లిరి. గతశాసన సభయందు తక్కువ సంఖ్యాకులయెడ జాతీయవాదులు జాపిన వైఖరి నిరసించుటకు తీర్మానము సారాయణరావుగారు ఎదిరిరి. అనధికార సభ్యులు పెక్కుమంది తీర్మానముపై శ్రద్ధ గించిన బదులు రేపటివరకును చర్చ నిల్పవేయబడినది.

విజయ్ కౌవలెను

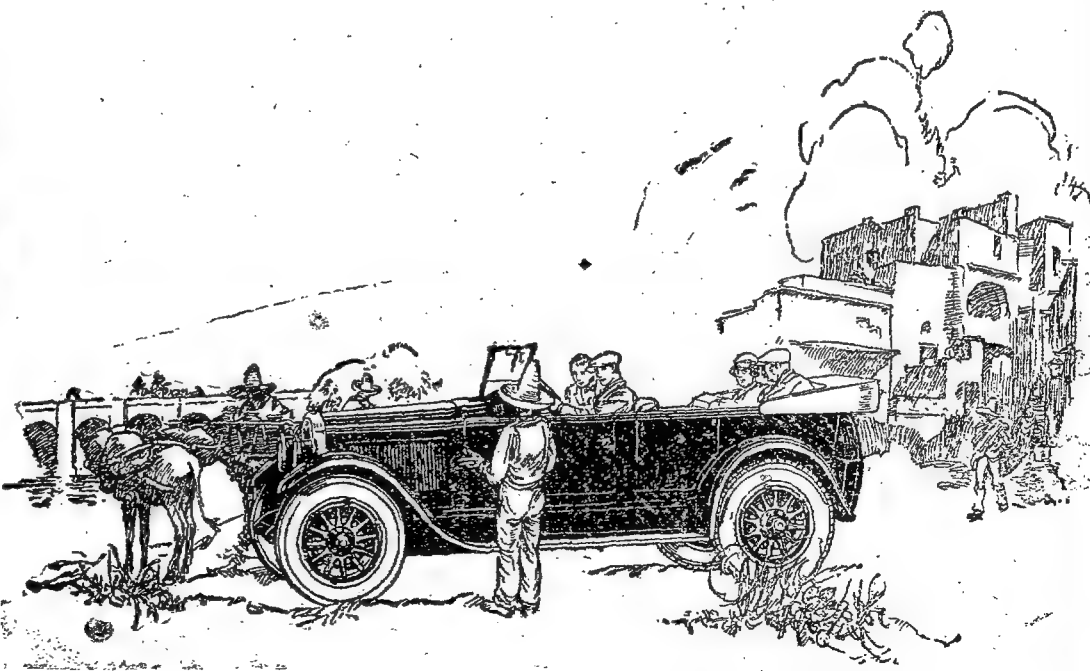
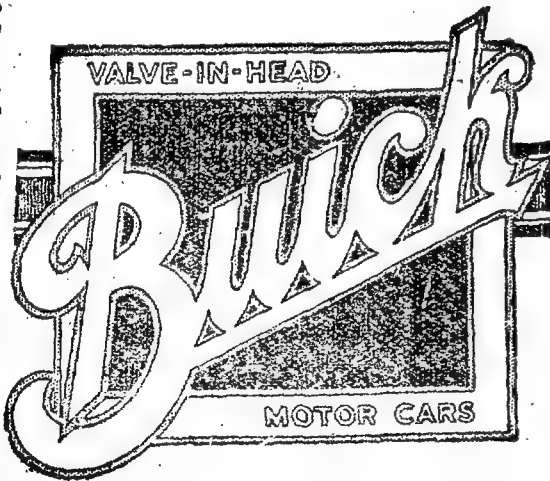
తలనొప్పి, యిక్ష్మయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటినొప్పి మొదలగువ్యాధులను ఒక టూణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజేందిన "జామా తైలమునకు" గేముగు ముదు వేరేది యు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రమలను పొందియున్నది. బడ్డి 1-కి అకాలు 6 యిచ్చి ఉపయోగించి చూచుడు.

అమర్ చెందు, శోభా చెందు

యింగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్ఫారిక్,

నైట్రిక్, మురాటిక్ ఆసిడ్లు, వ్యాపారస్థులు,

నెం. 63 నైసప్పనాయునిపీధి, మదరాసు.

స్టాండర్డు మాడలులు 1-కి ధర రూ 5,200

అంతకుపై నుండియు గలదు.

హెడ్ ఇంజనునందు ప్రధాన వాల్వు గలదు.

బ్యూక్ మాడలుల కన్నిటికిని 4 చక్రముల బ్రేకులు, బెయిన్ టైరులు స్టాండర్డు ఎక్స్ప్రెస్ మెంటుగా నుండును.

సింప్లన్ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్.,

మదరాసు, ఉదకమండలము.

చెన్నపురి దక్షిణ మహారాష్ట్ర

ఇనుపదారి లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక్విటీ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 1 ది మొదలు జూలై 1 వరకు లెసులలో యీ క్రింద వివరించిన ప్రకారం బండ్ల రాకపోకలలో కాలనిర్ణయపు మార్పులు జరుగును. దీనిని అందరు గమనింపదగును. యీ క్రిందిబండ్ల వరుసలు క్రిందగా చేర్చబడినవి.

Table with 2 columns: Item description and Quantity/Weight. Includes items like 12 మిక్స్డ్ మిరాజ్ వరుసలు, 11 డిటా కొల్లాపూరు వరుసలు, 84 మిక్స్డ్ బెల్గాం వరుసలు, 88 డిటా లోండా వరుసలు.

Table with 2 columns: Item description and Quantity/Weight. Includes items like 1 పూనామెయిల్ బెంగళూరు వరుసలు, 8 పార్సెల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు పూనావరుసలు, 11 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు మిరాజ్ వరుసలు.

Table with 2 columns: Item description and Quantity/Weight. Includes items like 60 ప్యాసెంజరు అని పిలువబడునది క్రోజాడ లం వరుసలు, 58 మిక్స్డ్ హాస్పేట్ వరుసలు.

Table with 2 columns: Item description and Quantity/Weight. Includes items like 85 మిక్స్డ్ బండి బల్లారివరుసలు, 28 మిక్స్డ్ మర్చండ్ వరుసలు.

నెం 1, 2 పూనామెయిలుబండ్లు ఇదివరలోవలె యితరం తప్పుడు, దొడ్లబల్ల పురంలో ఆగక యిక ముందు గోల్ పొల్లి టకరిస్టేషన్ లో నిలుచును.

నెం 12 కొల్లాపూరు ప్యాసెంజరు సిరాపుడి తిరుపత్ స్టేషన్ లో మాడా నిలుచును. సరాసరి బండ్లవరుసలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినందున వాటి కాలక్రమము ననుసరించి మిటర్ గేజిలో మాడా స్వల్పమార్పులుండును.

ఇంకను వివరములు కావలసినవారు స్టేషన్ లో విక్రయించేది (Time Table) కాలనిర్ణయపట్టికను కొని చూచుకొనవచ్చును. (నెం 17)

అచరభస్మము

శ్రీ ముక్త్యలరాజావారి సంస్థానమున సక్రమముగా 800 పుటములు చేయబడినది. దయచిటిన్ అనే బహు మూల వ్యాధిని బోగొట్టి అందుకు తీవ్రపదార్థమును మాయముచేయును. వేకిని, దగ్గును, తుయను బోగొట్టి కఫమును తగ్గించును. అనుపానని శేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును. సహస్రపుటాశ్రకమున కంటే హెచ్చుగుణమున్నును. ఉపయోగించు విధము ముందుతో పంపబడును.

2126 నెల తుల 1 కి రూ 5-0-0 లు. 2 మేనేజరు, ఆర్డర సాయనశాల, 264 ముక్త్యాల. (కృష్ణాజిల్లా)

బర్మా శాసనసభ

మొదటి ప్రభుత్వ పరామర్శము

బడ్జెటుపై చర్చ

రంగూను, మార్చి 17:— నేడు బర్మా శాసనసభయందు చాలసేపు యూపూ (హోయాల) గారు క్రిమినల్ కోర్టుల కోత నువపాదించు అడిషనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటులను కొంతకాలమువరకు నియోగించుటనుగూర్చి చర్చకు నిన్ను చేగా ముగింపక పోవుటచేతపదియే జరిగెను. డివిజనుకోరగా నది వదిలివేట్లు తక్కువై ఓడిపాడెను. ఏళ్లకు ప్రభుత్వసభ్యులను చాలమంది అసభికార సభ్యులను చర్చయందు పాల్గొనిరి. దీనిని బలపరచిన అసభికార సభ్యులందరును యీ ఉద్యోగముల కవసరము గల దనియు, పరియైన నిర్ణయము జరుగుటలేదనియు తెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యులలోరడే, నేరము తక్కువగుటచేత 14 జిల్లాలలో 14 మంది అడిషనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటులను నియమింపవలసి వచ్చెనని చెప్పిరి. అనుభవమున్నవారు గదా యని యీయ్యద్యోగములను పింఛనుపుచ్చుకొన్న యద్యోగులు నియమింపబడిరి. వారుండుట వలన డెప్యూటీ కమిషనరులు నేరములు గలుగకుండ జూరుటకై ప్రయత్నముల చేయవచ్చును. నేరములు జరుగకుండ జూరుటకు ప్రత్యేకము యేర్పాట్లు చేయబడినవి చీపు సెక్రటరీ చెప్పెను. అడిషనలు మేజిస్ట్రేటులను నియమించుట యొకపద్ధతి. ఈ మేజిస్ట్రేటులు వచ్చేసంవత్సరము ఫిబ్రవరి ఆగ్రహరకును పనిచేయుదురు. ఈ ఉద్యోగముల నింపుటకు బర్మా సివిల్ సర్వీసులో గుణగణాలు గలవారు తగినంతమంది లేరని ఆభిప్రాయము తెచ్చెను.

రెండు కోతలు నామకః ఉపపాదించబడి యుపసహరించుకొన్నపిదప శే. కే. మాన్ గారు జెయిల్లు, కాన్సిట్టె సెటిల్మెంట్ల కింద నూరురూపాయల కోత నువపాదించిరి. ఆయన భారతరాజకీయ ఖైదీలను బర్మాకు దీసికొని వచ్చుటగూడదని తెలుపగోరెను.

బెంగాలు ప్రభుత్వసూచనను బర్మా ప్రభుత్వముచారస్యభావముతో గౌరవింపి ఒప్పకొని వారిపాఖ్యముల జూరుచుండునని పు సెక్రటరీ సభవారికి తెల్పెను.

బర్మా రాజకీయముగ భారతదేశములో భాగముగనున్న విషయమును హోం మెంబరు మాచించెను. అంతట సభయందు వోట్లు పుచ్చుకొనబడెను. 38 మంది అనుకూలముగను 38 మంది ప్రతికూలముగ నుండిరి. ఈ సెషన్ లో ప్రభుత్వపరామర్శమున కిదియే మొదలు. అంతట సభ లేవటవర కాపిశేయ బడెను. (ఆ. (పె.)

కరిమేహమువలన ఆర.చేతులలో నల్లమచ్చలకు క్రూరమయిన చర్మవ్యాధికి చికిత్స

ఆయా, చాలాకాలమునుంచి నాదేహములోని రక్తము చెడి ఆరచేతులలో నల్లమచ్చలుపుట్టి చర్మము చిరునెక్కి పగిలి బాధపడుచు ఆనేక వైద్యులవల్ల పలువిధములయిన మందుల తినియు నివ్వని వనోరథుండనై తువకు మృదానులో బ్రాడ్వే నెం 129 రున యుండు ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మకీ లిమిటెడ్, బ్రాడ్వే వైద్యశాలకు డాక్టరుగ వైద్యపతి కోలా జయరాము నాయుడుగారితో మోచించివారు నావ్యాధిని గుర్తించి యివ్వబడిన ఖర్చుకీ సంబంధించిన కొన్ని మందులను యివ్వగా, వాటిని సేవించిన మూడు 15 దినములకు నాకు అంతటి స్వల్ప కాలములో గుణము గలుగునని తెలపనికాలములోనే ఆశ్చర్యము గలుగునట్లు నాచేతిలోని మచ్చలు రూపుమాపిపోయి క్రమేణ పూర్ణ ఆరోగ్యమును బొందినందుకు నాకు సవరు డాక్టరుగ వారియందుగల కృతజ్ఞతను యిందువలన వెల్లడిచేయుచున్నాను. ఇలాటి క్రూరచర్మవ్యాధిగలవా రెవ్వరేనియు యీ డాక్టరుగారి చికిత్సకులొనై వారిచ్చు బోషణము సేవించిరని వాదనను నావలెనే ఆరోగ్యభాగ్యము ననుభవించురని దృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

Sd/ఎస్. ఏ. పార్థసారథి మొదలియారు, మృదాను } లింగనమ్మద్రము జమిందారు, ద్వితీయ, మెదక్కు 13-3-26 } హోఫ్ ప్రాడోము అంతు కంపెనీ, మృదాను.

మకరధ్వజ రసాయనము.

దీనిని సేవించినవో తి, తేస్సుబలము, పుష్టి, కాంక్ష మనోబలము, రుతిదార్ఢ్యముకలుగజేయును. 60 మృత్తులు 3-7-0. 2460 సి. ఆర్. మెడికల్ హాల్ రామచంద్రపురం(గోదావరి.)

బెంగాలు శాసనసభ

బడ్జెటుపై చర్చ

కలకత్తా, మార్చి 17:— నేడు జరిగిన బెంగాలు శాసనసభా సమావేశమునందు ఆభిప్రాయము నేడు ప్రచురింపబడిన కలకత్తా పత్రికయొక దానియందు యిపుడు సెలెక్టుమిటి విచారణలో నున్న హారా వంటనె లెల్లునివేదికయందలి భాగములు ప్రచురింపనివి కొన్ని గాన్పించెనని అభ్యుక్తులకు తెల్పిరి.

సెలెక్టుమిటి సభ్యుడు యిట్లు అప్రకటితముగ సంగతులను పత్రికలకు వెల్లుట అభికారమును దుర్వినియోగము చేయుట యనియు, బాధ్యతగల పత్రిక కమిటీలు కావనసభ హక్కులను గౌరవింపవలెననియు అభ్యుక్తుడు తెప్పెను.

సర్ హ్యూ ఫ్రీ వెన్నును న్యాయపరిపాలనాశాఖ క్రింద గ్రాంటు నుపపాదించినపుడు అందు 1 రూపాయి తగ్గింపవలెనని యుపపాదించబడి సభాధిక్షేటు జ్యాడిషలు సర్వీసులో మహమ్మదీయులు ఆఫీసులకుగ లేరని మాచింపబడెను.

సర్ ఆల్బర్ట్ రహింగారు మట్లాడుచు ఈ ఉద్యోగములను హైకోర్టు జడ్జిలు చేయుచుండి రనియు, జ్యాడిషియల్ సర్వీసులో నుద్యోగులను ప్రభుత్వమువారే జనసంఖ్యనుబట్టి చేయుచుండవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ హ్యూ ఫ్రీ వెన్నును ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు హైకోర్టు ఉత్తములేనవారిని నియమించుననియు, జ్యాడిషలు సర్వీసులో మహమ్మదీయులసంఖ్య యొక్క సగతేనందులకు ని. దింప బనిలేదనియు తెప్పిరి. ప్రభుత్వరీత్యా ఉద్యోగముల విషయమున మత విషయములు వచ్చుట ఆయనకీర్తములేదనెను. కాని హిందువులను మహమ్మదీయులను ఉన్నా రన్యాయులందు కలిపి సర్వీసులలో ఉభయజాతులను తగినంతమందిని గర్హియుండవలెను. ఇచటమాత్రము జనసంఖ్య దామాషునబట్టి ఉద్యోగములిచ్చుట ఆయన కీర్తములేదని చెప్పెను.

అంతట నీయుపపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. సభ ముగింపబడెను. (ఆ. (పె.)

జీవధనరక్షణి 1267

పశువుల వ్యాధిని గుర్తించి జీవధనమును తయారుచేసి వ్యాధిని కుదుర్చుటకు దీనికి సమానగ్రంథములేదు జీవధనములు ప్రతివోటును సులభముగ దొరకును. ప్రతి యొక్కరివద్ద ఈ గ్రంథముండి తీరవలెను. ప్రతి 1 కి ధర రూ 1-4-0 వి. పి. ఖర్చు చేరు. జీవధనరక్షణి ఆఫీసు, గూడూరు, నెల్లూరు జిల్లా.

జీవధనరక్షణి ఆఫీసు, గూడూరు, నెల్లూరు జిల్లా.

మదనవిలాసము

నిక్కాకచేతగాని, యితరకారణములవలనగాని కలిగిన కుక్కనష్టమును తగ్గించి వీర్యమును గట్టిపరచి సంసారసుఖమును గలిగించు తియ్యనిరసాయనము. 4 బెన్సుల సీసా 1 కి తపాలా ప్యాంకింగుతో రూ 3-9-0. 2460 మోహన ఫార్మసీ, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares

2650

మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టులు, రుద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొదలగునవి కొరినవారికి సరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా పంపబడును. మంచి పట్టుబని యను 1 కి రూ 7 నుంచి 10 వరకు రుద్రాక్ష 108 వుండేసరికి 1-కి ఆజూలు 6 నుంచి రూ 10 లు. 82 పూసలుపున్న కంటి 1-కి ఆజూలు 8 నుంచి రూ 10 లు గౌరీకంఠపూస 1-కి రూ 3 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముకల పూస 1-కి రూ 2 నుంచి 30 లు పొత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రూ 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూర 10, 12, 1-కి రూ 14 నుంచి 15 లు బెంగళూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచరకం, రూ 35 నుంచి రూ 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రూ 25 నుంచి 150 లు చిన్న పిల్లలు ఆడతగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటుంటి పెట్టె 1-కి రూ 1-8-0 మర్రాకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రూ 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాశేటలూ ఉచితము.

యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

విర్యబంధ

చిన్నసీసా 1-8-0

2) ఎంతవలసవీర్యమునైన గట్టిపరచి మూత్రములోను స్వస్థమందును వీర్యనష్టమును తగ్గించు నిలిపివేయును. వారంరోజు ముదిరిన సపుంసకత్వమును పొగొట్టి మాలిన యావనం కత్తి యిండ్రియపట్టుత్వ మిచ్చును. అశర్మము ఒంటిసోపులు కాళ్ల తీత రూపుమాపును. రాజుల అంక వైద్యుల విదేశవాసుల మెప్పు పొందిన సిద్ధావధం. పెద్ద సీసా రూ 8-0-0. అశర్మలై నిరాశులైనవారికి వైఫరీతము రూ 5-0-0. తపాలాఖర్చు 0-6-0 అమృతరత్నాకరము 45, బందరుపేటి మృదాన్

గాంధీ జ్యోతిషులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయకాలమైనను తెలుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ. 1-0-0 పై పత్రికపై 0-4-0 సొలి ఫలము మాసవారిగ వ్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రపత్రిక: ఈ జ్యోతిషుల పొందిత్యమును మనఃపూర్వకముగ వివరించుచున్నాము.

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి-చిత్తూరుజిల్లా.

మా న స్థా ల్లా సి నీ మాత్ర లు 30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలసలభము! (ప్రాప్త్యుభయప్రత్యేకము) గుణముధికము! శరీరములో ఉష్ణధృక్కుముచే కలిగిడి వైత్యకాకల కీమాత్రలు దివ్యాన్యుతము. అతీర్ణము, అరుచి, అపులింతులు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలత్వము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, శ్రేణు, అశులు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను నోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాలెనొప్పులను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరెనవి. అనుభవముగల ఔషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

విరునామా: (1978)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భుమిడిపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచించబడినది. ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:—

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంధ్రదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యశవంశీకుని పేరట కాధ్యపముగా నిచ్చినాడు. అతని జాతకచక్రముగూడ నున్నది. ఒకయోధ్యోగిదురాగతములచే పితూరి యెట్లు లేగినన; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యెనో; తన బుత్తక కులచేతను, ప్రళస్త దేశభక్తిచేతను, నిష్కాపాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజ లాతని కెట్లు సరక్తులతో; ఇంగ్లీషు జడ్జిలకేసానారముల నాత డెట్లు సంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయివేయగలిగెనో; యాతనిపితూరిక యాతనిప్రాణము నెట్లుపుచ్చుకొనినో యంతయు మనకు మోప బడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము వట్టు కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొక్కయు ద్యోగిచే ఆనవాలు పట్టింపబడినవాడు తన ప్రియనేనానాయ కునికొక మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు ఎకై తపస్సుచేయుటకై యేగి సమయము వేచియున్నాడని యు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమునకు ఆర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. కి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భుమిడిపాటి సత్యనారాయణ,

2805 ఇన్నీ నుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీశృంగార కాదంబరి

2599 (పద్యకావ్యము 3500 పద్యములు)

సంస్కృత కాదంబరికి సరియైన యాంధ్రీకరణము.

పూర్వోత్తర భాగ సమీక్షము.

బహుశః మునిపపత్ హైమ్యులు ప్రధానాంధ్రోపాధ్యాయులగు బ్రహ్మశ్రీ - చింతలపల్లి నరసింహశాస్త్రిల వారిచే రచింపబడి అద్భుత కథాసంవిధాన వర్ణనాసమేతము శృంగారసభరితమునై ముచ్చుచున్నది. నల పూర్తి కాకపోయెడు రూ. 3-0-0 సగము క్యాంకో... రూ. 2-8-0

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందు నన్నె, 292, ఎస్సనేడు మదరాసు, లేక

ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసు 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు

పంజాబు శాసనసభ

పోలీసు గ్రాంటుపై చర్చ

లాహోరు, మార్చి 18:—నేటిదినము పంజాబు శాసన సభయందు పోలీసు గ్రాంటునందు నామకార్యముగ కొంత మొత్తమును తగ్గింపవలయునని చౌదరి అభిప్రాయ హేతుగారు గావించిన ఉపపాదనముపై చర్చజరిగెను. అనధికార సభ్యుల ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి: పోలీసువారి లంచ గొండితనమునుదుర్మీ తిని ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సహించుచున్నారని కొందరు సభ్యులు నూచించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు చేసిన ప్రభుత్వవిమర్శకులకు బలము కలుగజేసినవా రయ్యెనరు. ఇట్టిపని ప్రభుత్వమువారెన్నడు జేయరు. కొంతమంది పోలీసు నూపరించెంఁజెంటులు దుర్మీ తివరలని కొందరు సభ్యులు నూచించియున్నారు. తన సమాధానము చెప్పటకు అవకాశములేని వారిని రంగమునకిచ్చి వారి నైతికప్రవర్తనను విమర్శించి వారు దుర్మీ తివరలని వారి వెనుక చెప్పట సరియగులేదు. ఏదైనను నిదర్శనములను గౌరవ సభ్యులు ఎత్తిచూపిన తన చర్య పుచ్చుకొనుటకు వీలుండును. కాని నిరాధారముగ ప్రకటనలు గావించుటకు ప్రయోజనములేదు. ఖరూరపుపండ్లను పుచ్చుకొనుట గూడ తప్పని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించియున్నారు. ఏప్రభుత్వోద్యోగియైనను ఈ నిర్ణయమునకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినట్లు నిదర్శనముచూపిన తనచర్య పుచ్చుకొనుటకు ప్రభుత్వము వారు సిద్ధుగనున్నారు. సాంఘికవిభేదములను పోలీసువారు పురికొల్పుచున్నారని చెప్పబడినది. సాంఘిక విభేదములు అల్లగులు జరిగిన పోలీసువారికి ఇబ్బంది కలుగుటయేకాక ఒక్కొక్కపర్యాయము ప్రాణహానికూడ గలుగును. జనులు అల్లరుల నణచిన పోలీసు ఉద్యోగిని ద్వేషించుచుండెనరు. ఇట్టి పరిస్థితు లలో పోలీసువారు సాంఘిక విభేదములను పురికొల్పుచున్నారని చెప్పట చిత్రముగ నున్నది. ఈ లంచగొండితనమునకును దుర్మీ తిని ప్రభుత్వమువారే కారకులని చెప్పట సరికాదు. నిజమును అంగీకరింపవలయును. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు ఈ దుర్మీ తిని పంపకొనుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయము ఏర్పడిన గాని ప్రభుత్వమువారి కృషికి లాభముండదు. అనధికారసభ్యులతోపాటు ప్రభుత్వమువారు కూడ ఉద్యోగుల దుర్మీ తిని యాపుమాపవలయు ననియే ఉద్దేశించుచున్నారు.

గ్రాంటునందు కొంత మొత్తము తగ్గింపవలయు ననుఉప పాదనము ఉపసంహరింపబడినది. (అ. (పె.))

బడ్జెటుచర్చ ముగియుట

లాహోరు, మార్చి 17:—నేడు పంజాబు శాసనసభ యందు బడ్జెటు, డిమాండులమీద చర్చ, 18 వ డిమాండునుండి ముగియబడినది చర్చజరిగినవిషయ మంగింపబడినది.

వ్యవసాయపు 17 వ డిమాండును సర్దారు బోగోలెడసింగు ఉపపాదించుచు దీర్ఘోపన్యాసము గావించిరి. వ్యవసాయశాఖా మాత్యులు యందు 6లకెట్టిన కార్యముల వివరించిరి. యూరోపునందలి దేశములలోవలెగాక పంజాబులో పరిశోధకులు తక్కువగనుండిగిరియు, ప్రతిగిడుమున్నగు పంటలకు ఒక్కొక్కపరిశోధకుని నియమింపవలెననియు వారు జెప్పిరి. కాలువలను ఎక్కువచేయవలెననియు యీసందర్భమున శ్రీ శ్రీ ఇరిగేషను శాఖ తులను ప్రవేశదెట్టగోరుచున్నారనియు జెప్పిరి.

చౌదరి రాంసింగుగారు మొత్తగ్రాంటులోనుండి నామ మాత్రము కొంత నుపపాదించుచు ప్రభుత్వమువారు సహకారసంఘములను పనిజేయుచు విధానమును చర్చించిరి. ఈమధ్యలా లాహోరులో జరిగిన సహకారసభ కార్యక్రమమును దెల్పి, అవట హిందువులమీదను హిందువుల డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టువారిమీదను అనవసరముగ గావించిన ఖండముల నూచించి, ప్రభుత్వోద్యోగుల యెదుటనే మహమ్మదీయులు పాడరానిపాటల బాడిరినియు, ఇట్టి తుచ్చసభలు జరిపి ఒకరాష్ట్రమునందు ఒక జాతి మరయొకజాతిని దూషించుటల జేయుటను ప్రభుత్వము నకు డెబుపగిలేదనవియు జెప్పిరి. ఆసభ రాష్ట్రమునందు హిందువులందరకును అవమానముచెచ్చెను. అది హిందువులను ముఖ్యముగ వర్తకులను డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టువారిని దూషించుటకై ర్పాటుజేయబడినది. పంజాబు బాంకింగ సహకార సంఘముల యున్నతికి తోడ్పడిని యట్టిసభల జరపుటను సంఘముల నిర్మించుటను అయిన ఖండించెను.

ఈసరికి అధ్యక్షుడు బడ్జెటుపై చర్చ కిది 3 వ రోజుని యు గవర్నరు డిమాండుల చర్చకు 3 రోజుల వ్యవధిచే యిచ్చి రనిచెప్పి 5 కాగానే చర్చ నిక జరుగనీయకుండఅపివేసిరి. చౌదరి రాంసింగు సవరణ వోటుకు డెట్టి త్రోసివేయబడినది.

ఇకను మిగిలిన డిమాండులన్నియు అధ్యక్షు డుపపాదించగా సంగీకరింపబడినది. అంతట సభ తాలింపబడినది. మరల రేపు సమావేశమగును.

శాసనసభ బైఎలెక్షను.

లాహోరు, మార్చి 17:—క్రిందటి సారి శాసనసభలో యెన్నికలు జరిగినపుడు శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధకసంఘము చే యెన్నికొనబడిన సర్దారు ధనసింగ అకాలీ నాయకుల కేసు లో యెప్పుడును శిక్షింపబడుచు మొన్న విడుదలయై పిదప తన శాసనసభాస్థానమునకు రాజీనామా నిచ్చెను.

అమృతసరు (సిక్కు) రూరలు కాప్టిట్యుయెన్సి యీ ఖాళీకి మే 1 లో పుగా మరియొక ప్రతినిధి నెచ్చుకొనవలె నని గవర్నరు తీర్మానముచేసెను.

ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య

స్వరాజ్యపక్ష సభ ఖండించుట

లాహోరు, మార్చి 17:—ఇదివరలో ప్రకటించినట్లు లనే పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్షసభ్యుల సమావేశము డాక్టరు గోకులచందుగారి యింట జరుపబడి, యితరవిషయము లతోపాటు ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య 3 వ తేదీని సభవిడిచి బైటికివచ్చిన తరువాత పార్టీ అంగీకారము లేనిదే మరల శాసనసభకు బోయిన విషయమై చాలదూరము చర్చింపబడి యీ క్రింది ప్రకటనమును శత్రులకు బంపుటకు నిశ్చయింపబడినది. అం దిట్లు గలదు:—

పంజాబు శాసనసభ స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు అందరును జేరి ఆయనగూడ యుండగా గావించిన తీర్మానము ప్రకారము ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్యల శాసనసభకు పోకుండ నుండి యుండవలసినది. ఏదో ప్రత్యేకముగ నవసరము గల్గునెడల సోచలెనని నిర్ణయింపబడినది. అభిభారత కాంగ్రెసు సంఘ ఉప సంఘములును నియోజక వర్గములును గూడ శాసనసభ జరుగునపుడు పాల్గొనవలదని యే యు తీర్మానముచేసెను. ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య మరల సభకుబోవుటకు ప్రత్యేక మవసర మేమియు రాలేదు. అభిభారతకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి స్వరాజ్యపక్షసభ్యులను ప్రత్యేకము అవసరమువచ్చినపుడు ఆ అవసరమేమో దెల్పి గాని శాసనసభలలోనికి మరల పోవలదని బెల్ గ్రాండ్వారా ఉత్తరవులబంపెను. ఆయన శాసనసభకు మరల బోవులోపల నియోజకవర్గాభిప్రాయ మేమియు రాలేదు.

ఆయన వారు అభిప్రాయములు డెల్పుటకు తగినంతవ్యవధి నీయలేదు. అప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు మరల శాసనసభలోనికి బోవు నుద్దేశ్యమునుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము ప్రతికూలముగ నుండెను. పై చెల్లిన బెల్ గ్రాం వచ్చెనని విందు సమయము 11 వ తేదీ రాత్రియైనను ప్రాధేసరు రుచిరాంచర్య డెలివియొండవచ్చును. ఏమైనను ఆయన 11 వ తేదీ తరువాత శాసనసభకు పోకుండ నుండవలసినది. అందులో ఆయన నియోజకవర్గమునందు కొందరు అభిభారత కాంగ్రెసుసంఘ ఉప సంఘ నిర్ణయమును అంగీకరించిన పిదప యిట్లు జేయుట యుక్తముగాదు. ఆయన యీవిషయమై తనవహాధ్యాయులతో సంప్రతించినయెడల పార్టీప్రధిముకు శిక్షణమునకు పోగుగ నుండెడిది. (అ. (పె.))

నాయకురాలు

(పల్నాటి వీరచరిత్ర) 2574

సిద్ధముగా నున్నది.

చరిత్రాత్మకముగ ఆరు అంకముల నాటికము. నూతనఫక్కిని వాడుక తెలుగులో రసవంతముగ వ్రాయబడినది. చక్కని పలపాటలు గలవు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే అచ్చువేయబడుచున్నందున త్వరపడి దరఖాస్తు చేయుడు, మంచిబైండు. ఫెదర్ బైట్ కాగితములమీద చక్కగా అచ్చువేయబడినది. చిత్రపటము లున్నవి. మెల రు1-0-0 వలయువారు:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, గుంటూరు అని వ్రాయవలయును.

కోడి గుడ్డ హల్వా

ఈమందు గుండెదడ, రొమ్మునొప్పి ఆయాసము బలహీనము, నిస్సత్తువ మున్నగునవి అద్భుతముగా నివారించును. గుండె జబ్బులకు అమోఘమైన మందు. ముసలివారికి మంచి పటుత్వము వీర్యపుష్టి నిచ్చి యౌవనముగా మార్చివేయును. శియ్యనిమందు డబ్బీ 2-1-0 పాను 5-0-0 పాట్లు ఖర్చు చేరు. అమృత రత్నాకరం 45 బంధరుపిధి ముద్రాన్

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జులై 19-3-26

ఇరువదిగజముల "ఫీన్" ధరలు
కాకికమ్ములు—22 X 22 మంగిసూర్యులు (బి) రు 10-8.

కాకికమ్ములు — 22 X 22 వేరు రకములు (బి) రు 9-12, సరాసరిరకము రు 8-12.

తెలుపుముల్లు— 1708 రు 14-15; గ్లాస్ 2000 రు 15-0; ఎఫ్. ఎఫ్. 78 రు 9-12; ఇ. సి. 78 రు 10-2; 88-888 రు 12-8; డి. సి. 78 రు 10-0; 8978 రు 9-12, 1702 రు 12-6, 7978 రు 10-0, 2908 రు 8-10.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) — ట్రాక్—రు 6-1-0 నూలు రు 7-9-0 వచ్చరంగు రు 10-2-0; పడవ రు 8-15-0; క్రాఫ్ రు 8-14-0 సవరణ రు 8-8.

40 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టు) — నత్త తమ రు 12-10-6, సీలపరము

60 నెంబరు సీమ (5 పాల్ కట్టుకు) అడకతెర 18-12-0; నమలి రు 18-8; "గోల్డ్" రు 18-4; గొడ్డలి రు 10-7-6; గడ్డిబండి రు 10-7-8 ఎద్దుగడియారము రు 10-7; సింహము చేటకాడు రు పెనసలు రు

60 నెంబరు జపాను (పదిపానులకట్టుకు) — భూగోళము సీలంచేస రు 20-1-0.

లోహములు

ఇనుము:—తెలియను చట్టకమ్ములు ఒక బాదవకు ధర రు 88, 84.

ఇత్తడిరేకు:—ఇంగ్లీషు రు 257, జర్మను (డిట్ మాన్) రు 254; రాగిరేకు రు 272.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న శేన్ ఒకటికి) 9" రు 19-0-0.

కలాయి వెంకురేకు:— 24" గోల్డ్ 6" 7" 8" రు 15-0 9" రు 15-4.

సిమెంట్ పిపాకు వెలు:—

నార్త్ ఆఫ్ మార్కు రు 10-14; "ఎస్-జేర్" జర్మని నెమలి రు 10-0.

చక్కెర (రెడి) రు 82-0.

నాయిదాధరలు:— మార్బు రు

వేరు సెనగ పప్పులు

మార్బు ధరలు:— "మిషన్" రు 51, 53. సాదా పాను రు 47, 48.

వేరు సెనగనూనె

"గానుగ" రు 117, "వెస్" రు 115-0.

ఆముదము

(1 గానుగ) రు 95.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టికి

	మొదలు	వరకు
ద్దుతోలు (7½ మొదలు 9½ వరకు)	రు 0 12 8	రు 0 18 8
" (తేలిక)	రు 0 14 8	రు 0 15 6
" తెంగుకూరు (8 మొదలు 9½)	రు 0 18 8	రు 0 18 9
" " (తేలిక వరకు)	రు 0 15 6	రు 1 0 0
" (మట్టాడ)	రు 0 18 6	
" (విజయనగరం 7½ 7½)	రు 0 18 5	రు 0 18 9
" (వీలూరు 7½ 7½)	రు 0 14 6	రు 0 15 0
గోనతోలు	రు 0 10 0	రు 0 10 3
గోడూడతోలు	రు 1 0 0	రు 1 1 0
అన్నదూతోలు	రు 1 10 6	రు 1 11 9
మేకతోలు	రు	
గొట్టెతోలు	రు	

పదును చేయని పచ్చితోలు

తెంగుకూరు మేకతోలు	100-కి	రు 185 0 0	రు 197 8 0
జవాడ మేకతోలు	"	రు 170 0 0	రు 180 0 0
తెంగుకూరు గొట్టెతోలు	"	రు 180 0 0	రు 180 0 0
జవాడ గొట్టెతోలు	"	రు 120 0 0	రు 175 0 0
అవారముపట్ట బారస 1-కి	రు	రు 30 0 0	రు 36 0 0
కొన్నంట్ట	"	రు 25 0 0	రు 26 0 0
క్రక్కాయలు	"	రు 38 0 0	రు 55 0 0 0

పువ్వులవోలిక! బోధలకేలిక! పున్నె పుడూలిక!

పురాణ గ్రంథమాలిక, పితౄపురము.

ఇహపర సాధకంబులగు పురాణములు మొదలగునవి ఆంధ్రవచన తెలిని డిమ్మి సైజున 250 పుటలకు మించని సంపుటములుగ, రెండునెలల కొకటి వంతున సంపుటము 1-కి పోస్తేజి మేమేధరించి చందాదారులకు 1-0-0 కు మాత్రమే పంపుచుండుము. ప్రవేశింపగలము రు 0-4-0 లు. సంవత్సరానికి శివపురాణము మూడవ సంపుటము తప్పక వెలువడును. కోరిన చందాదారులకు వెనుకటి 1, 2 సంపుటములు గూడఁ బంపుదుము. చందాదారులు గానివారికి ఇందలి ప్రతిసంపుటమును పోస్తేజి కాక రు 1-8-0 లు. పురాణ గ్రంథమాలిక, పితౄపురము. నడకుదుటి వీరరాజుపంతులు. సంపాదకుడు.

లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) 10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు

చే రెన్:- లాలా లజపతిరాయి హిందూ దేశ వ్యాపారమునందు అమోఘమైన జయము

ఈ నడుమ వెలువడిన సంవత్సర పట్టిక ప్రకారము నిలువ అధికముగా యున్నది. మొదటి 21½ నెలలలో "లక్ష్మి" రమారమి రు 80,00,000 లకు ప్రబోజల్పు అంగీకరించబడినది. రు 52,00,000 లకు పాలసీలు పూర్తియైనవి. త్రోసివేయబడినవి, నింపిపెట్టబడినవి, లేక నిలిపివేయబడినవి 16,00,000, పూర్తి కావలసినవి రు 12,00,000. మిగతపాలసీలు ఆలోచనయందున్నది.

26-10-25 తేదీన వెలువడిన కలకత్తా "ఫార్వర్డ్" పత్రికా సంవత్సరాది సంచికయందు ఈదిగువ తెలుపబడిన ప్రకారము ముద్రితమై యున్నది:— (లక్ష్మి) తెల్ల ప్రకారము అధిక నిల్వయున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇది అద్వితీయమైన విషయము. అనేక భీమాకంపెనీలు స్థాపితమైన మొదటి కొన్ని సంవత్సరముల వరకును మామూలుగా భీమాకంపెనీల మూలధనమునందు కెలిక తెలిపించుచుండును. ఈ కంపెనీ బాగుగా పరిశోధనచేసి భీమాకంపెనీల విషయమై చర్చవచ్చినప్పుడు ఇది మొదటి తరగతికి చేరినదని తప్పక అందరును అంగీకరింతురు. ప్రాప్తైక్కు నుకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

(1) కె. సం తానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు. (2) లోకల్ అడ్వైజరు, నెం. 16, నుంకురామ చెట్టిపేటి, మద్రాసు. (3) చీఫ్ ఎడిటరు:—తిరుచునావల్లి, పాలఘాటు, మైసూరు, కాకినాడ.

ఓషధులచే చేయబడిన దంతచూర్ణము

ప్రతిరోజు దంతముల కుపయోగించుటకు తగిన దంతచూర్ణము

దంతములకు కాంతి నిచ్చును,
నోటియం దుండు దురువాసనను పోగొట్టును,
శ్వాసము విడుచునప్పుడు సువాసనగా నుండును.

డబ్బా 1-కి ధర రు 0-6-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd
CALCUTTA

ఇనాము! "C" టైంపీసు ఇనాము!

ఎవరైనను మీయొక్క తారా తీవరు 18 కారెటు బంగారువన్నెగల జేబుగడియారము తీయువారలకు మా యొక్క "సి" రిజిస్టర్డ్ టైంపీసు యి నాముగ యియ్యబడును. జేబుగడియారము 5 సం॥ములు ఉత్తరవాదము.

1057 జేబుగడియారము 1-కి ధర రూ 5.

కప్టను వాచ్ కంపెనీ, తపాలు వెట్టె నెంబరు 265, మదరాసు.

కొద్దియే యున్నది. త్వరలో ఆర్డరుచేసి ఆనందపడండి. జేబుగడియారము ధర రు 5. "సి" టైంపీసును యింను పొందండి.

గాంధీమహాత్ముని సీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

ని డ ద వో లు 2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు 2 లు మాత్రమే సాలినాకు రమారమి 1200 పేజీలు. డిమ్మి 1/16 నైజా ప 2 నెలల కొకబుక్కు ప్రచురించి శివాలాఖ్యులు మేమే భరించి పంపుదుము. ప్రవా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, నైతిక భాషప్రచారము పెంపొందించు మద్దేశ్యము. ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి బి. ఎ. శనివారపు సుబ్బారావు సంపాదకులు.

రతిరంజనగారాడి

ఈ మొదట ప్రారంభం నూలులు మహానానా భూసులు ర్యలుగలవారు వాడేవారు. ఎక్కువ ఇండ్రియపట్టుకొను కలిగించి మునుపటికన్న నాల్గురెట్లు సంసార ముఖమును అనుభవించజేయును. దీనినిగూర్చి పత్రికలలో వ్రాయవీలులేదు. వెలసీసా మాత్రలు 8-0-0 రతిరంజనగారాడి తెలం;— ఈతెలు ముఖములు ను పుంస్తకమును పోగొట్టుకొన్న వారును పూతగావాదిన 5 నిమిషములలో సంసారమును మనుభవించజేయును అర్చుతగము. ఇదియొక జమిందారుగారికి తయారుచేయబడినది. సీసా 5-0-0 చిన్న సీసా 8-0-0 పోట్లు ప్రి. బ్రహ్మచారిగారు 46 బంపించిరి. చూడండి.

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

అప్పటమైన చ్యవనప్రాస

2426

(గుర్రసిద్ధమైన అయ్యర్ల బొంబము) పరిశుద్ధతకు, లో పరహిత్యమునకు పూచీ యివ్వబడును.
ఈ దిగువ తెలుపబడిన వ్యాధులకు తప్పక మంచి గుణమిచ్చునట్లు పరీక్ష చేయబడినది.

దగ్గు	ఉబ్బసము	విస్తారముగా పనిచేయుట
జలుబు	శ్వాసవ్యయము	ఎదుగుకుండ జేయుట
కొమ్మ పడితేము	చిక్కిపోవుట, దుర్బలత్వము	కృశించేయు వ్యాధులు మొదలగునవి.

కారిజమును మంచి స్థితిలో నుంచును. శుభముగా జీర్ణముగును. కాలవ్రతని సరిగా నుంచును.
మిక్కిలి బలకరమైనది. మంచి రుచికరది ఎంతెడల యిచ్చినను యితరకంటెను శ్రేష్ఠమైనది దొరకదు. ఎంత వయ
స్సునం దైనను ప్రతిదినము ఉపయోగించుటకు తగిన శ్రేష్ఠమైన టూనిట. కాడ్లివర్ నూనె కంటెను శ్రేష్ఠ
మైనది 20 తులము (40 దినములకు సరిపోవు) బొంబము. మెల రు 2-8-0

KALPATARU AYURVEDIC WORKS,

Head Office :- 94, GRAY STREET, CALCUTTA.

చదువును
జగత్పసిద్ధిచెందిన

యోచింపుడు

కొనుడు

కామినియానూనె (రిజిస్టరు చేయబడినది)

ఉష్ణప్రదేశముల కిది అపూర్వమైన వాసనద్రవ్యము. ఇది వెంట్రుకలు ఊడిపోకుండ కాపాడును, వాటి
యొక్క అభివృద్ధిని, సాగును హెచ్చించును. పుట్టెయందు గలుగుమంటను పారద్రోలును, బట్టలను మాన్పును,
రంగుమారిన వెంట్రుకలను మామూలు రంగును గలిగించును.

దీనియందు మనోహరమైన సువాసనగలదు. ఉపయోగించిన
తరువాత మెడకు ఉత్సాహమును, చల్లదనమును, మంచియోచిన
ను గలిగించును. వేసకు వేలమంది దీనిని ఉపయోగించి, దీనిచే గలు
గు అపారమైన అత్యుత్పత్తిగణమును గుఱించి చాలగొప్పగా పొగడి
యున్నారు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగ్యతపత్రికను చదువుడు.

దివాణాచదు భండారి, అమృతసరు పంజాబునుండి వ్రాసినది:-
“మీ కామినియానూనెను పరీక్షించితిని. ఇది వెంట్రుకలు
పెరుగుటకు, అందముగా నుండుటకు చాలఉపయోగకరము. వి. పి.
మూలముగా 4 బుడ్లను దయచేసివంపుడు.

దీనిని ఉపయోగించుటకుమరువకుడు. ఇప్పుడే దీనిని కొనుడు.

1 బుడ్లి ధర రు 1-0-0	పొట్టుఖర్చు 0-6-0	ప్రత్యేకము
6 ” ” 2-10-0	” 0-12-0	”

హెచ్చరిక:- కామినియానూనె ప్రతి పట్టణమునందును, గ్రామమునందును యందును ప్రతి వాగరికగయందును
దుకాణమునందు తప్పక దొరకును. కొందరు వర్తకులు తెలియనివర్తక గుణముగల తక్కువరకము నిచ్చి “ఇది సర
సము, శ్రేష్ఠమైనదని” చెప్పుదురు. అందులో వారికి గొప్పలాభము గలదని తెలుసుకొనుడు. గాన అట్టిచల్లని వ్యాపార
తంత్రములమీద లోబడకూడదు. ఎప్పటికిని కామినియా నూనె తప్ప మరేదియు వాడకూడదని.

స్థిరపరచుకొనుడు.

అత్తరులన్నిటికి రాజువంటిది ఓటో దిల్ బహారు
వాడబడిన వారందరిచే చాలగొప్పగొప్పగా ప్రశంసించబడినది. చేతిరు
మాలుయందు కొని చక్కలను వేసిన కొత్తగా కోసిన పువ్వుములవలె మిదుట్టు
ప్రకృతిలకు దానివాసన వ్యాపించును.

దీనిని ఒకసారి వాడుడు: తరువాత మిరపప్పుడును దీనివేవాడుదురు.
1 బొంబు బుడ్లి 1 కి ధర రు 2-0-0 వి. పి. ఖర్చులు రు 0-5-0 ప్రత్యేకము
1 ” ” 1-4-0 ” 0-5-0 ”
కాంతి బుడ్లి 1 కి ధర రు 0-2-0

సోల్ వజుల్లు :- ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
285, నామ్మామరీదు మార్కెట్టు, బొంబాయి.

126

నర్తనశాల

[క్రికెట్ యను నవీననాటకరాజము]

శ్రీ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

వి ర చి త ము

తేనెతేటవంటి వచనము. అమృతగుళికలవంటి
పద్యములు గలిగి, ఆదర్శప్రాయముగా, రంగాను
కూలముగా రచించబడిన శృంగార రసప్రధానమగు
నీనాటకరాజము ఆంధ్రులకు కొత్తకొత్త రుచుల
నలవడజేయును. మెల రు. ౧-౨-౦

పరా:- శ్రీ శివశంకరశాస్త్రిగారిచే రచింప
బడిన “హృదయేశ్వరి” “నర్తనశాల” కలిపి ఒకే
సారి కొనువారికి రు. ౧-౧౨-౦ లకే యివ్వ
బడును, వర్తకులకు మంచి కమీషను యివ్వ
బడును.

ప్రభల చంద్ర శేఖరశర్మ, తెనాలి.

జగన్ మోహిని

ఇది తలనూనెలకు రాణి. శిరోజములను ఆకర్షణముగా
పెంచుటయే గాక నిగనిగలాడించి స్త్రీపురుషుల మిక్కిలి
ఆనందింపజేయును. తలలో చుండునుపోగొట్టి బుద్ధిబలమును
హెచ్చించును. మెడకునకు చల్లదన మిచ్చును, కండ్లకు చలువ
చేయును మంచి సువాసన స్నానముచేసినను వాసనపోదు.
నెలనెలక రు ౧-12-0 పొట్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం.

సింహబల

అమృతమైన వీర్యవృద్ధిని బలమును శక్తిని కలిగించును.
నందు గొప్పగొప్పద్రవ్యములు శక్తివంతమైన, వీర్యపుష్టినిచ్చు
ఇవధులు చేర్చబడి యొక జమిందారగారికి తయారుచేయబడి
ఓది. సదా యోవనమును కాపాడును. దాంపత్యగుణమిచ్చును.
ముదిమి పోగొట్టి, సింహబల మిచ్చును. మెల సీసా 3-0-0.
అమృతరత్నాకరము 45 బందరువీధి, మద్రాసు.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుఠారము

పద్యము లేదు. పిచికారితో పనిలేదు. మూడుపూట
లలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడత్యాతో వ్యాధినిర్మూ
మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. మెల
రూ 2-4-0. దీనికనుపాసము చంపనతెలము బొంబు 3-0-0
రెండును ప్యాకింగునై రా ఖర్చుతో 6-0-0. 2462
గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

పాలసుగంధిలేహ్యము 3351

రక్తకుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సవామేహము, మేహ
పాడులు, మచ్చలు యితిరచర్యకోగములు ములబద్ధము, కీళ్లకో
ప్పలు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.
20 తులి డబ్బీ రు. 1-4-0. వి. పి. అ. 6 1
పి. సి. పి. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిచేపి, నెల్లూరుజిల్లా,